Ms
TURC
142

ECOLE DES L.L.O.O. VIVANTES

Traité de paix

entre la Perse et la Turquie conclu à Erzeroum, le 19 Zilcadé 1238 (28 Juillet 1823)

Ce traité a été négocié par Mirza Mohammed Aly pour la Perse et Mahmoud Emin Raouf pacha pour la Porte.

Il contient 8 articles dont le résumé peut être ainsi donné.

article Base.

Confirmation du traité de 1159 (1746) et des anciens relatifs aux pèlerins réfugiés, ainsi qu'à la résidence de Ministres respectifs dans les deux Cours.

Stipulation

Remise des forteresses, districts, &c., occupés par les Persans, avant et pendant la guerre. — Restitution des prisonniers.

article I

Refus d'admettre d'ingérence dans les différends intérieurs. Dispositions relatives aux tribus sur la frontière de Bagdad et du Kurdistan, droit de pâturage, &c.

article II.

Dispositions relatives aux pèlerins, aux marchands et voyageurs des deux nations, droits de douane à payer par les Persans. — Commerce de cannes de pipes.

ACQUISITIONS N° 16978

2

article III

Dispositions relatives aux tribus de Hadendoa
et Libtaï.

article IV

Dispositions relatives aux déserteurs et aux tribus
errantes.

article V.

Levée du séquestre des propriétés persanes à C.P.
Dispositions relatives à la restitution des effets
enlevés de force aux Persans pendant la guerre.

article VI.

Dispositions relatives à la naturalisation des sujets
persans résidant dans l'empire ottoman.

article VII

Envoi des Ministres. amnistie pour les déserteurs
pendant la guerre

article final

approbation mutuelle du traité. Renonciation
à toute espèce d'indemnités. Dispositions relatives
à l'échange des ratifications.

Mohammed Reouf. — mohammed aly

Lettre du prince abbas-mirza au Vte
Stratford;

Le prince dans cette lettre remercie le vicomte
de la médiation que l'angleterre a accordée à la
Perse pour la négociation de la paix par le traité
ci dessus — Elle est datée du mois de Mohaum
1238 (le 29) août (le 9 septembre) 1823. —

Autre lettre du Kaim-makam (mirza abdul Kareem, fils de Mirza Bugurk qui succéda à son père dans la charge de Kaim makam (lieutenant général) de Sa Mirza Abbas-Mirza) à S.G. le vicomte Strangford.

Le ministre écrit au nom de Sa Majesté pour le remercier des bons soins du gouvernement Britannique dans la négociation de la paix avec la Russie.

(même date que ci-dessus)

à Janvier de Sa Majesté 1824.

Réponse d'une lettre de Mirza abdul Kareem 1er Ministre de Abbas Mirza, vice-roi de Médie.

Cette lettre a pour objet d'instruire abdul Kareem des entrevues et relations que l'ambassadeur de France (M. le Cte Guilleminot) a eues avec l'ambassadeur de Perse (aga Mountapha Kaem Khan) pendant à S.E. pour terminer les différens survenus dans des transactions entre des négocians français et persans, avant ou après la guerre. — Cette lettre annonce que ces différens sont terminés à l'amiable, l'ambassadeur exprime quelques rapports entre la France et la Perse sont comme ils étaient dans le principe, et recommande au prince abbas Mirza les négocians qui séjournent présentement en Perse.

aga Mountapha a été chargé par le Cour de Perse des intendances avec l'ambassadeur pour terminer cette affaire

Abbas Mirza d'après des Perses après l'ambassadeur.

---

30 Juin

4/

Réponse à une lettre de Karem Khan, ambassadeur de Perse à Constantinople.

30 Juin 1824.

Cette lettre est une lettre de remerciemens adressée à l'ambassadeur persan, dans laquelle entre autres M. Guillemino recommande à la protection les marchands français établis à Tauris.

Lettre adressée au prince Abbas Mirza par le Cte Guillemino

1er juillet 1824

Cette lettre ne contient que des remerciemens à la demande d'entretenir entre la France et l'Asie des relations d'amitié.

Lettre du Cte Guillemino au prince Abbas Mirza.

11 8bre 1824.

Notification de la Mort du Roi Louis XVIII et de l'avènement au trône de Charles X.

Réponse du prince Abbas Mirza à la lettre du Cte Guillemino, remise à Karem Khan;

fin Juin 1824

Le prince dans cette lettre remercie l'ambassadeur des sentimens bienveillans qu'il a exprimés dans sa lettre. Puis, au sujet de l'établissement d'un consul (Baile) dont on avait parlé de vive voix à Karem Khan, le Prince annonce l'établissement de ce

Consul à Tauris ; que les voyageurs français dans toute la Perse seront sous sa protection, & que leur personnage sera comblé de respect de la cour de Perse.

" S. H. entend bien aussi que le Baile de France ait la plein et entier faculté de résider aussi dans la " Capitale (auprès de l'Empereur), d'entretenir le Gouver- " nement persan de toute affaire qu'il pourrait avoir à " traiter avec lui ; de régler directement, & par lui même " tout ce qui sera partie de ses attributions, sans l'inter- " vention d'un Gouvernement étranger. "

Moharrem 1240.

Réponse de Mirza abdul Kasem, ministre principal d'abbas Mirza, à M. le Gal Guilleminot datée de Juin 1824.

Remplie de l'assurance que la plus grande protection sera accordée aux voyageurs français en Perse.

Lettre adressée par abbas Mirza à M. Jaubert, en réponse à une autre que celui-ci lui avait adressée précédemment. 1er Juillet 1824

Le prince annonce à M. Jaubert devoir s'absenter, lui demande une commande de bottes en porcelaine & autres choses qu'il le prie de faire exécuter à Sevres, pour les lui envoyer ensuite en Perse.

6/

Réponse de M. le Gal Guillemin à la lettre de Abbar Miza, où il en question du Baïbel.

12 Janvier 1825

Le Général manifeste dans cette lettre le désir des Gouvernemens de former et consolider entre eux des rapports de bonne intelligence entre les deux Gouvernemens.

Réponse du Gal Guillemin à Miza abou Caren, premier Ministre d'Abbar Miza.

Dans 12 Janvier 1825.

Dans cette lettre l'ambassadeur exprime les regrets qu'il en conçu [illegible] d'à ga mouhaja, [illegible] l'opinion de reconnaissance pour les amorces [illegible] de la bienveillance [illegible] que abou Kaem a bien voulu lui donner à l'égard des voyageurs français. —

Lettre de M. Guillemin à M. le Baron de Damas.

25 Janvier 1825.

M. Guillemin invite pour qu'on y agrée du Roi ait envoyé un [illegible] — Il engage aussi le Ministre à mettre les objets demandés à M. Jomard par le prince Abbar, au nombre desquels on [illegible] Par ce grand l'agent du Roi pour le Mahr de Sem

---

Lettre remise à M. Derbassyns de Richemont chargé d'une mission temporaire à l'armée de Perse en se rendant aux Indes.

Lettre de S. M. Charles X à S. M. Feth Ali Chah.

Instruisant le Chah des sentimens d'amitié du Roi de France pour le Roi de Perse, et lui demandant "de mettre sous sa haute protection la personne et les "propriétés des français que les intérêts du commerce "conduiront en ses états."

Lettre de M. le Baron de Damas à son prince Abbas Mirza, dans laquelle il fait part au prince de la mission de M. de Richemont, et que cet envoyé est également chargé d'armes qui lui sont offertes par le Roi de France.

Réponse de M. le Gal Guilleminot aux dernières lettres d'Abbas Mirza, apportées par Mirza Reza, en 4 juillet 1825. — cette mission remplissant les fonctions de Chargé d'Affaires de Perse à C. P.

5 9bre 1825 (1824)

Paris de Jérusalem.

---

anno 1826.

10

Extraits d'un long mémoire écrit par M. Jouannin, Adjoint pour Paris de France à C. P.

C.P. 15 août 1826

x de S. Jean d'Acre,

Abdullah, pacha x fit détruire le couvent du Mont-Carmel — Le Pacha de Damas fit appliquer une amende de 80,000 piastres (36,000 fr.) sur les Religieux Latins de Terre Sainte. Deux députés allèrent leur faire la triste et déshonnête — M. le Cte Guilleminot obtint un firman pour la reconstruction du couvent l'ordre à Mustapha pacha de rembourser l'argent qu'il avait extorqué.

Le dernier mandat, vint d'une gratuité toute entière — tout en religion comme en religion. —

Dans une lettre adressée le 18 mars 1822, à M. le Marquis de Laboue Maubourg, le Directoire de Jérusalem exposait toute la demande que Terre Sainte était autorisé d'exiger (cette pièce est jointe annexe N° 1).

Au commencement de l'année, le Directoire réduisit lui même le nombre de ses demandes à celles qu'il a jugées devoir être d'une suite plus facile (annexe N° 2.) —

« Voici la substance de la 1re pièce :

1° à Jérusalem dans l'Eglise de St. Sépulcre, les Grecs partagent, sans aucun droit, avec nos

religieux, la possession du tombeau de N. S.; celle de la pierre d'onction. — On a fait dans l'Eglise, lors de sa reconstruction en 1808, des changements qui bientôt nous seront connus, tels que l'enlèvement des tombeaux des Rois Latins de Jérusalem, la substitution de leurs inscriptions aux nôtres.

2° Bethléem, les Religieux nous ont été dépossédés de la Grande Eglise en deçà la moyenne, ainsi que de la Crèche de Notre Seigneur et des Autels qui y sont renfermés.

3° Puits de Bethléem, il nous a aussi été dépouillé du lieu nommé la Grotte des Pasteurs.

4°. Dans la vallée de Josaphat, la même usurpation s'est étendue sur l'Eglise du Tombeau de la Vierge, sur son tombeau et sur ceux de S. Joseph, de S. Joachim et de Ste Anne; ces autels nous appartenaient par les Latins à l'exclusion des autres sectes.

5° Enfin, les Religieux résidant pour eux la faculté de réparer leurs habitations quand besoin est; — et pour toujours la liberté des convertis à la foi catholique. ——

La seconde pièce ne relate que les demandes suivantes:

„A Bethléem: 1° La réouverture de la Porte de la Grande Eglise, murée par les Arméniens en 1869.

2° La restitution de la Grotte des Pasteurs.

3° Le droit de célébrer les S.S. Mystères dans „la Grande Eglise de Bethléem.

à Jérusalem.

4° La garde exclusive du St Sépulcre, à moyennant restitution au quintuple. — En cas d'insuccès, plus value intacte pour la célébration de la messe dans la Grande Eglise de Bethléem.

5° L'enlèvement des inscriptions grecques récemment placées dans la grotte de l'invention de la croix.

6° La restitution du tombeau de la Vierge, ainsi que la remise d'une clé de cette église avec la faculté d'y faire la fermeture du culte catholique. »

Dictum factum, ce qui en premier lieu mit fin aux luttes des Grecs et des Arméniens au sujet du partage entre les Latins la possession des St Lieux, et leur valut quelque répit de leurs ennemis communs. Cependant cela ne fut que l'affaire d'une année violente et sanglante générale que depuis 1817; il est vrai que la sorte encouragea à plusieurs reprises, ceux de Jérusalem accablés à leur tour par les firmans qui tantôt dépouillaient ceux-ci au profit de leurs ennemis, tantôt les rétablissaient dans leurs anciens droits. — La durée de ces avantages relatifs n'excéda jamais un certain laps de temps, considération politique qui pour ménager la fourbe Jérusalem semble avoir été une ruse du Latin, tantôt sur l'Arménien encore plus que les Grecs, précédemment qu'ils étaient leurs adversaires.

Jusqu'à ce jour les firmans ni les traités n'ont pu assurer aux Latins la possession [illegible] durable des Lieux St. — Leur ambassadeur souvent réduit à des protestations énergiques contre les empiètements des Grecs.

(Eglise pointes et murailles)

« Aujourd'hui, à une spoliation entière se trouvent jointes les nombreuses innovations du rétablissement du Temple, après l'incendie de 1808. — Le grec, sur le front duquel en grande partie se trouvait son ridicule prospectus de la circonstance, malgré la firman qui lui a été rétabli sur l'ancien pied, cependant n'ordonnera rien dans l'exécution tant ayant été auparavant habilement manié à rendre la spoliation impunissable.

« En 1817, à l'époque de la mission de la Porte, le Sultan rendit un firman qui consacrait ces innovations en mettant en principe: "que le droit de propriété des S.S. "Lieux n'appartenait qu'aux Sultans ottomans et que "nul ne pouvait prétendre à la jouissance ou possession "exclusive de tel ou tel lieu impartialité, ni en interdire "l'entrée aux Chrétiens d'un autre rite."

« Sous une apparence de tolérance religieuse l'égalité parfaite, le droit détruisait les privilèges des Religieux Francs, ne regardant plus leur existence que comme « toute passagère » et comme celle de simples visiteurs et pèlerins.

« Les Grecs munis de semblables titres portèrent à l'excès leurs actes de spoliation que le ministère de la puissance catholique rejeta. L'ordre de cette jointe à M. le Mis de Rivière, dans une cause qui leur était commune à l'ambassadeur d'Angleterre même; Lord Robert Liston, joignit sa protestation, et tout cela fut inutile et paralysé par l'ordre que reçut en août 1817 l'ambassadeur du Roi de s'entendre désormais avec M. le Bon de Stroganoff pour tout affaire de Levant. —

En 1822. M. de Lat. Mambourg pensa qu'il convenait de demander le renouvellement de la demande de 1809 et 1811, la demande fut répétée en temps et lieu pour obtenir réponse, la Cour envoya une lettre négative qui ne produisit pas plus d'effet que les premières. — D'ailleurs, on sentait bien à la demande, le bien était toujours manqué, puisque l'ami en cela des choses à rétablir, ne portait d'après les premiers sur le corps de l'église du S. Sépulcre, l'on pain tant au système des Latins avec les Grecs.

M. De Latour ayant insisté que la propriété pour entière exclusive du tombeau de N. S. fut exclusivement accordé à nos religieux, la Cour obtint dans les lieux, d'après à la Latins faire plaisir que de lui donner quelques promesses.

Tel était l'état des affaires à l'arrivée de M. le Gal Guilleminot, — ne pouvant attaquer bien d'abord la grande affaire, il trouva de terminer celle du Mont Carmel qui n'était pas moins importante par l'injustice qu'elle avait produit dans toute la Syrie, Lui trouva de la terminer pour ensuite aborder la grande question.

Pour appuyer la demande du Secrétaire voici les titres que nous possédons.

« 1° Nous devons faire que depuis toujours la Gde église de Bethléem, celle du tombeau de la Vierge, le tombeau de S. Joseph, de S. Joachim et de Ste Anne, nous appartenaient entre nos mains, quoique il nous soit impossible de prouver d'établir nos droits à la possession d'un tombeau, sur des documents anciens. »

« 2° Au contraire, les titres les plus positifs nous

attenant la pomerium exclusive du tombeau de la Crèche de N. S. de la pierre d'onction, des Saints de la crèche, Lusqu'au tombeau même de la Ste Vierge. »

« 2°. Aucun firman ne fait mention de la grotte des tombeaux. — En quoique les Religieux francs aient entre leurs mains des sujets (actes d'achat), on ne pourrait faire valoir de pareils titres auprès de la Porte, qui refuse aux francs le droit d'acquérir des propriétés dans l'Empire ottoman. »

. . . . . .

Quelques authentiques que soient nos titres les Grecs auront de plus fort que nous le firman de 1817 et la coutume de l'immunité grecque n'a point altéré la pour de cette position; qui enfin nous voyons encore un régime des étrangers dans les affaires intérieures, qui n'a plus contribué à l'affermir dans ce dire que la prétention élevée en 1821 par la Russie sur la protection naturelle des Rayas grecs, prétention qui n'en pas aussi contestable qu'on veut bien le dire.

Ainsi donc, d'une part nos titres (firman, berat, &c.) sont insuffisants à garantir nos droits ultérieurs, l'en capitulations ne témoignent point en faveur à nous donner quelque secours; nous y voyons bien notre exemption dans les lieux de station, mais rien n'y autorise l'exclusion des autres rites, aucune coutume que l'église des Sepulcre n'y est même nommée; —

Le mot Sacrifice se trouve bien dans l'article 82, mais sans application à aucun droit particulier, —

Depuis 1757 mais surtout depuis 1867, la Porte sous le

dispute — nous le reconnaissons hautement. Aujourd'hui, il nous serait impossible de le faire insérer dans un journal, car elle croirait y voir attaqué ses droits de souveraineté.

Mais la joie que chacun de nous lit nous reporte involontairement, pour nous être donné par leur concours mutuel, à l'époque du renouvellement du capitulaire où nous étions établis dans tels ou tels lieux de résidence, l'art. 93 prononce que nous prêterons comme ci-devant. — Les titres prouvent le fait de cette époque (1740) dans la plupart des sanctuaires que nous réclamons; le sort ne pourrait donc les contester. — Aussi un moyen a été employé avec succès (1672 et 1740) à ce sujet par une lettre du Roi à S. H. obligeant ce prince à faire une réponse directe à S. Majesté.

L'on pourrait peut-être arriver aussi au même but par un chemin moins direct. — Le Germain de 1815 est basé sur le principe que tous doivent être sur l'ancien pied. En partant de ce point, il faudrait demander qu'un Germain nous rétablisse dans nos anciens droits, généralement, sans nous préciser, à l'avance, quelle quotité nous élèverait alors au dessus de l'époque antérieure, sur le lieu même. — C'était la marche que devait suivre Mgr. de Latour Maubourg; à ce effet, un projet d'Ordonnance préparatoire au débat contradictoire avait été préparé par une personne du plus grand mérite et envoyé au Directoire, avec les instructions les plus étendues. — Quand on y était bien spécifié, nous n'y serions mis au hasard. — Les expériences tentées des Germains y étaient consignées avec détails très précis, dernière que l'exhibition des Germains au lieu tous

le doute sur la vérité de nos prétentions. La Sainte Alliance, après avoir ordonné l'union, était décidée, aurait officiellement persisté à une demande qui lui présentait avec autant de fidélité & d'authenticité. — Ce n'est donc, dans cette dernière phase de la négociation, nous aurions un moins gagné d'être jugés d'un jugement égalé celui des Grecs, avec l'avantage d'une date plus récente.

Mais devant prévoir l'avenir de la Russie par nos démarches, passé duquel elle nous appellerait son projet de conciliation de 1818, il faut examiner ce qu'il faut alors & ce que l'on pouvait faire aujourd'hui. —

La Russie, dans ses instructions adressées à M. de Strogonoff, lui enjoignait, mettant hors de cause l'odieux principe des expulsions, de borner la question à établir en vue de la garde des S. Lieux, un système d'égalité & de fraternité, d'entendre avec M. de Nointel, à un accommodement fondé sur cette base, en contrariant la division au zèle exagéré des partis.

Mais, comme l'accord seul de puissances chrétiennes était jugé ne pas devoir suffire pour la réalisation de ce plan, il était ordonné au Bon de Strogonoff "après avoir arrêté un principe, les points fondamentaux "du nouveau système de conciliation, de mettre engagé "en usage les moyens les plus énergiques de persuasion "pour déterminer les chefs de l'Eglise grecque d'Orient, "à adopter là réalisé, sans restriction, le projet d'accommodement concernant la garde des S. Lieux. . . . .
"L'Empereur ne pouvait s'engager à plus, était dit on

dans méconnaître les limites de ses propres droits, dans tous ces débats, ce n'était la conduite que M. de Struys devait tenir invariablement.

Une année après (21 Novembre 1814) le ministère adressa à M. de Stürmer les instructions à ce sujet, mais le pain de dépens, tels, tous étaient difficiles. — On supposait que le droit de garde ne nous était pas formellement disputé disputé par la Russie; — on disait que cette puissance paraissait tenir comme un droit de notre droit de propriété, mais que c'était pour la puissance l'usage qu'elle voulait égalité parfaite entre les Latins et les Grecs; puis, d'après le principe, que nous ne pouvons renoncer à notre droit de possession, on concluait qu'on nous le réservait, ainsi que celui de garde; il supposait que nous connaissions un droit d'usage; — Ces instructions finissaient par inviter M. l'ambassadeur à joindre auprès de la Porte, de concert avec M. de Struys, toutes les démarches nécessaires pour l'amener à rendre un Khatti-Chérif conforme à ces bases.

Il en avait donc reconnaître que du moment où la Russie rejetait comme odieux tout système autre que celui d'une entière égalité, nous allions user d'usage, mais de garde (ces distinctions devaient gêner que fort embarrassé de J.C. bien commun de tous les Chrétiens, pour être la possession d'un culte Chrétien en particulier) il en avait donc reconnaître dès que cette puissance ne pouvait jamais s'entendre avec nous sur de pareilles bases.

Ce fut au même temps d'avoir reçu ces pièces, il fallut encore s'entendre sur le mouvement d'après d'autres —

~~la Russie~~ — selon les vues du ministère français, " les deux ministres devaient obtenir de la Porte les ordres nécessaires ; " et selon la Russie : " elle ne pouvait me donner aucune influence ~~quelconque~~ " pour atteindre ce but, qu'auprès des seuls chefs de l'Eglise " grecque, — s'engager à faire, disait-elle, un état écrit des droits de la Porte, —

Ainsi vous voyez bien clairement avantage écrit, des concessions qu'on nous avait objectées constamment contre toute prétention ultérieure de ~~propriété~~ système exclusif sur d'autres points ; — car la Russie serait mise en avant, dès qu'il y aurait déjà de l'obtenu d'avance, et serait retirée dès qu'il en aurait été question de le faire reconnaître par la Porte — Je devrais encore plus que la Porte en convenir à vous même par la fermeté avec laquelle depuis cette époque, vous avez soutenu, en toute occasion, et avec quelque éclat, les droits de la souveraineté de Leurs saints Apôtres auxquels elle attache aussi un grand prix.

Vous en obtiendrez sans doute, même, avec votre bon dîné ? — Non. Car les ministres qui le disent ont tous deux pour opérer, indépendamment par la Porte, par Constantinople, de la Russie n'auraient jamais pu être joints à entrer dans les vues de cette puissance. Il faudrait que leur ministère fut changé, et que le nouveau ministère de cette nation y fut très grand et très agité dans son intérêt dans cette affaire ; bientôt j'aurai quelques autres dépêches à vous faire, et j'aurai dû vous dire plus tôt que j'avais un projet pour réclamer contre une transaction, dont à tort ou à raison, elle croyait avoir à se plaindre.

Enfin que la Porte ne fut pas parvenue à les éviter — même à les exiger auparavant, car on pourra

par perdre devenue que son invariable système, depuis plus de 600 ans, en deçà par avoir des Chrétiens un état stable en Terre Sainte. —

— Si ces négociations devaient être reprises aujourd'hui, voici je crois le plan qu'on aurait à suivre:

Nul doute que si la Russie convoque encore les Représentants de la fraternité, elle reconnaîtra que le seul vrai système d'égalité serait de rendre commun à tous les rites l'invitation des SS. Lieux; de telle façon que les prétentions n'eussent pas plus seulement tel nom, mais ne fussent effectivement appelé aux Latins aux Grecs aux Arméniens, ou chacun des rites ne pût dans de certaines cérémonies remplir les cérémonies de leur rite, alors par une juste réciprocité, il n'y aurait pas moyen où les Latins n'aient un droit commun de jouir. La Russie sentirait également que l'usage devient commun à tous, les divers communions doivent aussi garder, respectivement les Chrétiens en commun les SS. Lieux.

— Quant aux moyens d'obtenir un but si honorable, la Russie verrait avec joie les Grecs unis en communion de foi avec le Saint Siège, reconnaître les mariages des Grecs Catholiques, serait compromettre le moins d'argent possible que la Porte aurait à payer à chaque Couvent, donnerait aussi grand soin de la sûreté, y verrait encore une preuve de l'idée grandeur des puissances étrangères dans l'Empire, que trop persuadée, des immixtions dans les affaires intérieures sans sa participation. —

Il serait donc à propos que les partis engagés

jaroux ce plus intérieurs, cadin les ligieux de Cyclines
latins Lagrecque, comme : eleur propre mouvement
mais jertainem ledéni d'une conciliation que leur auroit
été réellement dictée qu'ils reviennent à eux traditions,
partout les vois de la persuasion, — en que j'en connoy
aucun, ils jiraux dreux au Metrbemè, de Jemsalem, l'étoy
d'accommodement en l'embardonnant toute joie à la sainteté
de la sorte.

C'ér alors que la jraux de la Russie pourroient
se présenter, la jraux ne cuvente des traités, les rendre
longtemps notre intrepellation, elle devroit leur l'abjuration
toute les croisades de la sorte, en l'honneur de son entière
et jraux succession. — Ce moyen de prudence et de
précaution pourroient même offrir, jusqu'à my certain point
des garanties pour l'avenir.

— Stand bien reconnu de rentrer sur le mot;
les Grecs et autres rites chrétiens coexistent ensemble
dans l'Eglise même du S. Sépulcre, et sur le tombeau
de N. S. — Ils sont établis comme nous, ab antiquo
et en possèdent même la plus grande partie. — Les
Grecs et les arméniens nous ont chassés de la plus grande des
sanctuaires qui sont entre leurs mains, et non sans scandale
— Sur le Janvier de 1817 les Grecs ont obtenu, nonobstant
mes réclamations le supérieur, dans le temple du S. Sépulcre
mais dans l'intérieur de la chapelle et sur le tombeau
même de N. S. Jamais qui naguères était exclusivement
réservé aux Religieux Jraux. — Depuis que les Grecs
ne permettent point aux autres rites Chrétiens, et surtout
aux Latins, l'usage des lieux de cette station qui sont entre leurs
mains.

Lettre de Protection accordée au Révérendissime Patriarche d'Antioche, La Nation des Maronites par le Roi de France Louis XIV.

Du 28 avril 1649.

Louis, par la grace de Dieu Roi de France et de Navarre, à tous ceux qui ces présentes Lettres verront, salut. Savoir faisons, que par l'advis de la Reyne régente, notre très honorée Dame et Mère, que nous avons pris, comme aussi nous nous prenons par ces présentes signées de notre main, en notre protection et sauve garde spéciale le Révérendissime Patriarche et tous les Prélats, Ecclésiastiques et Séculiers, Chrétiens Maronites qui habitent particulièrement dans le Mont-Liban; Nous voulons qu'ils soient tenus et effets comme nos sujets; et pour cet effet nous mandons à notre Amé et féal le Sieur de la Haye Vantelay, Conseiller en nos Conseils, notre Ambassadeur en Levant, de tout son pouvoir lui recommander en son emploi de les favoriser conjointement avec les autres nos Officiers, Vitame et protection, dans et hors de notre Port de Seyde et par tout ailleurs que besoin sera, en sorte qu'il ne leur soit fait aucun mauvais traitement, mais au contraire qu'ils puissent librement continuer leurs exercices et fonctions spirituelles. Enjoignons aux Consuls de nos Consuls de la Nation Française, établis dans les Ports et Echelles du Levant, ou autres arborans la Bannière de France, présens et à venir, de par-devers de tout leur pouvoir le dit Patriarche, et tous les dits Chrétiens Maronites du dit Mont-Liban, de sorte qu'ils ne leur soit fait aucun déplaisir ou mauvais traitement par les Français ou autres les Français nommés et tous autres Chrétiens Maronites qui y voudront

Jean un Chrétien, leur peuple y étudié, un peu appelé notre
affaire, sans prendre ni exiger d'eux que le nôtre qu'ils leur pour-
roient donner, en traitant avec toute la douceur et la charité
paisibles Prions et requérons les Illustres et Magnifiques Seigneurs
les Bachats et officiers de S. Mauteme, et Jeanvieux Louis Xiv
Serviteur Archevêque de Rapidy, et tous les Sujets et Chrétiens Ma-
ronites, et Jean dévote Jean de Jaire Ensemble pour tous
ceux qui nous seront recommandés de la leur. Donné à S. Germain
en Laye, le 28e jour d'avril mil six cens quarante neuf de notre
règne le sixième.

Signé Louis.

Par le Roy: la Reyne Régente sa mère présente.

Lomo + Phélypeaux

et de Brienne.

Lettres de protection accordées au Révérendissime
Patriarche d'Antioche et à la nation des Maronites par l'Empereur
et Roi très Chrétien Louis XV.

Du 12 avril 1737.

Louis, par la grâce de Dieu, empereur et Roi très
Chrétien de France et de Navarre, à tous ceux qui ces présentes
Lettres verront: Salut. Le Patriarche d'Antioche des
Chrétiens Maronites, établis au mont Liban, nous ont
fait représenter que depuis un tems immémorial leur nation
a bien eu besoin de la protection des empereurs et Rois de
France, nos glorieux prédécesseurs, dans les différents cas
et affaires en toute occurrence, et il nous est très
humblement fait supplier de vouloir leur accorder nos lettres
de protection et sauvegarde, à l'exemple de feu Roy notre très
honoré Seigneur et Bisaïeul, que leur en fut expédié de pareilles
le 26 avril 1604. Ce sera leur donner moyen de traiter favo-

valablement les Capitaines ; pour ces causes et autres bonnes considérations, à ce nous mouvans, Nous de notre grâce spéciale, pleine puissance et autorité royale, avons par ces présentes, signées de notre main, voulu et nous plaît être et nous sommes content que les dits Capitaines et autres officiers mentionnés en notre présente ordonnance jouissent et usent pleinement et paisiblement de tous les effets mentionnés en icelle ; et pour cet effet, voulons et nous plaît que notre très cher et bien amé Cousin le Sr Charles Comte de la Luzerne, Chevalier de nos Ordres, notre Ambassadeur et notre Plénipotentiaire auprès de nos très chers et bons amis, alliés et confédérés les Seigneurs Hauts et Puissants les Seigneurs Etats Généraux des Provinces Unies des Pays-Bas, fasse jouir et user pleinement et paisiblement les dits Capitaines et autres officiers mentionnés en notre présente ordonnance de tous les effets y contenus, sans souffrir qu'il leur soit fait ou donné aucun trouble ou empêchement contraire, lequel, dès à présent comme pour lors, nous avons déclaré et déclarons nul et de nul effet et valeur, nonobstant toutes choses à ce contraires, auxquelles nous avons dérogé et dérogeons par ces présentes, pour ce regard seulement et sans tirer à conséquence, car tel est notre plaisir. Et afin que ce soit chose ferme et stable à toujours, nous avons fait mettre notre scel à ces dites présentes. Donné à notre château de Versailles, le 12e jour d'avril, l'an de grâce 1783 et de notre règne le 10e.

Signé Louis

Et plus bas, par le Roi : Signé Amelot

De l'imprimerie de Jombert, rue de la Vieille Bouclerie, au coin de la rue du Marché-Palu.

La victoire de Navarin fut aussi malheureuse pour les vainqueurs que celle de Lépante pour les alliés d'alors. (oct. 1571) cette date (7 oct. 175, vieux style) correspond à peu près au 20 octobre nouveau style. — La Bataille de Salamine où les Grecs vainquirent les Perses eut lieu le 19 8bre ...

Consultez sur la situation de l'empire ottoman pendant la Campagne de Morée, les articles publiés dans l'Etoile (1826 — journal) qui étaient des extraits des bulletins journaliers envoyés par M. Jeannin aux Cours étrangères.

L'autriche dans les affaires de Grèce, par la seule puissance qui contint la Turquie d'entre combien il importait à la propre conservation de l'Autriche que l'Autriche fut toujours la seule quelquefois médiatrice.

Les Grecs depuis 1814 à 15, ont prodigué les insultes de toute genre à nos compatriotes à Smyrne, dans l'archipel à Navarin. —

Ces insultes depuis que la chute de l'Empereur que la Russie travaille par tous les moyens imaginables à rendre l'empire ottoman ayant été fréquentes à un point inouï à Smyrne, à Salonique, à Volo.

L'angleterre ne suivit pas heureusement une marche régulière. La première fois, elle soutint la Porte dans ses efforts contre la Rebellion des Grecs, puis, peu

à peu les rapports avec la Porte changèrent tellement qu'ils devinrent durs, hostiles et menaçants (1826-27)

Il n'est pas difficile de se rendre compte de cette conduite : le voisinage des îles ioniennes, à pied de tout cet archipel grec, où tout un parti se repaît de piraterie, l'appui donné à Candie, de Rhodes, de Chypre, de la Morée, hypothéquée pour ainsi dire avec les capitaux anglais qui ont servi à remplir non pas le profit des emprunts grecs, — tout cela explique facilement la conduite de l'Angleterre.

La destruction de la flotte de Mehemet Ali, avant l'affaire de Navarin n'a pas empêché l'Angleterre avec combinaisons de cabinet.

La haine des grecs pour le latin date autant de l'époque de la fondation éphémère d'un empire latin à C.P. (1204 — 1261)

De 1793 à 1798, lorsque la Convention et le Directoire envoyèrent des agents à C.P. il leur était enjoint de protéger et défendre contre les attaques, les intrigues et la persécution des grecs, les étrangers catholiques, les religieux et les prêtres réfractaires attachés à ce culte.

Ces lois n'ont jamais pu comprendre ce cas : même des français pour les grecs qui ont donné à leurs ancêtres tant de preuves de haine implacable contre la France et le catholicisme,

Convention

conclue

Entre la France et la sublime Porte

Le 25 Novembre 1838.

Pendant le long intervalle d'alliance qui a heureusement subsisté entre la France et la sublime Porte, des capitulations obtenues de la Porte, et des traités conclus entre les deux puissances ont réglé le taux des droits payables sur les marchandises exportées de Turquie, comme sur celles importées dans les Domaines du Grand Seigneur, et ont établi et consacré les droits, privilèges, immunités et obligations des marchands français trafiquant ou résidant dans l'étendue de l'empire ottoman. Cependant depuis l'époque où les capitulations ont été revisées pour la dernière fois, des changements de différente nature sont survenus tant dans l'administration intérieure de l'empire turc que dans ses relations extérieures avec les autres puissances, et Sa Majesté l'Empereur des Français et Sa Hautesse le Sultan sont convenus de régler de nouveau, par un acte spécial et additionnel, les rapports

commerciaux de leurs sujets, le tout dans le but d'augmenter le commerce entre leurs états respectifs, comme dans celui de faciliter davantage l'échange des produits de l'un des deux pays avec ceux de l'autre). A cet effet, ils ont nommé pour leurs plénipotentiaires, à Majesté l'Empereur des Français, monsieur Albin-Reine baron Roussin, vice-amiral, pair de France, membre de l'académie des sciences, grand croix de l'ordre impérial de la légion-d'honneur, décoré du grand ordre du Nichani Iftikhar, grand-croix de l'ordre grec du sauveur, commandeur de l'ordre de la Croix du Sud du Brésil, son ambassadeur près de la Sublime-Porte; et sa Hautesse le Sultan, le très excellent et très distingué Mehemmed Nouri, Effendi, conseiller d'état au département des affaires étrangères, tenant le porte-feuille de ce ministère par intérim, décoré de l'ordre de Nichani Iftikhar de première classe, grand-croix de l'ordre belge de Léopold; et le très excellent et très distingué Moustafa Zeki, bey, membre du conseil suprême d'état, président du conseil d'utilité publique et du commerce, ministre d'état de première classe, revêtu des décorations affectées à ces emplois; lesquels, après s'être donné réciproquement communication de leurs pleins pouvoirs, trouvés dans la bonne et due forme, sont tombés d'accord sur les articles suivants:

Article Premier.

Tous les droits, priviléges et immunités qui ont été conférés aux sujets (français) ou aux bâtiments français par les capitulations et les traités existants, sont confirmés aujourd'hui et pour toujours, à l'exception de ceux qui vont être spécialement

modifiés par la présente convention, et il est en outre expressément entendu que tous les Droits, privilèges et immunités que la Sublime Porte accorde aujourd'hui, ou pourrait accorder à l'avenir aux bâtiments et aux sujets de toute autre puissance étrangère, seront également accordés aux sujets et aux bâtiments français, qui en auront de Droit l'exercice et la jouissance.

Article 11e

Les sujets de Sa Majesté l'Empereur des Français ou leurs ayants cause, pourront acheter dans toutes les parties de l'Empire ottoman, soit qu'ils veuillent en faire le commerce à l'intérieur, soit qu'ils se proposent de les exporter, tous les articles sans exception provenant du sol ou de l'intérieur de ce pays. La Sublime Porte s'engage formellement à abolir tous les monopoles qui frappent les produits de l'agriculture et les autres productions quelconques de son territoire, comme aussi elle renonce à l'usage des tezkérés demandés aux autorités locales pour l'achat de ces marchandises, ou pour les transporter d'un lieu à un autre quand elles étaient achetées. Toute tentative qui serait faite par une autorité quelconque pour forcer les sujets français à se pourvoir de semblables permis ou tezkérés, sera considérée comme une infraction aux traités, et la Sublime Porte punira immédiatement avec sévérité tous vizirs ou autres fonctionnaires auxquels on aurait une pareille infraction à reprocher, et elle fera indemniser les sujets français des pertes ou vexations dont ils pourront prouver qu'ils ont eu à souffrir.

Article 111

Les marchands français, ou leurs ayants causes, qui achèteront un objet quelconque produit du sol ou de l'industrie de la Turquie, dans le but de le revendre pour la consommation dans l'intérieur de l'empire ottoman, paieront, lors de l'achat et de la vente, les mêmes droits qui sont payés dans les circonstances analogues par les sujets musulmans, ou par les rayas les plus favorisés parmi ceux qui se livrent au commerce intérieur.

Article IV

Tout article produit du sol ou de l'industrie de la Turquie, acheté pour l'exportation, sera transporté de toute espèce de charge et de droits, à un lieu convenable d'embarquement, par les négociants français ou leurs ayants cause, arrivé là, il paiera à son entrée un droit fixe de 9 pour 100 de sa valeur, en remplacement des anciens droits de commerce intérieur supprimés par la présente convention, à sa sortie il paiera le droit de 3 pour 100 anciennement établi, et qui demeure subsistant. Il est toutefois bien entendu que tout article acheté au lieu d'embarquement pour l'exportation, et qui aura déjà payé à son entrée le droit intérieur, ne sera plus soumis qu'au seul droit primitif de 3 pour 100.

Article V

Tout article produit du sol ou de l'industrie de la France et de ses dépendances, et toutes marchandises, de quelque espèce

qu'elles soient, embarquées sur des batiments français et étant la propriété des sujets français, seront admis comme auparavant dans toutes les parties de l'empire ottoman, sans aucune exception, moyennant un droit de 3 pour 100 calculé sur la valeur de ces articles.

En remplacement de tous les droits de commerce intérieur qui se perçoivent aujourd'hui sur les dites marchandises, le négociant français qui les importera, soit qu'il les vende au lieu d'arrivée, soit qu'il les expédie dans l'intérieur pour les y vendre, paiera un droit additionnel de 2 pour 100. Si ensuite ces marchandises sont revendues à l'intérieur, il ne sera plus exigé aucun droit ni du vendeur ni de l'acheteur, ni de celui qui les ayant achetées désirera les expédier au dehors.

Les marchandises qui auront payé l'ancien droit d'importation de 3 pour 100 dans un port, pourront être envoyées dans un autre port franches de tout droit, et ce n'est que lorsqu'elles y seront vendues ou transportées de celui dans l'intérieur du pays que le droit additionnel de deux pour 100 pourra être acquitté.

Il demeure entendu que le gouvernement de sa majesté l'empereur des Français ne prétend pas, soit par cet article, soit par un autre du présent traité, stipuler au delà du sens naturel et précis des termes employés, ni priver en aucune manière le gouvernement de la Hautesse de l'exercice de ses droits d'administration intérieure, en tant toutefois que ces droits ne porteront pas une atteinte manifeste aux stipulations des anciens traités, et aux privileges accordés par la présente convention, aux sujets français et à leurs propriétés.

Article VI

Les sujets français ou leurs ayants cause, pourront librement trafiquer, dans toutes les parties de l'empire ottoman, des marchandises apportées des pays étrangers; et si ces marchandises n'ont payé à leur entrée que le droit d'importation, le négociant français, ou son ayant cause, aura la faculté d'en trafiquer en payant le droit additionnel de 2 pour 100, auquel il serait soumis pour la vente des propres marchandises qu'il aurait lui même importées, ou pour leur transmission faite dans l'intérieur avec l'intention de les y vendre. Ce payement une fois acquitté, ces marchandises seront libres de tous autres droits, quelle que soit la destination ultérieure qui sera donnée à ces marchandises.

Article VII

Aucun droit quelconque ne sera prélevé sur les marchandises françaises, produit du sol ou de l'industrie de la France et de toutes ses dépendances, ni sur les marchandises provenant du sol ou de l'industrie de tout autre pays étranger, quand ces deux sortes de marchandises embarquées sur des bâtiments français, appartenant à des sujets français, passeront par les détroits des Dardanelles, du Bosphore, ou de la mer noire, soit que ces marchandises traversent ces détroits sur les bâtiments qui les ont apportées, ou qu'elles soient transbordées sur d'autres bâtiments, ou que, devant être vendues ailleurs, elles soient, pour un temps limité, déposées à terre, pour être mises à bord d'autres bâtiments et continuer leur voyage.

Toutes les marchandises importées en Turquie pour être transportées dans d'autres pays, ou qui, restant entre les mains de l'importateur, seront expédiées par lui dans d'autres pays pour y être vendues, ne paieront que le premier droit d'importation de 3 pour 100; sans que sous aucun prétexte, on puisse les assujétir à d'autres droits.

Article VIII

Les firmans exigés des bâtiments marchands français, à leur passage dans les Dardanelles et dans le Bosphore, leur seront toujours délivrés de manière à leur occasionner le moins de retard possible.

Article IX

La Sublime Porte consent à ce que la législation, créée par la présente convention, soit et établie dans toutes les provinces de l'empire ottoman (c'est-à-dire dans les possessions de la Hautesse situées en Europe, en Asie et en Egypte, et dans les autres parties de l'Afrique appartenant à la Sublime Porte), et qu'elle soit applicable à toutes les classes de sujets ottomans.

La Sublime Porte déclare aussi ne point s'opposer à ce que les autres puissances étrangères cherchent à faire jouir leur commerce des stipulations contenues dans la présente convention.

Article X

Suivant la coutume établie entre la France et la Sublime-Porte, afin de prévenir toute difficulté et tout retard dans l'estimation de la valeur des articles importés en Turquie ou exportés des états ottomans par les sujets français, des commissaires, versés dans la connaissance du commerce des deux pays, ont été nommés, tous les quatorze ans, pour fixer, par un tarif, la somme d'argent, en monnaie du Grand-Seigneur, qui devra être payée sur chaque article. Or, le terme des quatorze ans pendant lesquels le dernier tarif devait rester en vigueur, étant expiré, les hautes parties contractantes sont convenues de nommer conjointement de nouveaux commissaires, pour fixer et déterminer le montant en argent qui doit être payé par les sujets français, comme droit de 3 pour 100 sur la valeur de tous les articles de commerce importés et exportés par eux. Les dits commissaires observeront de régler avec équité le mode de paiement des nouveaux droits auxquels la présente convention soumet les produits turcs destinés à l'exportation, et détermineront les lieux d'embarquement dans lesquels l'acquittement de ces droits sera le plus facile.

Le nouveau tarif établi restera en vigueur pendant sept années, à dater de sa fixation; après ce terme, chacune des hautes parties contractantes aura le droit d'en demander la revision, mais si, pendant les six mois qui suivront l'expiration des sept premières années, ni l'une ni l'autre n'usent de cette faculté, le tarif continuera d'avoir force de loi pour sept autres années, à dater du jour où les

premières seront expirées, et il en sera de même à la fin de chaque période successive de sept années.

Conclusion.

La présente convention sera ratifiée; les ratifications en seront échangées à Constantinople dans l'espace de trois mois, ou plutôt si faire se peut; et elle ne commencera toutefois à être mise à exécution qu'au mois de Mars 1839.

Les dix articles qui précèdent ayant été arrêtés et conclus, le présent acte a été signé par nous, et il sera remis à leurs excellences les plénipotentiaires de la Sublime Porte en échange de celui qu'ils nous remettront eux mêmes.

Fait à Constantinople, le 25 novembre 1838.

خط شریف

ذات شوکتسمات حضرت خلاقتپناهینك متخلق اولدقلری اخلاق حسنهٔ مرحمت و معدلت سیهٔ ملکداری و اهالی پروری اقتضاسندن ناشی بودنعه محضاتایید دین ودولت و احیای ارکان ملك وملت نیت خیریه و ارادهٔ خالصه سیله بجددا وضع وتاسیس قوانین شرعیه ضمننده متعلق اولان اراده علیه متیمنه لرینی حاوی عدالت افزای سنوح وصدور بیوریلدن حظ همایون شوکتمقرون شاهانه لرینك صورتیدر

جمله یه معلوم اولدیغی اوزره دولت علیه مزك بدایت ظهورندن برو احکام جلیله قرانیه وقوانین شرعیه یه کمالیله رعایت اولندیغندن سنیه مزك قوت ومکنت وبالجمله تبعه سنك رفاه ومعموریتی رتبهٔ غایته واصل اولمشیکن یوزالی سنه واردرکه غویل متعاقبه واسباب متنوعه یه مبنی نه شرع شریفه ونه قوانین منیفه یه انقیاد وامتثال اولنمامق حسبیله اولکی قوت ومعموریت بالعکس ضعف وفقره مبدل اولمش وحلبوکه قوانین شرعیه تحتنده اداره اولنمایان ممالك پایدار اولهمیه جغی واصحاتدن بولنمش اولوب جلوس همایونمز روزفیروزندن برو افکار خیریت اثارملوکانه مزدنی بجرد اعمار ممالك واخاو تزئیهٔ اهالی و فقرا قصیهٔ نافعه سنه محضرو ممالك ودولت علیه مزك موقع جغرافیسنه و اراضی منبته سنه وخلقك قابلیت واستعداد لرینه نظرا اسباب لازمه سنه تشبث اولندیغی حالده بش سنه ظرفندن بتوفیقهٔ تعالی صور مطلوبه حاصل اولهجغی ظاهر اولمغله عون وعنایت حضرت باریه اعتماد وامداد روحانیت جناب پیغمبری یه توسل واستناد برله بوندن بویله دولت علیه وممالك محروسه مزك حسن اداره سی ضمننده بعض قوانین جدیده وضع وتاسیسی لازم ومهم کورینه رك اشبو قوانین مقتضیه نك مواد اساسیه سی دنی امنیت جان ومحفوظیت عرض وناموس ومال وتعیین ویرکووعاسائر مقتضیه نك صورت جلب ومدت استخدامی قضیه لرندن عبارت اولوب شویله که دنیاده جاندن وعرض وناموسدن اعز برشی اولمدیغندن برادم انلری تهلکه ده کوردیکجه خلقت ذاتیه وجبلت فطریه سنده خیانتده میل اولمسه بیله محافظهٔ جان وناموس ایچون البته بعض صورتلرده تشبث ایده جکی وبودنی دولت ومملکته مضر اولهکلدیکی مسلم اولدیغی مثللو بالعکس جان وناموسدن امین اولدیغی حالده دنی صدق واستقامتدن

ایرملیه جفی وایشی وکوچی همان دولت وملتنه حسن ختم متندن عبارت
اولهجفی دنی بدیهی وظاهر درو امنیت مال قصیه سنك فقدانی
حالنده ایسه هر کس نه دولت ونه ملتنه اصنه میوب ونه اعمار ملکه
باقه میوب دایما اندیشه واضطربدن خالی اولهمدیغی مثللوعکسی تقدیرنده
یعنی اموال واملاك کندن امنیت کامله سی اولدیغی حالده دنی همان کند و
ایشیله وتوسیع دایره تعیشیله اوغراشوب وکندوسنده کون بکون دولت
وملت غیرتی ووطن محبتی ارتوب اکا کوره حسن حرکته چالیشه جفی شبهدن ازاده در
وتعیین ویرکومادهسی دنی چونکه بردولت محافظهٔ ممالکی ایچون البته عسکر
ولشکره وسایر مصارف مقتضیه یه محتاج اولهرق بوایسه انچه ایله اداره اولنه جفنه
وانچه دنی تبعه نك ویرکوسیله حاصل اولهجفنه بناءً بونك دنی برحسن صورتنه
باقلمق اهم اولوب اگرچه مقدملرده وارادت ظن اولنمش اولان ید واحد بلیه سنك
له الحمد ممالك محروسه مزاملیسی بوندن اوّلجه قورتلمش ایسه ده الات تخریبیه دن
اولوب هیچ بر وقتنده ثمره نافعه سی کوریله میان التزامات اصول مضره سی
الیوم جاری اولهرق بوایسه برمملکتك مصالح سیاسیه وامور مالیه سنی برادمك
ید اختیارینه وبلکه پنجهٔ جبر وقهرینه تسلیم دیمك اولهرق اولدنی اگر ذاتا برابوجه
ادم دکل ایسه همان کندوچیقارینه باقوب جمیع حرکات وسکناتی غدر وظلمدن
عبارت اولمسیله بعد ازین اهالی ممالکدن هر فردك املاك وقدرتنه کوره
برو یرکوی مناسب تعیین اولنه رق یکمسه دن زیاده شی النامسی ودولت
علیه مزك برّاً وبحراً مصارف عسکریه وسایره سی دنی قوانین ایجابیه ایله تحدید
وتبیین اولنوب اکا کوره اجرا اولنمش لازمه دندر وعسکر مادهسی دنی برمنوال
محرر مواد مهمدن اولهرق اگرچه محافظهٔ وطن ایچون عسکر ویرمك املینك
فریضهٔ دینی ایسه ده شمدیه قدر جاری اولدیغی وجهله برمملکتك عدد نفوس
موجوده سنه باقلمیه رق یکمندن رتبه تحملندن زیاده ویکمندن نقصان
عسکر استیلمك هم نظامسز لیغی وهم زراعت وتجارت موادنافعه سنك
اخلالنی موجب اولدیغی مثللوعسکر لکه کلنلرك الی نهایة العمر استخدامدری
دنی فتوری وقطع تناسلی مستلزم اولمقده اولمسیله هر مملکتندن لزومی
تقدیرنده طلب اولنه جق نفرات عسکریه ایچون بعض اصول حسنه
ودرت ویاخود بش سنه مدت استخدام ضمننده دنی برطریق مناوبه وضع
وتأسیس اولنمسی ایجاب حالدندر والحاصل بوقوانین نظامیه حاصل اولدقجه

تحصیل قوت ومعموریت وآسایش واستراحت ممکین اولمیوب جمله سنك
اساسی دخی مواد مشروحه دن عبارت اولدیغندن فیمابعد اصحاب جنحانك
دعوالری قوانین شرعیه اقتضا سنجه علنًا بروجه تدقیق کوریلوب حکم اولنمدیچه
هیچ یمسه طوقندن دیکرینك عرض وناموسنه احقنده خفیّ وجلی اعدام
وتسمیم معامله سی اجراسی جایز اولمامق وهرکس هیچ یمسه طوقندیکرینك
عرض وناموسنه تسلط وقوعبولمامق وهرکس اموال واملاك کنه کمال سر
بستیتله مالك ومتصرف اولهرق اکا برطرفدن مداخله اولنمامق وفرضا برینك
تهمت وقباحتی وقوعنده انك مالنی ورثه سی اول تهمت وقباحتدن بری الذمّة
اولهجقلرندن انك مالنی مصادره ایله ورثه سی حقوق ارثیه لرندن محروم قلنمامق
وتبعه سلطانت سنیه مزدن اولان اهل اسلام وملل سایرهٔ بو مساعدت
شاهانه مزه بلك استثنا مظهر اولمق اوزره جان وعرض وناموس ومال ماده لرندن
حکم شرعی اقتضا سنجه کافه ممالك محروسه مزاهلیسنه طرف شاهانه مزدن امنیت
کامله وبرلمش ودیکر خصوصده دخی اتفاق آرا ایله قرار ویرلمسی لازم کلمش اولمغله مجلس
احکام العدلیه اعضاسی دعالزوی مرتبه تکثیر اولنه رق ووکلا ورجال دولت
علیه مزدن بعض تعیین اولنه جق ایامده اوراده اجتماع ایده رك وجمله سی افکار
ومطالعاتی هیچ سر بسته سویلیه رك اشبو امنیت جان ومال وتعیین ویرکو
خصوصلرینه دایر قوانین مقتضیه برطرفدن قرارلشدیریلوب وتنظیمات عسکریه
ماده سی دخی باب سرعسکری دار شورا سنده سویله شیلوب هربرقانون قرارکیر
اولدیقجه الی ماشاءالله تعالی دستورالعمل طوتلمق اوزره بالاسی خط همایونمز ایله
تصدیق وتوشیح اولنمق ایچون طرف همایونمزه عرض اولنسون واشبو قوانین
شرعیه مجرد دین ودولت وملك وملتی احیا ایچون وضع اولنه جق اولدیغندن
جانب همایونمزدن خلاف نه حرکت وقوعبولمیه جغنه عهد ومیثاق اولنوب
خرقه شریفه اوطه سنده جمیع علما ووکلا حاضر اولدقلری حالده قسم بالله دخی
تحلیف اولنه جغندن اکا کوره علما ووزرادن والحصل هرکیم اولورایسه اولسون
قوانین شرعیه یه مخالف حرکت ایدنلرك قباحت ثانیه لرینه کوره تأدیبان
لایقه لرینك هیچ رتبه یه وخاطر وکوکله باقلمیه رق اجراسی ضمننده مخصوصا
جزا قانوننامه سی دخی تنظیم ایتدرلسون وجمله مأمورینك الحالهٔ هذه مقدار
وافی معاشلری اولهرق شاید هنوز اولمیانلری وارایسه انلردخی تنظیم
اولنه جغندن شرعا منفور اولوب خرابیت ملکك سبب اعظمی اولان رشوت

مادهٔ کریمه سنك فیما بعد عدم وقوعی ماده سنك دخی برقانون قوی ایله
تأکید ینه باقلسون وکیفیات مشروحه اصول متیقه یی بتون بتون تغییر وتجدید
دیمك اولهجقندن اشبو ارادهٔ شاهانه مزدر سعادت وبالجمله ممالك محروسه
اهلیسنه اعلان واشاعه اولنه جغی مثللو دول متحابه دخی بو اصولك انشاء
تعالی الی الابد بقاسنه شاهد اولمق اوزره دار سعادتمزده مقیم بالجمله سفرایه
دخی سمابیلدرلسون همان رمز تعالی حضرتلری جمله مزی موفق بیورییسون
وبو قوانین مؤسسه نك خلل فنه حرکت ایدنلرالله تعالی حضرتلرینك لعنتنه
مظهر اولسونلر والی الابد فلاح بولمسونلر آمین

تم
الخط الشریف
بعون الله
تعالی
تم

Traduction turque d'un Journal écrit en arabe, en faisant connaître quelques unes des vexations ~~exercés~~ que l'Emir Bechir, exilé de la montagne des Druses a exercé pendant le tems de son gouvernement —

31 Juillet 1842.

جبل دروز امیری اسبق امیر بشیر شهاب مدت اقامتنده طرفنده وقوعبولان بعض مظالم دائر عرب اهبانی ذوردنالك ترجمه سیدر

امیر موسی الیهك اوائل حکومتنده بیت ابو نکدن بشیر ابو نکد وواکد وسید احمد وقاسم ومراد وعلی وعجلجاه وسعد الدین وکلیب ومنصور ویوسف وعباس وشاهین واحمد ونعمان وعبد السلام وحسن نام اون یدی نفر مشایخ اخذ وبغیر حق قتل ایدیلرك مرقوملرك ارزاق وامتعه وحیوانات ومفروشات وسائر لوازمات منزل ونقد اولدیغی کبی بیلك کیسه لك اموال واشیالریله متصرف اولدقلری مناصف وعقار مقاطعه لرندن دخی جریمه اولمق اوزره سکز یوز کیسه کی جمعاً یکرمی بیلك سکز یوز کیسه اچه لك اشیا ونقد اولدیغی اخذ وضبط ایتمش وبونلرك شهود عدول ایله ثبت بولنمش ایدوکی

امیر موسی الیهك بن عبد اللهك مشایخندن کرك جراح وکرك ارزاق اولدیغی من حیث المجموع بیلك ایکیوز کیسه وعهده لرندن اولان مقاطعه سندن دخی کذلك ایکیبیلك یدیوز اللی بر ورشحایا قریه سنده طاغن بیت خوریدن اوچیوز ونفس قریه مرقومه دن ایکیوز التمش کیسه کی جمعاً درت بیلك بشیوز اون بر کیسه مبلغ ماخوذی اولدیغی

امیر موسی الیهك بیت شهابدن عمی زاده لری اولان امیر سلیمان وامیر عباسی وامیر فارسی اخذ وکرفت ایله مرقوملرك کوزلرینی چیقاروب دللرینی کسمك ومرقوم امیر فارسك سکسان کیسه اچه سنی دخی الق مثللو تعذیبی وقوعبولدیغی

امیر موسی الیهك بیت جنبلاطه ایتدیکی انواع تعدیاتدن ماعدا شیخ حسن وشیخ حسین وشیخ محمد حسن ونصیف طلیع وقاسم نصر الله ومحمد کیوان وسنان ویوسف نام طقوز نفرك قتل وشیخ بشیرلك دخی عهاده حین اعادسنده اون ایکیبیلك کیسه لك نقد وامتعه وسائر اشیاسنی ضبط ایتمش وذکر اولنان مقتولرك دخی عهده لرندن اولان شوق مقاطعه سندن اوچیلك ومزرعه شوقدن یدیوز اون وبعد دلك بیلك قرق بش کیسه کی جمعاً اون التی بیلك یدیوز اللی بش کیسه اچه شهود عدول ایله ثبوتیافته مقبوضی بولنمش واول صنفدن مقتول مرقوم شیخ بشیرلك زیتونلق مثللو املاکن عکا والیسنلك امریله درتیوز کیسه اچه یه التزام ایتمکین املاك مذکوره دن

بیلك

بیك بشیوز کیسه اچه تحصیل ایدوب بوجهتله مدت التزامنده جانب میریه عائد اولان جمعا
التیوز اون یدی کیسه کہ نهب وغصب اولمق سابق الذکر مشایخ ومقاطعات ایله عائدات میریه دن
من حیث المجموع اوتوز دوت بیك اوچیوز الی بش کیسه مأخوذی وقوعبولمش ایدوکی
میر موی الیهك بیت نحوق مشایخندن ظلما بیك ایکیوز بوتولمك عهده لرینه بولنان عرب
مقاطعه سندن بیك بشیوز کیسه جمعا ایکی بیك بشیوز کیسه اچه مثبت مأخوذی اولدیغی
میر موی الیهك بیت عبد مشایخندن ظلما طقوز یوز اوتوز بش وعهده لرینه اولان عرقوب
مقاطعه سندن کذلك بیك طقوز یوز اوتوز یدی کیسه کہ جمعا ایکیبك سکز یوز طقسان
کیسه اچه ثبوتیافته مأخوذی بولنمش ایدوکی
میر موی الیهك مشایخ بیت عمان بیك اشوری ظلم وتعدیسی وقوعبولوق بولندن ارزاق
وحیوانات وامتعه وسائر اوله رق اون ایکیبك سکز یوز یتمش التی وعهده لرینه اولان عرقوب
مقاطعه سندن اوچیبك درتیوز قرق ایکی وبیت علوان دن دخی ایکی بیك اوچیوز التمش وبیت
عطا الله دن بیك اوچیوز التمش بش وبارو کدن بیك درتیوز یتمش کیسه کہ جمعا یکرمی
بر بیك بشیوز اون اوچ کیسه اچه مثبت مقبوضی بولنمش وذکر اولنان مقاطعات اصحابندن
محمود یوسف وخطا شیلی ومحمد سید احمد واسعد جنبلاط نام درت نفری دخی قتل ایتمش
اولدیغی
میر موی الیهك امراء بیت رسلاندن ارزاق واموالدن بالجمله مالکاری اولان سکز بیك
وعهده لرینه بولنان عرب مقاطعه سندن اوچ دفعه کہ بیك درتیوز کیسه کہ جمعا طقوز بیك
درتیوز کیسه اچه مثبت مأخوذی بولندیغی
میر موی الیه جبل ویتروت بلده لرینه کائن مشایخ جابریه دن زیاده جه ظلم وتعدیه ابتدار ایله
کندولریله اقربالرینك سکز یوز اون کیسه اچه لرینی المش وشیخ حسین حماده وابوالنصر نام ایکی نفری
دخی کسمش ایدوکی
میر موی الیه متن مقاطعه سی اهالیسنه دخی انواع مظالم واعتسافه اجتسار ایله جرایم اوله رق کندولرندن
اوقات مغلوبه ده بشیبك اون سکز کیسه اچه اخذ ایتمش واهالی مرتوبه دن شعیب حماده وقاسم
حماده وبشیر حماده وحسین سلمان واوغلی بشیر فارسی ومحمد بشیر وقرنداشی سلمان بشیر وسلمان
علوانك قرنداشی وسلمان عبد السلام وقاسم سعدی ومحمود رزوق وعلی بوقاسم وحسن ابن علی احمد
وحسین ابن علی احمد وبوحسن حسان وقاسم قریص ومحمد عرف وحسین ابن بوحسین حسان وسلمان
عدوان وحسان حمد ویوسف ابن قاسم بشیر وعلی ابن قاسم بشیر ویوسف ابن عثمان نام یکرمی
درت نفر کمسنه لری دخی قتل واعدام ایتمش اولدیغی

میر موسی الیهك بر موجب مفردات نهب وغصب اولدوقی مأخوذاتی نك یکونی کیسه

مقتولین نفر		
٥٩	قتل	١٠٢١١٧
١٠	اخناق	یالکز برعیال ایکی بیك یوز اون بدی کیسه اچه در
١٠	قاز قلمش	
١٠	احراق	امرادن کوزلری چیقارلمش ودللری کسلمش اولان
٦٢		٣

میر موسی الیه مقدملری جبل درز امیری بولنان محمد یوسف شهابك یونجه نان ونحتیله یرهدده اولمش وینجه نیجه خیر ونفعی کورمشکن وبناءً نصکره امارت جبل عهدینه عهد ایدرك احاله قلنان اولادلرینی عزل ایتدیروب کندوسی مرکز امارته قعود ایلدیکی کبی اولاد موسی الیهك کوزلرینی اویوب نقود وامتعه وحیوانات مثللو اون طقوز بیك سکز سکسن دوت کیسه اچه لك اموال واملاك وارزاق واشیالرینی ضبط ایتمش وکندولرینه قوت یومیه براقمامش اولدینی

میر موسی الیه متوفی میر یوسفك احد قاسندن بولنان شیخ جرجیس بن ایله فرندانی شیخ عبد الاحدك ایکسنی برکوندن قتل وبیك ایکیوز کیسه لك اموال وارزاق واشیالرینی وفی اخذ ایله عیال واولادلرینی درجهٔ سوأله رسیده ایتمش ایدوکی

میر موسی الیهك بیت یلمع امراسندن اوچ دفعه ظلماً سکز یوز وامراء مرقومه نك الحاج نصار فاملیاسندن بولنان اتباعلرندن دخی سکسان کیسه کم جمعاً سکز یوز سکسان کیسه اچه ثبت مأخوذی اولدینی

میر موسی الیه بیت خازندن جبل کسروان مشایخنك جرجیس بازك قتلندنصکره مقتول مرقومك محتندن بولنمش اولد قلرینی تحت عدیله ارزاقلرینی ضبط باشلایه رق وبعده شیخ بشیر جنبلاطك مودن وغیرتندن بولندقلری قباحتله دخی اتهام ایدرك برطرفندن جرایی ارتروب نهایت اون بدی بیك کیسه اچه لرینی المش ایدوکی

بیت ضاهر دن زاویه مشایخنك ارزاقی اوزرینه ضمایم ترتیب المش اولدیغندن تحقیقی استرحام اولندقده ایکیوز الی کیسه لك ارزاقلرینی ضبط المش ایدوکی

بیت شهاب فامیلیاسندن نصار جیش الاشقر اوزرینه بیت شهابدن ایکی کسنه تجاوزانه حرکت ایدرك نهایت مرقومی قتل المش اولدقلرندن میر موسی الیه کیفیتدن خبردار اولدینی کبی ذکر اولنان قاللری اخذ وکرفت ایلدکدن صکره مقتول مرقوم نصارك ایکیوز الی کیسه لك ارزاقی دست تغلبنه کچوردیکی

میر مومی الیه برادر زاده سی بیت جیشده اولان مشایخ عزیزان سکسان یدی کیسه اچه لرینی
المش اولدقلری

جبرًا وظلمًا أخوذ اتلك یکونی

کیسه

۳۹۰۵۱

یالکز اوتوز طقوز بیك یدیوز اللی بر کیسه اچه در

مشاهدون مقتول	امرادن کوزلری اخراج اولنان
نفر	نفر
۲	۳

اشبو دورنالك بیان اولنان شیلر انجق مومی الیه میر بشیر شهاب ایله عونه سنك جمله عندنده ظاهر
وشایع اولان بعض مظالم وتعدیاتلرندن عبارت اولوب یوخسه میر مومی الیهك اصاغر وعوام
ناسه ایدیکی ظلم وتعدینك حد وحصری اولمیوب اکر اصحاب مطلوبات جمله سی قالقوب شکایته
باشلسه لر اوراق قیامه کونه دوه دك جبل لبنانده جور وستمی کورمدك کمسنه بولنمیه جغی
ومدت اماریتده کندوسی اصحاب ثروت وسطوتدن اولمق ملابسه سیله شاکیلك شتکاسی
سموع اولمدیغنه وبشقه برامیر وحاکم دخی بولنمدیغنه بناءً اوتوق نجه یللر وکونلر جوبلدن
تحمل وصبر ایدیلك صورتله اشتکادن صرف انظار ایله سمت سکوت اختیار اولمشکن محضًا
باری تعالی وتقدس حضرتلرینك حقمزده لطف عمیمی اثارندن اولمق اوزره میر مومی الیه
دفع وابعاد واولوجهله دست تغلب وجورندن جمله مزی تخلیص وازاده برله دولت علیه
زیاده سیله مرضی ومطلوبی اولان اهالی ورعایانك رفاه وراضیجوفی ولایت وحکومت جبلی
لایقی وجهله تنظیم وترتیب بیورمش وبو وجهله جبلمزك سیاست احکامی محض عدل وانصاف
ومحو جور واعتساف اوزره بولنمش اولدیغندن شمدی جمله مزك حالی یکیدن طوغوب
دنیایه کلمش وظلمتدن یعقوب ایدینلغه کیرمشجه سنه اولدیغنه مبنی وادیٔ بغی وظلمتدن
خروج وساحهٔ عدالت واستراحته دخول ولوجه ایتمش اولدیغمزه بناءً وتشکرًا درکاه
عظمت پناه حضرت رب العباده دست تضرع وابرنالمز کشاده والان نائل اولدیغمز اشبو
نعمت عظمی که حکومت ومصلحت جبلك طرف سلطنت سنیه دن منوال محرر اوزره اجرا وادارهٔ
سیله موجب رفاه وراحتمز اولان احکام عدلیه نك ایفاسندن عبارتدر الله دوام
وبقاسی ادعیهٔ خیریه سی یاد اولنمقده اولدیغی درکار والحاصل فی الحقیقه بالعموم اهالینك
کمال اسایش وامنیت ومزید اراش واستراحتلری کالشمس فی رابعة النهار ظاهر واشکار

وبديدار اولوب قالديكه سه الحمد و المنة دولت عليه نك شمول الافاق اولان عدالت
و مرحمتي اثاوندن اوله رق مظلوم نك استدعا و اشتكاسنه حواله سمع اعتبار بيورملغله اولديغي
واضحاتدن وبزلر دخي بو سؤال محرر انواع جور و ضرر و جبار و كمال فقر و فاقه يه كرفتار
اولمش اولديغز بديهاتدن اولمق ملابسه سيله باب مراحمك سلطنت سنيه دن اكي شي نيان
واستدعامز اوله رق اولكيسي اليوم جاري اولوب وفاه و امنيترزي موجب اولان احكام عادله نك
بلا تغيير استيفا و استدامه سي اكنجي حال و اضطرارمز مرحمة سير موسى اليهك بالاده بيان
اولنديغي وجهله بغير حق ظلما و غصبا ماخوذي اولان مبالغ مطلوبه نك كندوسندن استحصال
واسترداي خصوصنه مساعدة مراجعاده سنيه بديع و ارزان بيورلمسي خصوصلرندن
عبارت بولنه رق اكر سير موسى اليه بو بابده تعلل و انكار طرفلرينه صارايسه اشبو قوديمالك
مسطور اولان مبالغك جملسني اثباته اقتدارمز دركار ايدوكندن احقاق حق ضمننده طرفندن
بر وكيل نصب و تعيين ايتدرلمسي لازم كله جكي واولحالده مدعامزك صدقي بالبرهان ثابت
و متحقق اوله جغي بي اشتباه اولمقدن ناشي اولوجهله اجراي اقتضاسي نيان واستدعامز
اولديغي واما سير موسى اليهك قتل نفس و قلع عين و قطع لسان مثللو اليدكي مظالم
و تعدياتك مجانبتي عادل و مفوظ اولان جناب منتقم و قهارك انتقامنه قالمش برماده
ايدوكي خصوصلري عرض و اشعارمز اجتسار قلنمش اولمغله اولبابده

عبد الدوله العليه امراءسي رسلان — عبد الدوله العليه سي عما — عبد الدوله العليه سي حسلاط
عبد الدوله العليه نسي ابو بكد — عبد الدوله العليه سي عبد الملك — عبد الدوله العليه سي يحوق
عبد الدوله العليه مقدم محاما دعله — عبد الدوله العليه الحاجه سي ساج بلاد — عبد الدوله العليه سي عيسى
عبد الدوله العليه سي بوعلوان — عبد الدوله العليه سي عطا الله حل وسوق — عبد الدوله العليه عبد الصمد
عبد الدوله العليه مساج رور والملن — عبد الدوله العليه مساج واهالي — عبد الدوله العليه سي الحارس
عبد الدوله العليه امراءسي لملع — عبد الدوله العليه امراءسي سهاف لعوراق السوق — عبد الدوله العليه سي الصاهر
عبد الدوله العليه سي حسن — حسن بن رسول — سلمان الدحداح

باب عالی یه یازیلان قائمه نك
صورتیدر

لوندره مجلسنده روسیه و اوستریا و پروسیه دول مخیمه سنك
سفرای اجتماعیله شرق مسئله سنه ویرلن قراری شامل برقطعه
امر نامه صدارتپناهی لری اجلهٔ رجال دولتعلیه دن عطوفتلو
رفعت بك افندی بندهلری مامور رتبه لریله دستوریده تعظیم
اولنمش وقرار مذکور حکمنجه فقط الکای مصریه نك بالتوارث
عهدهٔ عبدانه مه تفویض و احاله سی تحویز اولنمق تکلیفنك
قبوله یکری کونه فسحت ویرلمش و بونك اوزرینه ارادهٔ قاطعهٔ
جناب ملوکانه متعلق بیورلمش ایدوکندن ورائت مذکوره
اساسیس مسئلت اولنوب بو بابده دول مشار الیهمك
روا کورد کلری قراره موافقت و تعلق ایدن امر و فرمان
ظل الهی یه امتثال و مطاوعت لازمهٔ ذمت متابعت
و عبودیت بیلندیکندن معاد مذکور حلولنه حاجت براقمیه رق

اولجه قبوله مسارعت ولوازم سپاسداری وشکرانگی ایله برابر میر
مشار الیه اولوقت اماده قبول ونهضت اولمش وحسب
المأموریه سمندیه دك تاخر بیورمش ایسه ده بو دفعه دخی قبول
مذکوری تاکید ایله سیر یاماده سنده واقع اولان توقف ح
واستکان چاکرانه مه درت دولت فخیمه وبتخصیص تابع
وبنده سی بولندیغم ولی نعمتم پادشاهمك اراده وفرمانلرینه
مخالفت معنی سی ویرلمیه رك مجرد خاندان مصانه کیتی
ستانیلرینك مسبوق الخدم عبد اصدقلری بولندیغم افتخارا
وسعت لطف وعاطفت شهنشاهیلرینی تحصیل وحقوق
عبودیتم نزد دول مشار الیهمده دخی خفی قالمیه رق متصف
اولدقلری عدل وانصاف مألوفلرینی اتمام وتکمیل نیاز
واسترحام معروضندن اولدیغی انشاء الله تعالی محاصم عالی
بیورلدقده برئه الشامك عمرم اولدقجه مأموریت سائره نك
مظفر اولمه اوله میه جقلری مرتبه اعمار واصلاحنه ورعایه

5½

وبرایه سنك استكمال اسایش ورفاهیته بذل ماحصل تاب
وتوانه ایده رك بو وجهیله دخی پادشاهم افندیمه برای تشكر
برخدمه جلیله اداوابقاسنه موافق اولمقلغمه ذات سروشی
صفات شاهانه لری احساندن وكرك دول فخیمه مشار
الیهمك عدالت وحقانیتلرندن مستدعای بنده كانم
اولدیغی رهین علم عالم شمول داوریلری بیورلدقده اولبابده
وهرحالده امر وفرمان ولطف واحسان منه له الامر كدر

٩ ب ٥٦

Copie de la dépêche de
Mehemet Aly à Ramy Pacha,
par Hafaar Bey
le cinq septembre 1840.

دستور مکرم مشیر مفخم نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفکر الثاقب
منهم مهام الانام بالرای الصائب ممهد بنیان الدولت والاقبال مشید
ارکان السعادة والاجلال المحفوف بصنوف عواطف الملک
الاعلی حالا طربزون والیسی اولوب طربزون وصامسون
کمرکلرینک امراداره سی امانةً عهده سنه احاله قلنان وزیرم عثمان
پاشا ادام الله تعالی اجلاله وقدوة النواب المتشرعین طربزون
وصامسون قضالری نائبلری زید علمهم توقیع رفیع همایون واصل
اولیحق معلوم اولاکه بتوفیقه سبحانه وتعالی ممالک محروسه
شاهانه مک اکثر محللرنده اجراسنه مباشرت اولنمش اولان
تنظیمات خیریه اصولی اقتضاسنجه کافهٔ تبعه ورعایای سلطنت
سنیه م ویرکو خصوصنده سیان طوتیلدوق هرد رلو رفاه
واسایشلری اسبابی استحصال اولنمق اولدیغی مثللو

واردات مقرره قدیمه وملکیه دن واهالی وتبعه وتجار سلطنت
سنیه ملك ارایی مترتب دستلرندن اولان کمرك رسوماتندن دخی
اصول متساویه حصولیله بعاونة الله تعالی ممالك محروسه شاهانه ملك
تکثیر تجارت وتسهیل کسب وکار ومنفعت وسائل مقتضیه سنك
دخی استکمالی ملتزم اولمش اولوب شویلکه انکلتره وفرانسه دولتلری
وسائر بعض دول متحابه ایله بوندن مقدم مجدداً عقد وتنظیم اولنان
معاهده تجارت شرایطندن اولمق اوزره دول مشار الیهم تجار
وتبعه سنك ممالك محروسه شاهانه م محصولندن بالمبایعه دیار
افرنجیه یه کوتورمه جکلری امتعه واشیانك اسکله لره حین تنزیلنده
تجدید قلنان تعرفه لریه تطبیقاً یوزده طقوز آمدیه وسفینه لره
تحمیلنده یوزده اوچ رفتیه کمرکلری النمقده وممالك محروسه مدن
مبایعه ایله یه ممالك محروسه م دروننده فروخت اید جکلری
امتعه واشیانك رسم کمرك ومصدریه سی دخی دولت علیه م
رعایاسی مثللو انلرك تبعه دولت علیه مدن اولان برائلو اورتو

تجاری حقلرنده دخی بو اصول اجلا فلمقدم اولدیغنه و بو مقوله
ممالك محروسه‌م محصولی اولان اشیایی جلب ایدن اهل اسلام
تجارندن یوزده درت و رعایای دولت علیه‌م تجارندن غیر از
مصدریه یوزده بش رسم گمرك و رسم احتساب و بعض امتعه‌دن دخی رسم
بدعت و رخصتیه و مروریه مثللو برطاقم رسومات متنوعه اخذ
و تحصیل اولنه‌رق حالبوکه ذکر اولنان تنظیمات خیریه‌نك تأسیس
و اجراسندن مقصد اصلی شاهانه‌م و یرگوی ممالکده و رسومات
سائره ده اصول اعتدال و حقانیتك ایفاسیله بالجمله اهالی و تبعه‌نك
سایهٔ مراحمواریهٔ ملوکانه‌مده بالوجوه حمایت و صیانتلری قضیهٔ
خیرسندن عبارت بولندیغنه بنا، مخصوص ذات همایونم اولان
شیمهٔ کریمهٔ رعیتپروری و معدلت ایجابنجه دول مشار الیهم
تبعه‌سنك معاهدهٔ جدیدهٔ مرقومه‌دن طولایی نائل اولدقلری
امتیاز و مساعدات بعد ازین تبعهٔ دولت علیه‌مدن اولان
براتلو و براتسز بالجمله اهل اسلام و رعایا تجاری و سائره حقنده

دخی بدریغ وارزان قلنه رق کافهٔ تبعه وتجار سلطنت سنیه مك
دخی ممالك محروسه م محصولندن مبایعه وجلب ایده جکلری
امتعه واشیا ودخایر وارزاقدن محلنده بایی طرفندن ویریله جك
عشرندن ماعدا دول مشار الیهم تبعه وتجاری حقلرنده تنظیم
اولنان تعرفه لر وجهله وجهله اسکله لره حین تنزیلنده علی العموم
یوزده طقوز آمدیه وطشره کوتورد کلرنده یوزده اوچ رفیعه رسمی
آلنمسی ضمننده ایجابنك اجرایی خصوصی حالا امور مالیه ناظری
دستور مکرم مشیر مفخم نظام العالم مشیر صدافتمیرم الحاج ابراهیم
صائب پاشا ادام الله تعالی اجلاله طرفندن افاده وانبا اولنمش
وکیفیت مجلس والای احکام عدلیه مده دخی بالمذاکره واقعا تجار
مرقومه نك جمله سیان طوتلمسی از هر جهت سولت مصلحتی
وتبعهٔ دولت علیه م حقلرنده بشقه جه فائده ومنفعتی موجب
اولهجغی وفقط روسیهٔ دولتنك تجدید تعرفه لری در دست
اولهرق بو وجهله دولت مشار الیها تبعه وتجارندن وصنون

64

معاهدهٔ تجارتیه داخل اولمیان تبعه وتجار اجنبیه دن الته حق کمرک
رسوماتنده اصول سابقه نک شمدیلک کما کان اجراسی لازم کله جکی
مطالعه اولنه رق وجه مشروح اوزره تسویه سی تنسیب واستیذان
قلمنمش و اولوجهله ایجابنک اجراسی خصوصنه اراده سنیهٔ ملوکانه م
تعلّقیله اولبابده امر همایون شوکتمقرون پادشاهانه م شرف افزای
سنوح وصدور اولدقده موجبنجه کیفیت ممالک محروسه شاهانه مده
کائن کمرکلره بشقه بشقه اوامر شریفه م اصدار واسرا واستانبول
کمرکی طرفنه علم وخبری اعطاسیله بیلدیرلمش اولمغله وجه مشروح
اوزره عمل وحرکته مبادرت اولنمق فرمانم اولمغین مخصوصًا
اشبو امر جلیل القدرم اصدار ونسیار اولنمش درایمدی تبعهٔ
سلطنت سنیه مدن اولان کافهٔ تجار وسائر نک ممالک
محروسه م محصولندن جلب ایدیجکلری امتعه واشیا وذخایر
وارزاقدن الحاله هذه الخفدن اولان رسومات متنوعهٔ قدیمه دن
صرف نظرله بعد ازین بالاده بیان اولنان اصوله تطبیقا یعنی

دول مشار الیهم تجارینک معاهدهٔ مرقومه دن طولای مظهر
اولدقلری مساعده و امتیازه توفیقاً محللرده بایع طرفدن
ویریله جک عشردن ماعدا مساواةً یورزده طقوز امدیه
ویورزده اوچ رفتیه اولمق اورزه رسم کمرک النمسی ودیار اجنبیه دن
کوتورد جکلری امتعه واشیادن دخی دول مشار الیهم ایله تنظیم
اولنان تعرفهٔ جدیده موجبنجه قدیم اولان یورزده اوچ رسم کمرک
ورسومات سائره یرینه یورزده ایکی رسم منظم که جمعاً یورزده بش
کمرک اخذ وتحصیل قلنمسی وروسیه دولتی تبعه وتجارینه معاهدهٔ
تجارته داخل اولمیان سائر تجار اجنبیه نک ممالک محروسه مدن
بالمبایعه کوتورد کلری امتعه واشیا وارزاق وسائر نک کمرک
وبالجمله رسوماتی بایعندن وممالک اجنبیه دن کوتورد کلری
امتعه واشیا وسائره نک دخی یورزده اوچ حسابیله رسم کمرکی کذلک ویریلمک
ورسومات سائره سی مشتریسندن النمق اورزه بونلر حقلرنده
اصول سابقه نک تعدیلک موقتاً اجرا اولنمسی اراده سنیه

ملوکانه‌م مقتضا سندن وطشره لردن درسعادته توارد ایده جك
امتعه واشیادن طشره کمرکلرنده رسم کمرك مطالبه واخذ اولنمیوب
فقط درسعادته وصولنی حاوی استانبول گمرکندن علم وخبر
کتورمك اوزره اشیای مرقومه اصحابی طشره گمرکلرنده کفالا
به ربط اولنه‌رق اقتضا ایدن گمرکلری درسعادتم گمرکنده النمسی
باخط همایون مؤنس اولان گمرك نظامی اقتضاسندن ایدوکی
سزکه والی مشارونائبلرموی الیهم سز معلومکز اولدقدن اصول
مشروحه‌نك طریزون وصامسون گمرکلرنده دخی کاملا اجراسی
خصوصنه مبادرت واشبو گمرك رسومانی وفروعاتنه دائر درسعادتم گمرکی طرفندن ویریلمش اولان ولزومی تقریرندن گوندن بلیسی
ایجاب ایدن تعلیمات ایله اشعارات واقعه‌نك هرحالده
اجراسنه دقتله هیچ برمادده مغایر امر وارادهٔ سنیه‌م وضعی
تجویز دن مباعدت ایلمکز بابنده فرمان عالیشانم صادر
اولمشدر بیوردمکه حکم شریف

Traduction du Trait de Tripoli.

Dastour mukarrem [illegible] Tevkiiyi refiine mugayir olmamak üzere ahval ve icabına göre devlet
mahsusa-i şahane ve menafi-i devlet-i aliyye-i osmaniyeye muvafik ve münasib görülecek
[illegible] ve ahkâm-ı ahdiyeye tevfikan hareket olunacağı
[illegible] Yusuf Karamanlı evladından Ali Karamanlı
[illegible] Ali Karamanlı'nın [illegible] Yusuf Karamanlı
[illegible] Yusuf Karamanlı'nın [illegible]

وصول بولدقده بو بابده وجه مشروح اوزره شرفیافته صدور
اولان فرمان واجب الاتباع ولازم الامتثالمك مضمون
اطاعتمقرونیله عمل وحرکت الیه سز شویله بیله سز علامت
شریفه اعتماد قیله سز تحریراً فی اواخر شهر جمادی الاولی
سنه ست وخمسین ومائتین والف

قسطنطنیه
محروسه‌م

Paris, 20 Décembre 1841.

Mon cher Collègue

Je n'ai jamais pris un travail à part sur la question dont vous m'entretenez par votre billet d'hier; mais, dans la note que j'ajoutai à une traduction d'une lettre de Sultan Abdalmédjid, présentée au Roi par Nouri Effendi, en juillet 1841, je fis connaître l'innovation d'un mot Kral que l'on venait de substituer au mot: L'ombre de Dieu sur la terre, consacré par l'usage dans les relations diplomatiques avec la Porte. — Il n'y a pas de doute que ce changement, dicté par des intentions hostiles, n'a jamais eu que de fâcheux

nouvelle froideur dans les Rapports entre nous & le Divan, qui a probablement été à des insinuations malveillantes.

Je vais faire le travail que vous pouvez désirer; il exige des recherches préalables, pour que la question soit mise dans son jour. — Quant à moi, je pense qu'il faut exiger dans la forme le rétablissement entier de l'amitié primitive; car en aveugler à deux yeux ouverts, ce n'est pas renoncer à une misérable intrigue d'Ecoliers mal élevés. — Il est connu que Louis-Philippe, roi des français n'a que le titre de Kral de France, titre qu'ils donnaient dans le XVe, XVI & XVIIe; & XVIIIe siècle aux Chefs des Nations avec lesquelles ils étaient en guerre (harbis حرب) & n'avaient que des Trêves (mutarekè) tels que le Roi de Pologne, d'Espagne d'Angleterre, aux respectueux de l'Empire d'Allemagne, qu'ils nommaient ya di-Kral يا ذي قوال les sept Rois; même aux Empereurs d'Allemagne, qu'ils nommaient aussi Tchasar جاسار César & Imperator امبراطور et quelquefois même aux Czars, — prédécesseurs de Pierre le Grand, & en fin jusqu'au doge de la République de Venise.

Ce n'est à la France depuis le Traité patent de 1535, le titre de Padichah remplace celui de Kral قوال & même de Beï بك qu'il donnait aussi à François 1er, Sultan Suleyman le grand ou le Législateur قانونی dans deux lettres originales que nous possédons, l'une aux Archives du Royaume et dont le fac simile existe dans le Dépôt de la guerre

Etrangères, & l'autre à la Bibliothèque du Roi (fonds de Béthune N°8507) & qui sont datés, de 1526 & 1528 (932 & 935 de l'Hégire. — une autre lettre du sultan Selim II adressé au Roi Charles IX datée de la 9me décade de la lune de Reby 1er (976 de l'Hég) répondant aux dix premiers jours d'octobre 1568. porte franca padischahi, avec un protocole qui n'appartint longtemps qu'aux seuls Rois de France. Plus tard, l'Angleterre, la Prusse & l'Empire obtinrent sans nul aucun de titre de Padischah, auquel on ajouta les ~~titres~~ mots de tchacar & ensuite d'empereur, aujourd'hui devenu commun aux deux Couronnes d'Autriche & de Russie.

Dans les rapports de Napoléon avec la Porte, après qu'elle l'eut reconnu comme Empereur de France & roi d'Italie, en 1806, à la suite de la victoire d'Austerlitz, — les titres officiels de la Prusse dans les actes échangés de la chancellerie d'état ottomane, étaient franca imperatori vè padischahi vè Malva Kirali فرانسه امپراطوری وپادشاهی ومالیا کرالی Franciæ Imperator & magnæ monarchiæ, & Maliæ Rex

L'Empereur Napoléon exigea expressément que les titres communs à l'Empereur d'Allemagne (d'Autriche, depuis 1806) — & à l'Empereur de toutes les Russies, dans leurs transactions politiques avec la Porte, figurassent dans les actes où ils seraient figurés.

Aujourd'hui, le Gouvernement allemand aurait bien mauvaise grâce, à Berlin,

Dans sa ~~malheureuse~~ misérable tentative qui vient bien malheureusement échouer à Derkos officiellement adressée à S. M. Louis-Philippe, Empereur de France:

1° en 1834. Septembre. — Lettre de créance de Mounta ja Rechid Bey et ses 1er Envoyé extraordinaire de la Porte, résidant à Paris: — ambassadeur en 1835.

2° en 1836. Novembre. — Lettres de créance de S.C. Nouri effendi, Ambassadeur.

3° en 1838. octobre. — id. de S.C. ahmed-fethy-Pacha, — ambassadeur.

4° en 1839. ——— Notification de l'avénement de Sultan abdulmedjid.

5° Dans la même année: Lettres de Nouri effendi, ambassadeur pour la seconde fois.

Le même, après la tentative dernier de Juillet que nous avons caractérisé plus haut, les lettres de créance de S.C. Mounta ja Rechid Pacha portent le titre de *franca padichahi* *; mais on a répété la même inexactitude dans la lettre de remerciement de Sultan abdulmédjid, relative à la mort de S. A. R. le Duc d'Orléans, qui n'a point encore été remplacée (Déc^bre 1842) — & l'on a su éviter cet écueil, en écrivant *franca kiralinè padichahi* (Francia Rex & Imperator) dans la notification de la naissance de Sultan abdulhamid, présentée au Roi, le 5 Novembre 1842.

J'ai point trouvé dans ma papiers la minute de ma Note sur le mot Kral* jointe

1839, 5 7bre

à ma traduction de la lettre du sultan, présentée à S.M. le 21 Juillet 1841. — J'aithes recherché cette note dans mes cahiers, où elle existe de Mr. Jaubert même, mais elle y est très succincte.

Signé : Jaubert

* Comme on le voit, d'exigüe & les peuples de race slave s'en servent pour désigner le Prince qui en revêtu du pouvoir souverain.*

Le traité de commerce entre la Porte & la France conclu en 1838 porte également & uniquement les mots حشمتلو فرانسه قرالی وپادشاهی جنابلری à l'égard des nous pluriels donnés au sultan & فرانسه قرالی وپادشاهی حشمتلو مکتلولوی فلیب جنابلری

Sultan Mahmoud
Khan
ibni sultan abdulhamid Khan.

افتخار امرا العظام العیسویه مختار کبراء الفخام المسیحیه مصلح مصالح جماهیر الطایفه النصرانیه صاحب اذیال الحشمة والوقار صاحب دلائل المجد والاعتبار فرانچه واکاتابع بیچه ممالک وسیعة المسالک ایپراطوری وپادشاهی وایتالیا قرالی حشمتلو سکنتلو اولودوستمز ناپولیون اول ختم الله عواقبه بالخیر والرشاد والهم الیه سبیل الصواب والسداد توقیع رفیع همایونمز واصل اولیجق معلوم اولا که جناب مالک الملک والملکوت تقدست ذاته عن وصمة الحدوث والنانسوتیت مواصب کاملة بیغایاتی وایکی جهان کونتی سلطان سریر رسالت شهنشاه کشور ثبوت مخر الانبیا وسند الاصفیا حبیب خدا شفیع یوم جزا محمد المصطفی علیه من الصلوات ازکاها ومن التحیات اوفاها حضرتلرینک دستاری معجزات شاملة البرکاتیله جاه عظمت پناه خلافت وجهانبانی وامر جلالت

Voir l'article 4th des Capitulations conclu à l'emploi du mot Padischah donné au roi de France, & à la fréquence de ses appellations autres que celle prévue expressément à ce titre.

* Le mot de qual se retrouve en russe où il est traduit par roi, chah. — Comment se trouve-t-il ici modifié dans le sens d'une qualification générique ? Carl (1) (Carolus magnus) l'empereur des Francs par excellence, de ses victoires, & dans le nom, comme César est devenu la qualification particulière spéciale de l'autorité suprême. — Dans tchar, tchar-cas on trouve ces mêmes César, voyez le travail de Mr. Jaubert, remis avec à Mars 1842.

(1) Karl-le-grand est le type de la conquête amenée au premier immigrateur de la puissance (Littérateur universel 1re année, p. 123) —

دستگاه سلطنت وکیتی ستانی ذات نصفت سماتمزه بالارث والاستحقاق میسر
واشبو بیلك ایکیوز یکرمی اوچ سنه سی ماه جمادی الاخره سنك دردنجی پنجشنبه کونی
تخت عالیجاه عثمانی و اورنك کشور بانی جلوس میمنت مانوس همایونغز مقدّر عالیجای
اولوب جمله ممالك محروسه مزده مجمع مؤمنین ومعبر مسلمین اولان جوامع قدس
لوامعك منابر شرف مأثرنده نام سامی واسم کرامیمزه خطبه لر اوقونوب
ودار الضرب نقود نامعدود اولان محلرده وجوه دنانیر ودراهیمه اسم
سعادت رسمزایله سکه لر اورلوب احکام منیفهٔ معدلت التزامز کافهٔ ممالك
وسیعهٔ المسالکمزده جاری واشعهٔ خورشید عدل وداد مز لمعانیله ظلمت ظلم وستم زایل
وستواری اولمغله بعون الله الوهاب وقوعبولان جلوس همایون فیض اقتباسمز
دولت علیه مزایله رابطه بند صلح ومصافات ومؤسس قواعد سلم وموالات
اولان ملوك ستود سلوك سلوکه اعلان واشعار اولنمق دیونهٔ قدیمهٔ اسلاف
شرف دثار عزاولمغین بو دعای جمیله یه مراعات ایله جلوس بهجت مانوسمزك
پیام مودت ارتسامین اعلام واخبار ایجون اشبو نامهٔ همایون ملاطفت
مقرونمز اصدار و ایله ارسال اولنمشدر ان شا المولی لدی
الوصول خاندان شامخ الارکان ودودمان راسخ البنیان مزله مستحکم وبادار ومشید
واستوار اولان عهود صادقه وشروط واثقه مقتضاسی اوزره واقع اولان جلوس
همایونمزدن دوستلغه لائق معاملات حسنه اظهار وتحت حکومتمزده اولان
حکام مملکت واعیان ولایتمزه اشعار اولنوب مابینلرنده منعقد ومستحکم ومرفنده
مرتبط ومرتسم اولان شرایط عهد وپیمان زمان سعادت اقترانمزده دخی براسلوب
سابق مقرر ومعتبر طوتیلوب مادامکه طرفلرندن صلح وصلاح مستلزم الفلاح
کما کان مرعی ومعتبر اولنه جانب همایونمزدن دخی وجهًا من الوجوه خلافنه جواز
کوسترلیوب مابینلرنده موثوق ومستحکم اولان موالات ومصافات مراسمنه
کماهی حقها مراعات اولنمسی باعث اسایش دعایای طرفین وسبب آرامش
اهالی جانبین ایدوکی بی اشتباه در والسلام علی من اتبع الهدی
تحریرا فی اواسط جمادی الاخره سنه ثلث وعشرین ومائتین والف

عقام
دار السلطنه العلیه
قسطنطینیه
المحروسه

La pièce précédente est extrêmement curieuse comme calligraphie, en ce que, depuis le commencement jusqu'à la fin, elle est écrite entre deux gros caractères entrelacés les uns dans les autres, et formant des lignes d'un pouce de hauteur.

Lettre en arabe
adressée au Roi Louis-Philippe لويفلب
par chems ahmed mevlud, chef
au Sénégal.

—

..... Nous sommes en amitié ancienne avec la france.

..... يا بوران تكل o grand Roi!

..... مذجات افرانس الى الكبل Depuis que les français sont venus à Kebel.

... التزازة اندر & peuplades du Sénégal.

... واعلم يا بوران تكل Sache, ô grand roi!

... ماطلبه بوراندر ce que le chef des Ondes nous a demandé

.... مع اهل اندر avec les Ondes.

..... مثل لبراكن qu'il nous laisse notre pays comme aux Ondes.

. Bourau toukal - Roi de France. Baus, (dict. wolof français de M. Dard, 8°. 1825) roi. — au marque du génit. toukal la France (gallia). — ils mettent à la manière des Berbères un te devant le nom تدينت la ville تكل la France. = Baus est le même que pouso capte, lequel

(ci-devant)
Voir les traités faits avec le Sénégal, les premiers que l'on doive donner aux chefs de ces contrées, et autres renseignements, dans l'ouvrage intitulé: atlas pour servir au voyage du Sénégal, par J.B. Lé. Durand, ancien directeur de la compagnie du Sénégal, — à Paris, chez Agasse rue des petits-pères, 18. an X. - 1802. - 4°. =

le même que le pharaon (paro) פַּרְעֹה roi des Hébreux. — un grand nombre de mots berbères Égyptiens se trouvent dans le sénégalais mêlé à l'arabe, les formes berbères y sont fréquentes. — on comprend ce mélange de la langue égyptienne, par suite de la domination que les Pharaons avaient étendue sur toute l'afrique médiale. J.J. M. = obi prêtre, de ogb obéi. expt.

Requête des différents prêtres maronites melkites, & Syriens, contre un vicaire apostolique

---

ایها السید الرفیع الشان

بعد اهدا السلام الوافر والبرکة الرسولیه نخبر حضرتکم بما قد جری فی هذه النواحی من قبل القس اونلدس بُصّو الفرنساوی الاصل الذی قد ارسله الکرسی الرسولی الرومانی بمقام نایب رسولی الی هذه الدیار الشرقیه لکی یصلح ویوفق طایفتنا الرومیه الکاثولیکیه التی قد کانت حصلت علی بعض قلاقل وتبلبل من جری امور البطرکیه. وقد شرحنا لکم عن اصول هذه البلبلة وعن احوال هذه الطایفه وکلانا المکرمین الخوری میخایل عراج اب عام بجمع دیر المخلص الباسیلیین والقس یوحنا عجیمی اللذین من مکتوبها تفهمون جلیة الامور اذ انها قد حررا کلما حوراه بغایه الصدق والتدقیق اذ اننا وقفنا علیه جمیعه. اما حضرة النایب الرسولی فعوضًا من ان یصلح قد فتق ایضا هذه الطایفه وبلبلها بسلوکه مع الجهتین بغیر استقامة. واذ انه الخان بغرض ماء ضدنا واراد یعطل سداد مال البعض من تجاوکم الفرنساویة وسداد مال حضرة الشیخ علی جنبلاط کبیر هذه الدیرة فلزم الامر انها اتصلت الدعوة الی حضرة قنصلکم الفرنساوی فی صیدا موسیه ده کلیرمبول المحترم کما شرحنا لکم فی مکتوبها وکلانا المذکورین فالتزم القنصل المذکور بان یرسم بامر سلطانی علی النایب الرسولی خوفا من العواقب الردیة الملتحقه فی الطایفه الفرنساویه فی هذه النواحی. فبقا ان رسمتم تداوکوا هذا

الامر يحسن معروفكم. لانه من المأكد اذا انعتق وانطلق النايب الرسولى
من دون ان ينجز سداد هذا المال المتعلق بوظيفته. فاولاخركم
الفرنساويه يعدمون مالهم الى الابد ثانيا الشيخ المذكور يتعلق على طايفتكم
الفرنساويه فى صيدا و يطلب استيفاه منها وتتصل الامور الى الباشا والى
والدولة العصملية. ولاطلاعنا على غوايل هذه الامور انها مضرة وموذية
جدًا لنا وللطايفه الفرنساويه ولكافة المرسلين الغربيين فحررنا لسيادتكم
هذه السطور غيرة منا لكوننا محبون لطايفتكم الفرنساويه من صميم القلب
وقد امرنا وكلانا بان يشرحا لكم كافة الامور مفصلا لكى تعتنوا بمباشرتها
باوفى اعتناء واحسن تدبير كما ترون مناسب ونحن فلم نزل داعيين الى الله
لاجلكم ولنجاح امورهم وصيانة الدولة الفرنساويه ولنصر سلطانها الكلى
المسيحية وادام الله بقاكم والدعا

حرر بدير المخلص حداصيدا
فى حزيران ١٧٦٥

اكليمنطس مطران عكا والارض المقدسه
انتاسيوس البطريرك الانطاكى وسار المسرق للروم الملكيه

الحقير القس جبرايل صوايا وكيل غريغوريوس مطران قانا
جراسيموس مطران قنا الجليل
الحقير مكسيموس مطران قيسريه فيليبس

القس انتاسيوس ثالث كراغنايوس مطران حمص شام
مدبر القس اوغستين بن عرور مدبر ثانى ووكيل كير افتيميوس مطران الفرزول
الحقير اندراوس رئيس اساقفه صور

Questions adressées par le général en chef Bonaparte, sur les chevaux en Egypte, et dont les réponses devaient faire l'objet d'un mémoire faisant suite à celui déjà publié par ce même général dans la décade Egyptienne. 1er vol. p. 52.

خيل مصر اجود من خيل الشام ام لا. الجواب خيل الشام اجود من خيل مصر واغلى ثمنا منها

الاجود من الخيل الذكور ام الاناث. الجواب. الاناث بمصر اجود من الذكور وهل هما غاليين فى الثمن ام لا. الجواب. الخيلات من الاناث والذكور اغلا من غيرها وهى اقل ثمنا من الشاميان

خيل مصر هل هى صبور لينة قوية سريعة مطيعة جيد ام كيف وقوامها واعينها جيد ام كيف وهى حارون متقزعه. الجواب. الاناث صورات قويات لينات سريعات جيد القوام واعينها جيد وليست بحارون وانما الحارون اكثرها فى الذكور وفيها قليل

والخيل اذا مرضت باى مرض تموت او تضعف قوتها وكم هى من امراض وما اسبابها. الجواب. اكثر موت خيل مصر من مرض يقال له الطيى وهى بثور تظهر خارج الجسد تقتل فى السابع او الخامس واخر يسمى واخر يسمى التشبخ يقتل فى الخامس عاشر او الحادى والعشرين

وكم تعمر من العمر وما هو تخمينا مقداره. الجواب. اما خيل مصر تعمر اكثر من خيل الشام نحو الستين والخمسين والسبعين

ما هو العلف الذى يطعم لها صيفا وشتاء. الجواب اما الحلف فى الربيع البرسيم والصيف التبن والدريس والشتا والخريف الشعير والتبن

وما هى سياستهم وتعليمهم لها كيف تكون. الجواب. اما سياستهم تكون بتدبير علفهم بالزيادة والنقصان وتنضيف مساكنهم وتعليمهم بحسن الرماحه ولين السرع والركاب

والمصرى من الخيل مقبول فى اسلامبول وغيرها ام لا. الجواب. المقبول منها الخيلات فقط وغيرها فلا

ويرسلوا منها كثير لاسلامبول ام لا. الجواب. لا يرسل منها الا القليل

..

وهل يضرهم هوا الاسلامبول او ينفعهم. الجواب نعم يضرهم هوا اسلامبول ويقتلهم بمرض التشنج

وهل يباعوا باسلامبول بثمن معتبر او ثمن مخوس الجواب كحيلات مصر تسوى في اسلامبول تنشوى اذا كانت كاملة الشروط الفين دينار

وهل المقبول هنا الذكر ام الاناث. الجواب الاناث مقبولة اكثر وكحيل اجود من الانثى

وخيل مصر اكثرها فحول ام خصيان. الجواب. الفحول كثير والخصيان قليله

وخيل مصر جيدين للحرب والصيد والقنص والركد. الجواب. الاناث اصبر على هذه الاشيا واحسن من الذكور

ورحمها جيدة ومستوية على غط واحد مسافة طويلة ام كيف. الجواب اما رماحتها اجود من خيل سايرالبلدان ولينهم ومطاوعتهم بحسب اختيار الفارس كيف ما اراد سيرها سوا كانت المسافة طويلة ام قصيرة خصوصا الكحيلات فانها اجود في ذلك

Cequatre donné par l'Empereur de Maroc en 1173. =

الى التاجر الروى الفرنصيص سلام على من اتبع الهدى اما بعد فبوصول كتابنا الكريم أسماه الله تامرك ان تقدم على حضرتنا العليه بالله واسطة بيننا وبين طاغية الفرنصيص فيما يعرض لنا من المقتضيات والامور المهمات لما نعلمه من نصحك وخدمتك وحزمك وغيرتك ويكون لك عهد بذلك البريه على ابنای جنسك وملتك حظة هنالك بعد وصول انتهى مكمل جمادى الاولى عام ثلاثة وسبعين ومايه والف

Lettre adressée au ministre de France pour la nomination du Consul auprès de Sandi l'Empereur ci dessus. =

الى وزير طاغية الفرنصيص دك دبرطن السلام على من اتبع الهدى اما بعد فقد وصلنا كتابك وفهمنا ما تضمنه خطابك وقد حمدنا الله تعالى وشكرناه على اتمام هذا الصلح وابرامه على يدنا ويدك لما نرجوا فيه ان شا الله من الصلاح والخير الدايم لنا ولكم ولا تقطع عنا مكاتباتك والتاجر صنيبه له في بلدنا نحو العشرين سنة لم تظهر فالطة قط ولذلك

89

مريدمناك ان تستوصى به خيرا ولابد انتهى صدر الامر به فى خامس
المحرم الحرام ١٢٤١. ادريس بن المستنصر
عفر الله له امين

Le Cte de Breugnon

الى المنيستره الكى فى افرنسيه برجونس دى ابونا سلام على من اتبع الهدى. اما
بعد فقد ورد على حضرة مولانا السلطان الاعظم كتاب عظيمك لوز السادس
عشر بتاريخ ثانى عشرين مايه عام الف وسبعمايه واربعه وسبعين على يد
نايب قونصوكم بوطلى دنظير وقدم على مسامو سيدنا الشريفة بقى
فى خاطر سيدنا ادامه الله موت جدك لوز الخامس عشر حيث كان له محبة
فى جانب سيدنا العلى بالله وله سياسة فى قومه وحنانة على رعيته وقد
امر نصره الله بجوابه هاهو يصلكم على مرسلية مع احد خدام سيدنا
نصره الله قائد الرباط الحاج عبد الوهاب اسكلتم ونايب قونصوكم
بوطلى المذكور وخديم سيدى المذكور لم يكن باشادورا وانما بعثه سيدى
أسماه الله مثل الرايس على بريص الذى توجه اليكم فيما سلف وقد شكوكم
كثيرا واخبرنا فعلتم معه من الخير والاكرام والذى يجى فى خاطر سيدى
ويحبه ايد الله اذا رجع من عندكم تصحبه سفينتين احد
ما من ملككم يقصد ان يحمل فيهما الخيل المعينة من جانب سيدنا نصره الله
مواصلة لسلطانك وياتى معهما من عندكم من له معرفة بالخيل فان يسعى فى
خاطرك ان يبعث لكم باشادورا يسعد سلطانك بجلوسه على سرير الملك
وبتولية على قومه والسفينة الثانيه باسم سلطانك اهل مرسليه يعينوا
مركبا بكرايه ويذهب الى الجزاير يحمل فيه هديه السلطان العثمانى يوصلها
الى اصطنبول مع خديمنا الذى مع الهدية بالجزاير وكل ما تطلبه صاحب المركب
يعطى له الا السفينة الاولى تاتى الى والثانيه تقصد الجزاير
الكل على الفور وبقى فى خاطر حديث لم يبن كتاب عظيمك مع احد من اهل
صغير اكان فى المرتبة او كبيرا وذلك من هو الصواب وما سمعتم من امر القونصوات وان سيدنا نصره
الله اعطى امر بان لا يتلاقى احد معهم معه لامر حدث فهو صحيح بحل قونصوا ورد على ايالته سيدى نصره الله بقصد
الاقامة فلا طمع له فى ملاقات سيدنا من اى جنس كان واما الذى اتى من حضرة عظيمه فلا يمنع من ملاقات
سيدى اليه حرر الامر بكتبه فى جمادى الثانيه عام ١١٨٨

Extrait fait entre 1781 et 1792 par Dorothée Comte de Breugnon, Consul de France à Salé, Maroc, Archives du Ministère des Affaires Etrangères, Mémoires et Documents, Afrique, III, 115.

Remise des prisonniers à M. de Breugnon.

الى طاغية الفرنصيص لويز الخامس عشر سلام على من اتبع الهدى اما
بعد فقد ورد على حضرتنا العلية بالله باشادورك كونت د برتيون
المفوض له من قبلك فى فداء اساراكم وطلب الصلح والمهادنة من جانبنا
العلى بالله وقد وقد اجبناه لفكاك الاسارى واسلناهم اليه وانعمنا عليه
بالاجابه للصلح ووقع العقد فيه معه بحكم النيابة والتفويض منك اليه
فى ذلك على شروط مرسومة فى غيرها ذاكما انعمنا عليه بسراح اسارى
اخرين من جنسك غنهم احد فاصيبتنا المظفرة المويدة بالله وقد جدنا
بهم عليكم وسرحناهم وبعثنا بهم اليك تفضلا وانعاما والقرصان
الذى اخذ من اكبكم اخذها بطريق البحر حيث لم توجد بها باصابرط ولما حضر
باشادوركم حضرتنا العلية بالله اقتضت همتنا العليه ان نسرح الاسارى
وما اختوى عليه المركب من الاسعة عن محض الفضل صدر الامر بكتبه
حاضرتنا مراكش حاطها الله الحرام الذى هو واحد وثمانون
ومايه والف

Plein pouvoir donné à l'envoyé de Maroc.

كتابنا اسمى الله قدره وخلد فى المعالى ذكره بيد حامله خديمنا التاجر
الروى الفرنصيص يُعلم سُمه انه مقدم عندنا على كافة خدامنا من اجناس
النصارى لما ثبت عنه من صحة الكلمة ونصحه فى الخدمة وقد وجهناه
للبارز الى الفرنصيص ليقضى لنا ما امرناه به وكلفناه بقضايه وكل امر
فعله او عقد او ابرمه فهو عن امرنا المطاع فقد قبلناه وامضيناه
فلبيّن من يقف عليه او ينظر اليه حرر الامر بكتبه بحاضرتنا مراكش عن
الامر المولود سادس عشرين دى الحجه الحرام كمل اربعة وسبعين ومايه
والف

Instructions nouvelles pour l'échange des prisonniers.

الى التاجر الروى الفرنصيص سلام على من اتبع الهدى. اما بعد بلغت
كتابتى الاول والثانى وعرفنا ما فيهما وانت قف فيما كنا امرناك به الى
ان يتم الغرض منه وابذل مجهودك فى فكاك اسارى المسلمين الذين
بفرنصيه وعددهم اثنان واربعون وحين تاتى بهم نسرح كل من هو من جنس
الفرنصيص بطاعتنا ولا يبقى احد منهم فى الاسر

الحمد لله نسخت عليه الهدنة من المواد حسبما هو بروج في الزمان الوارد
من عبد وزير الفرنصيص بالخط العربي ونصه بلفظه من غير زيادة ولا نقصان

قاعده

هذه هي المواد المبنية عليها الهدنة العام التي اتفق فيها التاجر صلوا نيابة
عن حضرة الجناب الرفيع الملك المظفر لويز الخامس عشر من اسمه سلطان بلاد ساطن
والسيد ادريس بن المستنصر نيابة عن حضرة جناب السامي المولى الشريف
يسه محمد بن عبد الله سلطان مراكش وفاس وسوس وغير كل البلدان متسعة
بقوة التوثيقات التي بيدها من طرف السلطانين المشار بن اليهما

الماده الاولى

المفايد المعروضة من طرف حضرات السلطانين لتمهيد وتنشير اساس بنيان الصلح
الابدي لم تحصل منها نتيجة وبسبب مساحة الدولتين وبعض علل التي
صررت فارفع موانع التي خالفت حسن ختام هذا الامر الى هذا الان
صار الاتفاق والقول في ان تصير هدنة و اسباب الحرب اما
يمكن السعي البليغ في فضا المصافحة والمسالمه وليذوقوا رعايا الدولتين من
الان اثار هذه المصلحة

الماوة الثانية

من اول يوم الشهر من السنة التي كتاب الهدنة يمضي ويختم الى يوم مثله
من شهر سنة اخرى اعني مدة عام كامل يرفع بالكليه اسباب الحرب والحصام جرا
وبرابين الدولتين ورعايا الطرفين يتعاطوا في حرهم في بمراتبهم في بحار وراضي
السلطنتين كانهم في تام الصلح مدة الهدنة المذكوره باس وامان ومن غير
مانع اي بهانة كانت

الماده الثالثة

واذا اتفق بذنب قباطين البحر فلحق علمهم بالهدنة المذكوره من ابتداء
الشهر وضع الامضا والختم في طرفين الهدنة ان اخذ مركب وامتعة ويسرا
وحصلت خسارة اي ما كانت في رعايا الدولتين فتقاول وتقرران الاشيا
الماخوذه والنصيبة والمراكب والركاب تردوا جميعا وتضمن هالامعلل
ومن غير عافذة من اي طرف صررت هذه المناقضه

المادة الرابعة

فلو كان المرجو والمامول تتميم مصلحة الصلح قبل انتهاء سنة الهدنة لكن بموجب الكلام لايعلم الغيب الا بالله صار القول بان السفاين تجار كانت او حربية ان التقوا مرسيين فى اساحل بلاد تابعين لسلطان الفرنسيه وتابعين السيد المولى الشريف سلطن مراكش بعد فراغ الوقت الممدود لهدنة المذكوره لا تمسك ولا تربط هذه المراكب ولا تعوق عن سبيلهم باى تقريب كان بل يدفع لهم الاذن فى خروجهم سالمين من المواضع التى فيهم كونها مرسيين وايضا تعطى لهم الاشيا اللازمة من زوادات وغيرها ليعلوا طريقهم فى البحر من غير حصر ولا تضييق فى الطرفين

الخاتمة

هذا القول والاتفاق المبنى على المواد اصلاحا تعمل به من غير قصور ولا بكمال الاستقامة والصداقة مع الاوامر المتعلقة بهذا الاتفاق الاوامر الزم ان تعطى من الطرفين فلاجل الاعتقاد الكلى والتام ختماه هذا و وضعا امضاها التاجر ملوا من جانب والسيد ادريس من جانب فعمل هذا الكتاب ٥ انتهى بلفظه قيد فى ثغر الصويرة يوم الاخى من بحسابنا من عام 1176 وبحساب النصارى وافق العام من اكتوبر 1765

ادريس المستنصر
عفا الله له آمين

Declaration de l'empereur de Maroc pour le bombardement de Sous.

الى عظيم جنس الفرنصيص لويز الخامس عشر سلام على من اتبع الهدى اما بعد ان مولانا السلطان الاعظم ورد على حضرته العلية بالله الخبر من ناحية تونس بما فعله قراصينكم بمدينة سوسة التى هى من لما من الرمى عليها بالبنب والمدافع الى ان هدم الكثير منها ومات الخلق كثير من غير سبب وما يوجب ذلك وهذا امر عظيم لا مكر من ولاه الله امور عباده التغافل عنه والتعامى اذ المسلم اخ المسلم على ان اهل سوسه اناس ضعفا مساكين ليس لهم عسكر يدفع عنهم وهذا الامر ان كان من غير سبب هو مما لا يرضاه احد من النصارى لما فيه من عدم المراعات الواجبه من تقدم الصلح والمهادنة مع القوم وان كان اهل تونس اشرعوا للغيب مما فيه نقض الصلح كان

الواجب عليكم المراجعة فى المسئلة واذ كتب لهم المرة بعد المرة ويوجد العيب
حتى اذا اخذوا لكم شيا يردوه واذا لم يفعلوا ينفقون اهل التجارة منهم ببر
النصارى حتى يردون جميع ما اخذوه واذا لم تجدوا لذلك سبيلا من عدم
التجار وقلة استنصافهم افعلوا ما ظهر لكم عند ذلك مثل ما صدر لدنمارك
مع اهل الجزاير لما ظلموهم واخذوا مراكبهم من غير موجب ولا طريق اخروا
العيب واسترعوا عليهم المرة بعد المرة يطلبون منهم رد متاعهم حتى منعوهم
اهل الجزاير والحقوا منهم المنع ومرادهم فى العيب فعلوه معهم ومع ذلك تركوا
الصلح موضعا فلم تبق على دنمارك لومة فى قازلهم لهم مع اهل الجزاير وكان من
الواجب عليكم ان تفعلوا مثل ذلك لما فيه من المراعات كما تقدم ولاجل هذا
امر مولانا نصره الله باحضار القونصوات القاضين مثلا الاصبنيول ودنمارك
والسويدى لدى قونصوكم ليكونوا سامعين ومفوضين لما يلقى عليه من امر
مولانا السلطان ايد الله ونصره فحضروا معه وسمعوا ما القى عليه من الامر
المذكور حسبما يصلكم كتابه بذلك وامر سيدى نصره الله بالكتب لكم
وتخبركم بالامر الرافع واجله فى رد جوابه اربعة اشهر تمام من تاريخه ليأتى لحضرة
سيدنا نصره الله واحد من اعيان الكرطى نايبا عنكم فى بيان السبب و
الحجة الواجبه لرمى السب والانقاص من عندكم على سوسه بان انا بالسبب
المقبول فالطريق لم سق عليكم لوم فى المسئلة وان كان هذا الامر انما صدر
منكم على وجه التعدى والظلم من غير سبب اوجب ذلك لم يبق بيننا وبينكم
صلح ولا مهادنة الا الكسيح لان المسلم اخ المسلم والاجل فى هذه المسئلة
هى الاربعة اشهر المذكورة بعد تاريخه لانها اقل ما يكفى فى نقض المهادنة
وذلك لتبين الامر كيف كان على الحقيقة وفى سادس ذى القعدة الحرام
عام ١١٩٤

Demande de 2 vaisseaux pour renvoi du premier ambassadeur au Roi de France,

الى صاحبى والمحب الى المنيسطر دى سلطان الفرنصيص سلام على من اتبع
الهدى اعلم انه ورد على حضرة سيدنا ومولانا السلطان الاعظم
فى جانب السلطان العثمانى نصره الله فى شان الذى بينه
ايد الله وبين على الحالة التى كان عليها اسلافكم مع اسلافه
نصره الله ثم ان براء سيدنا ايد الله لسلطانك يصلكم منع احد

قراصين سيدنا الجهاديه بعد هذا الى مرسى ابوشت فقد اراد مولانا نصره
الله ان يبعث لعظيمك باشادورا مصاحبا لخيل وسباع ونمر وحيث لم تكن
عندنا مراكب بزركانيه تصلح لحمل ذلك يجى على خاطر سيدنا نصره الله
ان تبعث مركبين مع القرصان المذكور عند رجوعه احدهما لحمل الخيل والاخرى
لحمل السباع والنمر وابعث معهما اربعة صناديق متسعة متقنة حافظة
للوحوش المذكورة والخيل حيث لا يلحقهم فيها ضرر وابعث ايضا مع من
ذكر نصرانيا عارفا بالخيل التى توافق نظر سلطانك من خيار الخيل التى
عند سيدى نصره الله ونحن معك على المحبة والصحبه كتبه كاتب السلطان
الاعظم المذكور اعلاه من حضرة مراكش حرسها الله رابع ربيع الاول عام ستة
وثمانين وثمانمائة والف وقد جاء ذلك على خاطر سيدنا نصره الله غايه ومن اجل ذلك
يجب سيدنا ان

Réclamation sous l'argue d'empereur, en un parun la peinture française

الى المنيسطر الرى دى فرنسه برجونه يابونا سلام على من اتبع الهدى اما بعد
فاعلم ان حامله الحاج محمد السكتى كان ذهب للحاج وركب فى احد مراكبكم
من اسكندريه ورايسها وقد اخذ الموسكوا تحت سنجقكم وذهب
له مال وقد تقدم الكلام فى ذلك مع قونصوكم الذى كان عندنا وقدر ما
ضاع له من المال ما يقرب من الفين ريال وجاء شاكيا على سيدنا السلطان
الاعظم بذلك فامرنى نصره الله ان نكتب لك بذلك لتقف على قدم
فى رد ما ضاع له من المال الواجب عليكم بطريق البحر لانه ركب تحت سنجقكم
وهذا المال افضله هذا الرجل المذكور مومنا عند الرايس المذكور واكد
سيدى على مكاتبتك والزمك ان تاخذ من الرايس مال الحاج وتدفعه انت
من يدك ليد الحاج المذكور وقد بعثه اليك بنفسه لتقضى له هذا
الغرض ويجى على خاطر سيدى يرجع عنك بماله ولم يضع له منه شى

قد وع امراء

قد وع اصیان الملة المسیحیة فرانسه دولتی تبعه سی معتبر اندن اولوب مودفعه طرف
اشرف سلطنت سنیه مدن پاریسه باش شهبندر نصب وتعیین قلنان موسیو حلفن
زیدت دقبته توقیع رفیع همایون واصل اولیجق معلوم اولا که دولت علیهٔ ابدی
الدوامله دوست معاهد اولان دول متحابه تبعه ومأمورین وتجار ینك ممالك
محروسة المسالك شاهانه مده هر درلو اسباب حمایت وصیانت ووسائل
آسایش وامنیتلری استحصال واستکمال اولنمقده اولدیغی مثللو قانون وقواعد
دول ونظام وآیین ملل اوزره سلطنت سنیه م تبعه سی حقلرنده دخی اصول
متقابله یه رعایت اولنه جغی وارسته قید کواه وشهر پارس دخی جسیم
ملکت وتختگاه اولدیغندن مبنی تجار وسائر تبعهٔ دولت علیه ملك تسهیل
امور واقعه لریلی موجب اولمق اوزره نفس پاریسه طرف سلطنت سنیه دن
برینك شهبندر نصب وتعیینی لازم کلوب سنکه مومی الیه سن سنك صدق واستقامتك
وغیرت وکیاستك مسموعی وپارسده مقیم سفارت سلطنت سنیه م طرفندن دخی
واقع اولان شهادت جهتیله معلوم همایونم اولمقدن ناشی پارس سفارتی معینده
اولمق اوزره بلو نفس پاریسه شهبندر نصبکله هر نقدر مرسلیا شهبندری
باش اعتبار اولمش اولنمش ایسه ده اکا دخی خلل کلمامك اوزره باش شهبندرلك
عنوانك اضافه سی خصوصنه اراده سنیهٔ ملوکانه م متعلق اولدیغی اولبابده
امر همایون شوکتمقرون پادشاهانه م شرفصدور سنوح وصدور اولمش اولمغین
مقتضای منیفی اوزره مأموریتکی حاوی دیوان همایوندن مخصوصا اشبو امر
جلیل القدرم اصدار وتسیار اولنمشدر ایدی کیفیت معلومك اولدقده مقتضای
مأموریت ولازمهٔ خیرخواهی وصداقتك اوزره بوندن بویله دولت علیه م
تبعه سندن شهر مذکوره ایاب وذهاب ایدن تجار وزوار وسائرلرك من کل الوجوه
حمایت وصیانت ومستحق اولدقلری کافهٔ امتیازاتك وقایتیله تسهیل امور
واقعه لریلی موجب اولور اسباب ووسائلك استحصال واستکمالی ومواد
مقتضیهٔ تجارلرینك دخی اصولی وجهله حسن تسویه واکمالی خصوصنه
مبادرت ولازم الانها اولان احوال واثاری ذکر اولنان پارس سفارتی طرفنه

افاده واخبار واجابنه كوره دربار شوكتقرار ملوكانه مه دخي تحريري واشعار ايله
اجراى لوازم كارگزارى واستقامت صدق يارى لياقت ايمالى ايله بابنده
فرمان عاليشانم صادر اولمشدر بيوردم كه
وصول بولدقده بوبابده وجه مشروح اوزره شرفيافته صدور اولان فرمان
واجب الاتباع ولازم الامتثالك مضمون اطاعتقرونيله عمل وحركت ايليه كن
شويله بيله سن علامت شريفه اعتماد قيله سن تحريرا في اواسط شهر ذى القعده
الشريفه سنه غان وخمسين ومائتين والف

Traduction du Brevet de Consul
Général attaché à Paris, ac-
cordé à M. Zalphen, annexé
à Zylgydi 1958 (ni Décembre
1842).

—

Un modèle des notables de la religion chrétienne,
M. Zalphen, sujet français (que son ancêtre élevé jusqu'au
rang d'Etat accordé le titre de Consul général de ma Sublime
Porte, à Paris.

Lorsque cette ordonnance impériale sera parvenue
à sa destination, qu'il soit notoire ce qui suit:

Une ordonnance impériale suivi par ma Sublime Porte,
étant d'accord aux sujets, agens publics & commerçants
des puissances amies qui ont des traités avec elle, toutes
les garanties de protection & sécurité désirables, —
il est inutile d'attester que les Gouvernements amis, de leur
côté, conformément aux lois qui régissent les empires
& au droit des gens, — accomplissent les devoirs d'une ré-
ciprocité bienveillante envers les sujets de mes Etats.

Or, la ville de Paris étant la plus importante & la capitale du Royaume de France, il est reconnu nécessaire de nommer & de placer un Consul ottoman dans cette ville même, afin de faciliter & de favoriser les affaires des négocians & autres sujets de notre Empire.

La renommée de ta sincérité à Moi, susnommé, de ta droiture, de ton zèle & de ta perspicacité est parvenue jusqu'à nos oreilles avec le témoignage de notre ambassade de Paris; — en conséquence, ma volonté suprême a consenti à te nommer Consul à Paris même, pour résider dans cette ville conjointement avec l'ambassade de ma Sublime Porte; — de plus, le consul de Marseille a reçu la distinction du titre de Bach chèh Bender (Consul général); j'ai résolu de te conférer également ce titre, afin d'éviter toute espèce d'embarras.

C'en pour manifester cette disposition souveraine que le présent diplôme, noble & auguste, qui t'investit de ta fonction en particulier a émané & a expédié.

Ainsi donc, dès que tu auras pris connaissance de ce Brevet, tu t'emploieras, aux termes de ta commission et dans la sincérité de ton dévouement, à pourvoir à l'avenir, en toute circonstance, sureté & protection aux sujets de ma Couronne, marchands ou voyageurs qui se rendraient dans cette ville; tu veilleras à la conservation de leurs privilèges, & tu les feras jouir de tout ce qui peut également favoriser & faciliter leurs transactions commerciales & autres.

Tu ne négligeras pas non plus de per-

s'écarter dans la voie de la droiture, de la fidélité, en adressant à mon ambassadeur de la même ville de Saint les renseignements qu'il serait nécessaire de lui communiquer; & si les circonstances l'exigeaient, venir m'instruire lui-même, par écrit ma Sublime Porte.

C'est à ces effets que le présent firman est émané.

J'ordonne en conséquence, qu'à l'arrivée de Mr. Brenet impétré, tu aies à te conformer à la teneur de mes présents commandements, & à exécuter les dispositions qui te sont prescrites & auxquelles il est dû.

& on les le donne bien, & ajoute foi à ce noble signe. — Écrit dans les premiers jours de la lune de Zylqaydè, de l'année 1258 (mi Décembre 1842)

De la résidence de Constantinople, la bien gardée.

Dans les premiers derniers jours de Décembre 1842, il se trouva élevé une question de protocole qui aurait pris plus haut un caractère sérieux. Depuis, des explications incomplètes & plus ou moins fidèlement interprétées, ont rendu la question encore moins claire, & le moyen de mettre un terme à ces difficultés était d'établir la vérité sur des faits simples & sans réplique, c'est dans ce but que tous les éléments de la question ont été réunis dans ce rapport spécial, qui est soumis à l'examen de S. E. Monsieur le ministre des affaires

Etrangères.

Le chef du bureau du protocole, au ministère des affaires étrangères, me demanda le 17 décembre 1842, dans travail qu'il pensait avait été fait par moi sur le mot Kral padichah. Je n'avais fait qu'une simple note explicative ajoutée à la traduction d'une lettre du sultan abdulmedjid, qui a été présentée au Roi le 21 juillet 1841. — Je répondis le 20 décembre dernier avec des détails fort étendus et qui me paraissent suffisants pour le moment.

Aujourd'hui que l'affaire a pris une marche moins simple que dans le principe, un travail complet est indispensable pour mettre la question dans son véritable jour.

Et c'est le but de présent tableau, rédigé des des faits incontestables, et d'après des copies authentiques, quand j'ai pu consulter les originaux eux-mêmes.

Tableau comparatif des titres et formules de protocole usités dans la chancellerie d'état de la Porte ottomane, sous ses prédécesseurs aux Rois de France, avant la révolution, dans ses rapports avec la République et l'Empire, sous la Restauration et sous le règne de Louis-Philippe, de la branche des Bourbons d'Orléans.

François 1er, contemporain de Soliman le Grand.	Lettre de Sultan Soliman à François 1er, février 1526 - Soliman II, 932.
	Titre.

Au roi, français, qui est Roi (Kral) du Royaume de France.

2° Autre lettre du même Sultan au même (mi-septembre 1528 - 1re décade de Moharrem 935)

Titre.

Au roi français qui est Bey (prince) du pays de France.

Observation:

Ces deux lettres du grand protocole se trouvent la première, aux archives du Royaume, l'ai donné un fac simile aux archives des affaires étrangères, il y a 13 ou 14 ans. - La seconde à la Bibliothèque du Roi, fonds de Béthune (N° 8507).

On a imprimé ces traductions dans la Turquie que j'ai publiée chez Firmin Didot 1840, pages 134-135.

3° Premier traité fait entre deux pays - Alliance entre Sultan Suleyman et François 1er. Le texte original ne se trouve ni en France, ni en Turquie. Il existe seulement une copie de la traduction Turque faite par Ali Efendi, à la fin du 16e siècle.

Cette fut achevé en février 1535 - 941 de l'Hégire.

Les titres qui furent, depuis ce traité, employés pour les Rois de France, jusqu'à la République (1793 - 1806) sont ces

Traduction de M. Deval, secrétaire interprète du Roi, chez lui interprète à la Cour ottomane

1761.

La Gloire des grands princes de la noyaume de Jesus, l'élite des grands magnifiques de la religion du Messie, l'arbitre des médiateurs des affaires des nations chrétiennes; revêtu des vraies marques d'honneur de dignité, rempli de grandeur, de gloire de majesté, l'Empereur (Padichah) du noyaume de France (d'autres vastes noyaumes qui en dépendent, &c... auquel Dieu accorde toutes sortes de félicité.

Charles IX contem- 4° Lettre de Soliman II, adressé à Charles porain de Soliman IX, le 7 octobre 1568 = Suleyman II. = 976 Legire.

II. = Titres parfaitement indéchiffrable à cause de l'ancienneté de cette date.

5° Première renouvellement des Capitulations, le octobre 1569.

Henri III, contem- 6° Second renouvellement des Capitulations porain de Murad .... 1581.

III. = Même observation sur les titres.

Henri IV, contempo- 7° Renouvellement des Capitulations, le 20 rain de Achmet 1er. mai 1604 (fin de Zilhidjé 1022 Legire.

Copie avec le français en regard, imprimé à Paris, en 1615.

Mêmes titres pour le Padichah de France Henri IV.

Louis XIV, contem- 8° Cinquième renouvellement de la paix et du
porain de Mahomet commerce accordé sous le règne de Mohammed IV, par
IV. M. de Nointel, en 1673, à prix de cinquante deux
fins talari, (V. Chardin, éd. in 12. 1re volume,
mêmes titres.

Louis XV, contem- 9° Sixième et dernier renouvellement de la
porain de Mahmoud paix et du traité de paix et de commerce, avec augmentation de 42 arti-
1er. cles, sur ceux de 1604, et de 1673-
et daté du 30 mai 1740. (4 Recueil, 1re Partie)
Mêmes titres que les plus hauts,
au sujet du traité de 1535.

II. Sous la République.

Bonaparte, 1er Consul 10° Paix signée à Paris, par Ch. M. Talley-
de la République, rand, Ex-Evêque d'Autun, plénipotentiaire de
contemp. de Selim III, la République, le 6 messidor an X (25 juin 1802-24
III. Ramadan 1217) ratifiée par Sa Hautesse Selim III, 26
jours après.
Titres donnés au 1er Consul par les ambassa-
deurs Ottomans (Djezaïrli) et Consulaire
la République française.

Napoléon Ier, Empereur
des français, Roi d'Italie, 11° A la Porte reconnaissant Napoléon Bonaparte
contemporain de Selim III, comme Empereur des français, Roi d'Italie,
Mustapha IV, en 1806, après la campagne d'Austerlitz.
Mahmoud II. — Ses titres sont les mêmes titres honori-
fiques qu'aux Empereurs d'Allemagne
et de Russie, joints aux expressions déjà
données plus haut (1535); et, au lieu

de : Sonya Padichahi (l'Empereur de Sonya)
en lui : " L'Empereur et Padichah de Sonya,
l'un grand nombre de vaste provinces
qui en dépendent, le Roi, l'Ial d'Italie,
notre gloire, puissant Très grand ami,
Napoléon Premier, que Dieu lui accorde
une fin bienheureuse et la voie droite."

Observation.

(1) Il y a eu beaucoup d'embarras et d'hésitation entre la Sainte pendant l'époque de Napoléon : nous n'avons pas pu bien savoir dans quelle mesure la lune valait mieux que le soleil dans ces choses ; on sait de plus de protocole dressé pendant cette période, tout a fait à part.

Cette forme a servi de règle pour tous les actes de grand protocole qui ont eu lieu sous l'époque de Napoléon ; elle est restée de l'authentification originale de l'ancien Sultan Mahmoud II, en date de la 1re décade de Djemadi II, année 1223 (fin de juillet 1808) (1)

L'authentification dans le style écrite sur du papier de couleur, long de pied de 2 mètres, sur 0m 75 de largeur, est très belle Caractère dit Djavanti, que l'on n'emploie que dans les circonstances solennelles, telles que traités, lettres aux souverains, Bérats, ou lettres d'investiture aux vice Rois, aux regis Lars grands personnages de l'Empire ottoman (2)

(1) Sultan Mahmoud a répudié la forme secrétariale ; les traités sont toujours écrits en gros caractère dans l'acte de ratification —

III. Sous la Restauration.

Louis XVIII & Charles X, contemp. de Mahmoud II.

12° Lettre de grand protocole, adressée par Sultan Mahmoud pour féliciter le Padichah Louis XVIII, sur la bienvenue de la dynastie des Bourbons sur le trône

Royal (Italien) de ces années, remis à Paris en mars 1815.

Le mariage, se trouve dans trois dans l'ouvrage de Dacier cité, d'une rédaction toute différente, en s'avançant de l'ancienne date de la Hégire.

Observation.

Il existe sans doute dans ces archives, du Ministère d'autres actes qui appartiennent à cette période de la Restauration; mais, comme j'étais alors à C.P. je n'ai eu connaissance que de ceux que j'envoie de recopier, et dont je fis alors la copie de la traduction.

IV. Depuis 1830

Louis-Philippe 1er roi des français, contemp. de Mah. mort 11 Rébi-ul-Akhir 1250 de l'hégire.

13e Reconnaissance du Roi par la Porte Ottomane.

Je n'ai point vu cet acte, ni en original, ni en copie, j'en ignore la date précise.

14e Lettres de créance de Mouhammed Rachid Bey Efendi, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire résidant — Elles furent présentées au Roi, dans le mois de Décembre de l'année 1834.

Titres de la souscription deux de ces lettres, signées de la main même du Sultan, l'autre sous le cachet spécial de Khat-ty-chérif. — Elles sont, en outre, scellées du sceau privé du Grand Seigneur M

cachetés sur cire rouge d'une seule sceau):
A Sa majesté le très-magnifique très-puissant et très-grand Padichah de France, notre très illustre ami.

Ces lettres sans dates, du .

15. Notification du mariage de la princesse Salicha Sultane, fille de Mahmoud II, en date du 24 mai 1834 (15 moharrem 1250.

16. Notification du mariage de Mihr ou Mah Sultane, en date du 26 avril 1836 (9 moharrem 1252)

Premier changement de protocole en employ d'un mot Kral qui précède le titre de Padichah.

Suscription de la lettre:
A Sa majesté le très magnifique, très puissant, très-magestueux, très haut Roi et Empereur de France, notre ami de grand renom

17. Lettres de créance de S.E. Nouri effendi ambassadeur, présentées au Roi en nov. 1836.

J'étais en algérie à cette époque, ce nom par moi qui en ai fait la traduction.

18. Lettres de créance de S.E. Ahmed fethi Pacha, ambassadeur, présentées au Roi le 4 octobre 1838.

Elles n'ont point été traduites.

19. Traité de Commerce signé le 25me novembre 1838, et ratifié par le Sultan dans la deuxième décade de Zilhidjé 1254, c'est à dire dans les premiers jours de mars 1839.

Dans cet acte se trouvent consignés,

ces minutes sont signalées plus haut (1886).
L'entrainer appréciée dans de 308 ans de date,
sauf l'interruption causée par la Révolution
française.

Après la formule relative page 1535,
on lit: Kala, franca Kaiserè padischahi,
c'est à dire ce Roi et Empereur auquel de
France, notre très majestueux, très magni-
fique, très cher, très unique ami Louis Philippe.

Dans le corps même du traité, lorsqu'il s'agit de désigner les noms et titres
du plénipotentiaire français, on lit: "De sa
Majesté le Roi susdésigné", puis deux
lignes plus bas: "franca padischahinun
Legion d'honneur nichanin un grand croisé"
c'est à dire: Grand croix de l'aigle de la légion
d'honneur de l'Empereur de France.

Observation:

C'est évidemment avec cette qualité
pour tous que la Légation de l'ambassade
Ferole, dans l'ambassade française à CP,
a cru devoir exiger le nantissement. J'ai pu
appeler plus tôt l'attention du ministère
sur ce changement, après que j'en ai eu con-
naissance du texte même du traité, que,
lorsqu'il y a six semaines, j'ai été chargé
de faire lithographier à l'Imprimerie
Royale.

Sultan abdulmedjid Empereur, le 29 Juin 1839.

20. Notification de l'avénement de Sultan abdulmedjid, datée du 5 de Djumadi 1er 1255 14 Juillet 1839.

Le texte de cette notification est en tout conforme à celui que Sultan a reconnu, seulement elle n'est plus écrite sur de grand papier dans les caractères ya khoutti, dont il a été parlé plus haut; elle a la forme des lettres impériales ordinaires, adoptée par Sultan Mahmoud II, dans le but de simplicité qu'il avoit voulu introduire, en place de la pompe des anciennes formules et de la richesse des enveloppes qui les accompagnaient.

La suscription porte: Le Roi et Empereur de France.

21. Lettres de créance de Nouri Effendi, ambassadeur de la Porte, présentées au Roi, le 20 décembre 1839.

La suscription porte:
Le Roi et Empereur de France, &c.

22-23. Notification de l'avènement de Medjid Sultan et Réponse à la notification du mariage de S. A. R. Mgr. le duc de Nemours.

Ces deux lettres, présentées au Roi le 27 avril 1840, avaient la même suscription: Le Roi et Empereur de France: Et en ont la même.

24. La Notification de l'avènement de Sultan Mohammed murad Abd el Naïma Sultane, présentée au Roi le 25 Janvier 1841.

25. Lettre de sultan abdulmedjid, sur l'établissement de Douanes, présentée au Roi le 6 février 1841.

La suscription porte :

A Sa majesté l'Empereur de France, notre très-majestueux, très-glorieux, très haut, très puissant, très cher Lannier ami.

L'original de cette lettre par le Roi, à S. A. R. Madame Adélaïde.

Première infraction. 26. Reconnaissance à la notification de la naissance de S. A. R. Mgr. le Duc de Chartres en date du 19 mai 1841 (27 de la lune 1257).

La suscription porte : le Roi de la glorieuse cour de France, France Devlété fa Khimèri Kiral.

Cette infraction a été signalée dans la traduction authentique, lue, expliquée et discutée par nous officiellement à Tanger le jeudi, lorsqu'elle fut présentée au Roi le 21 juillet 1841.

Seconde infraction qu'on a voulu réparer. 27. Lettres de créance de S. E. Rechid Pacha, Ambassadeur de Tanzimat, présentées au Roi le 30 Novembre 1841.—

La suscription a été altérée par la substitution du mot Padischah à celui de Kral.

28. Ratification de la convention de Tanger avec Abd el Kamid, présentée au Roi le 4 Nov. 1842.

La majesté porte : le Roi Empereur de France.

Il nous reste maintenant à examiner la réponse du Grand Seigneur à la ratification que le Roi lui a fait officiellement de la part de S. M. R. M.té Le Duc d'Orléans.

Cette lettre est arrivée à Paris dans les premiers jours du mois de Septembre 1842. Elle a mon extrême étonnement a été remise à M. de Jarnac, mais à mon insu, (le 10 7bre) on ne parla de cette réponse du Grand Seigneur, comme contenant des interprétations au protocole établi, le comte ayant été renvoyé à C.P., pour être ratifié, sans quoi elle ne serait pas reçue par Sa Majesté.

Cependant, l'ambassadeur ottoman avait remis, suivant l'usage, la copie signée, qui ne donne que le corps de la lettre même, sans suscription, ni titres, ni date. C'est sur cette copie signée que j'ai donné la première traduction qui a été livrée par le premier Secrétaire Interprète du Roi à l'examen du bureau du protocole, lequel doit la joindre à la demande d'audience

De première Audience.

Mais à la seconde, à la troisième Audience, à la septième ligne du texte de cette lettre impériale (Nameï humaïoun) on trouve l'observation que les expressions suivantes:

n'ont été faites pour aucune des 30 dernières Audiences, l'indépendance politique

Nameï semaï Kiyalièï.

"notre royale lettre officielle."

Zat Khanèdanni Kiyalièïnè

"à notre royale dynastie."

Zat Kiyalièïni.

"notre royale personne"

Redschid Pascha trouva lui-même ces expressions contraires à l'usage, il comprit sans difficulté, que cette interdiction devait empêcher d'accorder l'audience de présentation.

Ainsi, contrairement à l'usage, la lettre ne fut point traduite; mais le représentant remise par l'ambassadeur fut renvoyée à C.P., en demandant au contraire des expressions qui avaient été faites, la rétablissement de l'ancien protocole, dans une lettre nouvelle, qui alors pourrait être présentée au Roi.

Tel était l'état de la question, lorsque le 7 d'Octobre dernier, lorsque la notification officielle de l'avènement d'un nouveau fils du Grand Seigneur, de Sultan Abdulhamid parvint à S.E. Rachid pacha.

Cette fois, une traduction préalable fut jointe sur la copie fignée, de la pièce dont le sens était assez différent de la suscription de l'enveloppe, qui portait sans altération ni surcharge : Sahna Kirali ve padischahi, Darhmetlou, miknetlou, djenablerinè, c'est à dire : à la majesté le Roi et Empereur de France, notre très magnifique très glorieux ami; — le traducteur du protocole n'éleva aucune objection; les expressions employées dans le corps même de la lettre turque pour désigner le Roi, étaient fidèlement expliquées et traduites dans l'adresse française, et le Roi accorda l'audience demandée le vendredi 4 novembre 1842.

Un peu plus tard, j'eus occasion de lire la suscription de la lettre précédente et ayant trouvé cette suscription bien différente de celle de la lettre qui venait d'être reçue le 4 novembre par Sa Majesté, j'en fis l'observation, puis à Dimpolo. Mais le 28 décembre, cette question ayant été accidentellement remise sur le tapis, au sujet de la lettre non acceptée, j'apportai la preuve de l'inexactitude de notre assertion, c'est à dire de l'existence du nom de Padischah, joint à celui de Khan dans la suscription de ladite lettre que j'avais

retire pour la troisième fois. — Je puis ensuite S.E. Rachid Pacha, dans un voyage confidentiellement, le lendemain 29, une copie du contrat de cette lettre où l'ambassadeur existait 3 fois dans ses détails, — comme on l'avait plus haut. — Je la lus, cette copie, pour la 1re fois, le 28 et le 29 et ne possédai la copie que dans l'après-midi du lendemain à 4 heures 1/2 du soir. Ce même jour 29 Décembre j'appris moi-même sans que je fusse surpris, par un billet de M. le Cte de St Maurice, que Rachid Pacha devait présenter au Roi la réponse du Grand Seigneur, relative à la déplorable mort du Prince Royal.

On sait ce qui se passa le lendemain ...

Je garderai de cette lettre ce qui est relatif au langage qui a pu m'être prêté dans des démarches qui m'ont été attribuées. — Il y a eu erreur dans tous les sens. — Mais, pour achever ma tâche, je devais déclarer ici que je remis dès, en mon ame et conscience, comme tous à fait déraisonnable la réponse du Grand Seigneur, en ce qui touche l'honneur de l'armée et délicate rédaction, malgré le mot satisfaisant qui en fait naître ces difficultés. — Car, après des recherches philologiques, longuement

puissiez douter quelque chose, je crois bien convenir que le mot Kral (qui dérive de Charlemagne, qui est une assez belle origine) employé en 1815 par la Porte ottomane, ne tendait pas à rabaisser la dignité de la couronne de France; et qu'en voulant féliciter les Bourbons de leur rétablissement sur le trône (sandali Kiralliği) la Porte ne changeait pas à ses phrases en conservant d'autres expressions; d'autant mieux que la souscription portait les mots de France et Navarre; en agissant ainsi la Sublime Administration avait l'air d'être agréable au Roi Louis XVIII, par l'introduction dans une Navarre dans les titres officiels de sa couronne de France, et Louis XVIII y donnait son consentement.

(1) Karl, Charles était le nom d'un grand prince qui lutta 30 ans contre les Saxons et les peuplades Slaves. Il n'y a pas de quoi s'étonner que les Slaves donnent le titre d'un ancien adversaire plus ou moins allié comme le type de la puissance souveraine, de même que César = Empereur Romain au Czar des Russes, au Schah et au Kaiser des Allemands.

Cachet, dans l'intérieur duquel on lit en français:
Ministère des Affaires Etrangères de Perse.

دارند این تذکره و آورنده این نوشته که از دفتر خانه وزارت دول خارجه صادر گشته عباس وحسن اصفهانی رعیت دولت علیه ایران اند که باتفاق یکبار او صاحب منصبان فرانسه باسلامبول میروند لهذا حافظان وسرحداران دولتین علیتین متعرض انها نوشند تحریرا فی شهر جمادی الاول سنه ۱۲۵۹

Ce Cachet indique que les porteurs étaient accompagnés d'un officier français.

Les corps de M. et Mme de Bruan et Mlle Baudin

Bérat Coutulaire délivré au Général de France à Erzeroum (1843)

نشان شریف عالیشان سامی مکان وطغرای غرای جهان ستان خاقانی حکمی اولدرکه ارضروم کلوب کیدن فرانچه تجارینک امور وخصوصلرین رویت الملک اوزره فرانچه بکزاده لرندن رافه توقیع رفیع الشان خاقانی قدوة اعیان الملة المسیحیه موسیو کیب زیدت رتبته بودفعه قونسلوس نصب وتعیین اولندیغی مشعر دولتی طرفندن یدینه مهرلو مکتوب ویرلدیکی بیانیله اولبابده شروطی موجبنجه برات عالیشانم اعطا خصوصی حشمتلو فرانسه قرالی وپادشاهی جنابلرینک درسعادتده مقیم مرخص الچیسی افتخار امراء الملة المسیحیه بارونده بورقنه دامت رتبته طرفندن سدهٔ سعادتمه مهور تقریر تقدیمیله الماس وانها اولنوب اسکندریه وطرابلس شام وسائر یرلرک اسکله لرنده نصب اولنمش قونسلوسلرینک یرلرینه اول خدمت عهده سندن کلوب برآملرین تعیین ایدوب کوندردکلرندن کسنه مانع اولمیه دیو دولت علیه مله فرانسه دولتی بینلرنده منعقد اولان عهدنامهٔ همایونده مندرج اولدیغی اوزره ارضروم ده دول محتابه دن بعضیلرینک قونسلوس وقونسکوس وکیلی بولندیغی قیودده مستبان اولمقده ناشی عهدنامهٔ همایون شروطی وشرفریز سنوح وصدور امر همایون شوکتمقرون شاهانه م مقتضای منیعی اوزره

اشبو نشان همایون عنایتمقرون ویردم | وبیورد وملک مرقوم موسیو کیب بکزاده اضرومه
آمد شد ایدن فرانسه تجار وزوارینك قونسلوسی اولوب اول طرفده فرانسه لویه متعلق اولان art. 15 & 96.
تجار طائفه سی عهد نامهٔ همایون موجنجه مرقومی قونسلوس بلوب اجله احوالنده واموری
مشکله لوندہ مرقومه مراجعت ایدوب من بعد آخوه وارمیوب اطاعت اوزره اولوب art. 17 & 18.
وکندو آیینلری اوزره حکم ایدوب سوزینه مخالفت ایلمیه لر | وعهد نامهٔ همایون سعادتلو & 44.
مقرونده مسطور اولدیغی اوزره استانهٔ سعادتمده اولان فرانسه ایلچیسی ایله رسیده و
سائر قرالرك ایلچیلریله برابر کلدکده تصدر وتقدم ایله کلدیکی اوزره اول جانبده دخی
فرانسه قونسلوسی سائر قونسلوسلره تقدم ایدوب اسلام بکلرینه اولان رعایت انلره
دخی اوله | ومرقومك اوینه اهل عرف طایفه سی وغیری کمسنه کیرمیوب تجاوز ایلمیه لر
وفرانسه تجار وزوارینك قونسلوسی مرقومك اولدیغی محله داخل اولدقلرنده عادت اوزره art. 14.
اثوابلرینك صورت دفترلرین مرقومه ایصال ایده لر | وکیلری کمتك استدکده قانون
اوزره باباج حقین ویرملیه | وتجار اولسنده برابرلریله اختلاف واقع اولدقده قونسلوسلری art. 52. 63
اولوبنه کیروب فصل اتمسنه ضابطلردن کمسنه دخل ایلمیه | واولرینه بری شریر commun. art 16.
اولوب اختلافه باعث اولورایسه اومقوله یی قید وبند ایله ولایتنه کوندرملك
استدکده کمسنه مانع اولمیه، | ومرقوم اول ولایتده صرف اولنان عوائدی ایجون art. 18
کتوردیکی قسته لوندن باج وکمرك طلب اولنمیه | وعادت اوزره قونسلوسیه مخصوص . 10
ملبوسات ومفروشات ومأکولات ومشروبات قنغی بندره داخل اولورایسه کمرك
وباج طلب اولنمیه | وفرانسه قونسلوسی ایله هرکمك دعوایی وارایسه آنك art. 16. 52.
استماع اولنیوب استانهٔ سعادتمه حواله اولنوب ایلچیسی معرفتیله کوریله | وقونسلوس
مرقوم لاجل المصلحه سدهٔ سعادتمه وياخود فرانسه ولایتنه کمك مرام ایلدکده یرینه
قائمقام تعیین ایلدکده نصکوم کیدرایکن وکلورایکن ممالك محروسه مده واقع دریاده
وقره ده وسنائل ومراحله کندیه وآدملرینه واثواب وطوارلرینه دخل اولنمیه، |
وهرقنده داخل اولورایسه زاد وزواده وسائر ذخیره سی اقچه سیله ویریلوب
کمسنه مانع اولمیه | وقونسلوس مرقوم خانهٔ عوادضه باغلو املاك واراضی اشترا
ایلمیه، | وحکام وضابطان طرفلرندن تقید اولنوب ذکر اولنان خصوصلرده فرمان
همایونی اجرا ایدوب مرقوم موسیو کیب بکزاده یی قونسلوس بلوب فرانسه لویه
اعطا اولنان عهد نامهٔ همایونده مسطور ومقید اولان عهود قیود وشروط ایله
عمل اولنوب خلافنه جواز کوسترلمیه والدینده اولان عهد نامهٔ همایون واوامر

علیه یه مغایر تجار ان وغیریدن هیچ وزده دخل وتعرض ایندرلیوب دائما عهد نامهٔ
همایون موجبنجه عمل ایتدیرله شویله بله لرعلامت شریفه اعتماد قیله لرتحریرًا
فی اواخر شهر ربیع الاول سنه تسع وخمسین ومایتین والف

بمقام
قسطنطینیه
المحروسه

قونسلوس فرانسه

Ce firman, sur grand papier en vert de différentes
couleurs: le 1er chiffre en rouge; la 1re ligne en noir,
la seconde en or, & la 3me en rouge, & ainsi de suite. —
Le tour parsemé d'assez petits dorés. (Zabtounji)

قدوة النواب المنشرعین اورضروم نائبی مولانا زیدت علمه توقیع رفیع
همایون واصل اولبحق معلوم اولاکه اورضرومه کلوب کیدن فرانسه تجارینك
امور وخصوصلرینی رویت الملك اوزره فرانسه حکمدارینك لزدن قدوة اعیان
الملة المسیحیه موسیو کیب زیدت رتبته قونسلوس نصب وتعیین اولنه رق عهد
نامهٔ همایون موجبنجه یدینه برات عالیشانم ویرلدکدن جنابله قونسلوسلق
مذکور ذکر اولنان برات عالیشانم موجبنجه مرقومه ضبط ایتدیرلوب قونسلوسلغی
امورینه مغایر برات آخردن دخل وتعرض ایتدیرمامك بابنده امر شریفم صدورینی
حشمتلو فرانسه پادشاهی جنابلرینك درسعادتده مقیم مرخص الجیسی افتخار
امراء الملة المسیحیه یاروردی ده بورقنه دامت رتبته سدهٔ سعادتمه مهمور
تقریر تقدیمیله استدعا اتمکدن ناشی وجه مشروح اوزره عمل اولنمق فرمانم
اولمغین ایدی سنکله نائب موما الیه سن بکزاده مرقوم برسفال بحرف
اورضرومه قونسلوس نصب وتعیین اولندیغی معلومك اولدقده قونسلوسلغی
مذکور مار الذکر برات عالیشانم موجبنجه بکزادهٔ مرقومه ضبط ایتدیرلوب قونسلوسلغی
امورینه مغایر برات آخردن دخل وتعرض ایتدیرلیوب عهد نامهٔ همایون
مقتضاسنجه حمایت وصیانت اولنمق بابنده وزان عالیشانم صادر اولمشدر
بیوردمکله حکم شریفله وصول بولدقده بوبابده وجه مشروح اوزره
شرفیافتهٔ صدور اولان فرمان واجب الاتباع ولازم الامتثالمدر

* ou lire d'avec
Caractère berati

قونسلوسلغی امورینه مغایر
برات اخری دخل وتعرض
ایتدیرلمك بابنده

قونسلوسلغی امورینه اخری
دخل وتعرض ایتدیرلیوب

مضمون اطاعتمقرونبالعمل وحركت ايليه سن شويله يلسن علامت شريفه
اعتماد قيلمه سن تحريرى فى اواخر شهر ربيع الاول سنه تسع وخمسين ومائتين
والف

بمقام
قسطنطينيه
المحروسه

Bérat de richaniftsi Khoca nommé
à M. Damatary.

نشان ذى شان شريف عالىشان سامى مكان سلطانى وطغراى غراى ايمان
ستان خاقانى حكمى اولمدركه معتبران تجاردن اسكندريه ده مقيم انسيو
رافع توقيع رفيع الشان خاقانى دانستازى زيدت حرمته ارباب درايت
واستقامتدن اولديغندن كندوسنه بين الاماثل موجب فخر ومباهات
اولمق اوزره جانب سنى الجوانب ملوكانه مدت برقطعه نشان ذيشان
عنايت واحسان قلنمش اولمغين اشبو برات مكارم سمات شهريارانه م
دخى تصدير واسرا قلندى تحريرا فى اواخر شهر رجب الفرد سنه خمس
وستين ومائتين والف

بمقام
قصبه
المحروسه م
المحميه

Firman pour l'aristaurating de l'Eglise de Terre Sainte au Caire, obtenu par M. de Villeneuve

---

Dans un cadre peint au travers, de Droite à gauche au dessus du Cartouche :

موجب بجد حركت اولنوب خلاف قلدن حذر اولنه

محمود خان

دستور مكرم مشير مفخم نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفكر الثاقب متمم مهام الانام بالراى الصايب ممهد بنيان الدوله والاقبال مشيد اركان السعادة والاجلال المخصوص بصنوف عواطف الملك العالى مصر واليسى وزيرم مصطفى پاشا ادام الله تعالى جلاله واقضى قضاة المسلمين اولى ولاة الموحدين معدن القضى واليقين رافع اعلام الشريعة والدين وارث علوم الانبيا والمرسلين المختص بمزيد عناية الملك المعين مولانا مصر قاضيسى زيدت فضايله ومفاخر العلما الكرام مراجع الكبرا الفخام اولو القدر والاحترام بمزيد عناية الملك العلام امراء مصر دام عزهم ومفاخر العلما المحققين مراجع الفضلا المدققين المختصون بمزيد عناية الملك المعين مذاهب اربعه مفتيلرى وجامع ازهر علماسى زيد علمهم ومفاخر الاماثل والاقران بلوكات سبعه ضابطان واختيارلرى زيد قدرهم توقيع رفيع همايون واصل اولوبحق معلوم اولدقه عالك مصر قاهره ده قطعه موسكيده بوكه اوزكيه به متوجها طرف يمنده واقعه اوچ كنيسه لرى ومسافرخانه تعمير اولنه منزلدر فتح خانيده بوروفراچه لودرك قرنى اولغنى طايفه مرقومه دوارينك جاى وقارلرى اولوب لكن سالف الذكر مسافرخانه بوندن اقدم خرابه مشرف اولمق حسبيله وفراچه لوطرفنده كنيسه اولمق اوزره بنا وبنيادنده غايت متانت ايله واجرا اولندى ديو ابنيه مرقومه اهالى مصر طرفلرنك جوندن اقدم كليا هدم واوتاده قدمى اولان كنيسه لرينك دخى بعض يرلرى منهدم اولمغله كافى ذكر اولنان قديمى كنيسه نك تعميرينه وبهدوم اولان مسافرخانه نك حين فتحده بروا ولدبغى وجهله اوزره بلا زيادة بنه مسافرخانه اولمق وجهيله بناسنه مباشرت اولمق اقتضا ايدرى ديو قاهره مصرده جودتلو فراچه لوطايفه سى علما اوجاقلرى بعد الاستفتا بلا توسيع ولا ترفيع وضع قديمى اوزره تعميرينه مساغ اولديغنى مبين مذاهب ثلاثه مفتيلرندن اخذ اليدكلرى عرضى فتاويسى ومو جبنجه خط همايون اولمق اوزره قلندن صورتده بنا

وتعميم اعانت دخى اولنور ديو مصر اوجاقلرى ضابطانى وبعض امراى طرفلرندن ممضى
ومختوم الدفترى كاغدى فرانچه پادشاهلرى درعليه مدة مقيم الچيسى اولان قدوة
امرا الملة المسيحيه مالوكيز دويلنوف خدمتلرى عواقبه بالخير برقطعه عرضحالى ايله انها
وموجبلرنجه بنا وتعميم محافظت اولنمق خصوصلرينى التماس واستدعا اتكله مذاهب
ثلثه مفتيلرينك ويرديكلرى فتاواى مذكوره يه بعد النظر خلاصة مضمونلرى برلده ده
حين فتحده موجود اولنوب على حالها ترك اولنان كنيسه مرور ايام ايله منهدم اولسه
اولبه كنيسه بلا زيادة وبلا ترفيه انقاض قديمه سيله هيأت اولان اوزره بنا اولنمسنه
وبناكى مراد اولنان نسنه فى الاصل كنيسه اولميوب تكيه ومسافرخانه حقوقدن
اولديغى حالده بويله نسنه نك يابلمسنه محافظت اولنمسنه خصوصا سلاطين عظام
حضرتلرى ايله فرانچه لو بينلرنده جارى اولان عهدنامه لرده بوكا دائر مواد مذكوره
اولوب ومزاحمه لو طائفه سندن صلح وصلاحه منافى شى دخى ظهور ايلمامش اولمه ديو
تصريح اولنوب وخصوص مزبور اعلم العلماء المتبحرين افضل الفضلا المتورعين
بالفضل شيخ الاسلام ومفتى الانام اولان مولانا سيد مصطفى ادام الله تعالى فضائله
دخى استفتا اولندقده كنيسه بنا سنده شروطى حاوى افتا املاسيله ويرلمش فتاواى
منيفه مقتضاسنجه اورزه اومثلو بعض محللرى منهدم اولان كنيسه نك بلا توسيع ولا
ترفيع ترميمنه ومسافرخانه حقوقه سنك دخى كذلك بلا زيادة هيأت اورزه اورزه
محافظت اولنماسى مساعى شرعى اولوب الحق بوبابده كمال مرتبه تحرى ووجوه شرعيه
تتبع اولندقده ويرلمش فتاواى شريفه موجبلرنجه بلا زيادة ولا ترفيع انقاض قديمه
وهيأت اولان اورزه تعمير وترميمنه اذن همايون اورزانى قلنوب لكن بعد التعمير
كشف اولنور اكر حين كشفده شروط مرقومه يه مغاير زياده شى جولنوده ايسه هدم
اولنمق شرطيله مخصوصا سرفريز صدور اولان خط همايون ديانت مقرونم موجبنجه
فرمان همايونم صادر اولمغين اشبو امر شريفم اصدار و ايصال
اولنمشدر امدى وصولنده سنكله وزير مشار اليه وسركه امرا ومفتيلر وسائر موحى
اليهم سز بولنده جمله كز مزيد اهتمام ودقت وبو بابده فتاواى شريفه ده مندرج
اولان شروط وقيوده كمال رعايت وبر وجه محرر بعض محللرى منهدم اولدى ديو
تعمير التماسى اولنان كنيسه فتح خافانيدن برو فرانچه لو بينلرنده ترك اولنمش قديمى
كنيسه اولوب وصنوال مزوره اوزره بعض محللرى منهدم اولمش ايسه وهاذه التكيه
تكيه ومسافرخانه لرى دخى كذلك حين فتحده بينلرنده ترك اولنمش ايكن منهدم
اولمش ايسه كنيسه قديمه نك منهدم اولان محللرينه بلا توسيع ولا ترفيع

أنقاض قديمه سبله وهيأت اولیسی اوزن تعمیرینه ومسافرخانه تعمیر اولنان
ابنیه مرقومه نك دخی كذلك وضع اصلیلری اوزن بلا زیادة ترمیملرینه مجانعت
اولنمیوب لكن بعد التعمیر والترمیم مزید تحری ودقت اولنه رق بالاتفاق كشف
ومعاینه اولنوب اكر حین كشفده شروطه مرقومه به مغایر قدیمدن زیاده برشی بولنور
ایسه بلا تردد هدم اولنور بناء علیه وضع قدیملرینی تجاوز امكه برودلو رخصت
وجواز كوستریمیه سز بو خصوصی مقتضای دیانت اوزن دوننت اولنه جق حالاكده
اولوب مقدار ذره اغماض وقوعی یه رضای همایونم اولمامقدنناشی سزا وعلنا
تفحص اولنور شویله كه حین كشفده طمع خام تبعیت ایله وضع اصلیسنی تجاوز
رخصت كوستریلدیكی مسموع اولور ایسه صكره هركم اولور اولسون جزای
ترتیب اولنه جغی محققدر اكا كوره حركت وخلاف شروع شریف ومغایر عهد نامهٔ
همایونم وضعندن ود ولت علیه مك قدیمی دوستی اولان محله فرنجه لویه مغایر
صلح وصلاح اوضاع ناهموار دن غایت الغایه حذر ومجانبت اولنمق بابنده
فرمان عالیشانم صادر اولمشدر بیورلدی

وصول بولدقده بوبابده وجه مشروح اوزره
شرف نفاذ صدور اولان فرمان واجب الاتباع ولازم الامتثال مضمون اطاعت
مقرونه عامل اولوب خلافندن حذر ایلیه سز شویله بلیه سز علامت شریفه اعتماد
قیله سز تحریرًا فی اوائل ذی الحجه سنه خمسین وتسعمایه

Traité de paix fait entre Sultan Mohammed
Ier Venitien, en 1004. (Capitulation

فرمان شریف عالیشان سامی سكان سلطانی وظل غرای جهان سنانه حكمی اولدر كه

an 1004=1595
Sultan Mehmud III & le doge Marino Grimani (donato Donato Grimani bailo.)

سمدیكی حالده عود وعنایت الهی مقارن ایلیه بن كه سلطان سلاطین جهان وبرهان خواقین
دوران تاج بخش خسروان دوی ذیشان سلطان محمد خان بن سلطان مراد خان بن
سلطان سلیم خان بن سلطان سلیمان خان بن سلطان سلیم خانم حال فخر الامرا
العظام العیسویه مراجع الكبرا الفخام فی الطایفه المسیحیه ونیابت دثر اولان
مارین غرانی وسایر بكلری خیمت عواقبهم بالخیر دار الامان . نمسلونارد و دوناتو قوالیر
پرقوراتو نام یرار و معتمد علیه ادمیسنی ایچی ایدوب عرض صداقت و اخلاص ایلیوب
مرحومون ومغفورلهم اجدلرم سلطان سلیمان خان وبابام سلطان مراد خان
علیهم الرحمة الغفران زمانلرنده دوستلق ومعاهده اولدیغی اوزره استانهٔ سعادتمله
اولان صلح وصلاح واشبو عهد نامهٔ همایونم سندیله اولان شروط وعهود كما كان

مقرر اولوب عهود ... بابنده استدعا اندکلری اجلدن استدعاری حیز
قبولده واقع اولوب مشار الیه وندیک دوژیله وسائر بکلری ایله صلح وصلاح مقرر اولوب
مجدداً عهد نامه همایون ویریلوب وعهد نامه ده مندرج اولان شروط وعهود علی وجه
التفصیل بیان اولنوب اشبو ویریلان نشان شریفمله عهد وامان مستحکم اولوب وعهد
همایونم مقرر وموکد اولمسیچون یمین ایدرمکه بری وکوکی یرادان حق سبحانه وتعالی
حضرتلرینک برلکی حقیچون مادامکه الطرفندن عهدمه مخالف ایش اولمیه بندهٔ دخی
معاهدم شریفمه مغایر وضع صادر اولمیوب من بعد وندیک دوژی وسایر بکلری ایله
وادملری ایله ودیار ... وقوم ده ایکی جانبه متعلق اولان یرلرک وولایتلرک خلقی
ایله وآق دکزده واقع قنیه نام دیکر استندیل جزیره سی قلعه سیله وسایر تصرفلرنده
اولان جزیره لرو شهرلرو قلعه لرو برغازلریله صلح وصلاح مقرر اولوب بالجمله ایامده قونلر
سنجاغی کوتوردن کسنه لرایله یاشدقه وقودوردن الاکن تصرفلرنده اولان ایللری
وکویلریله شمدیه دکین تصرفلرنده اولوب وکندو دینه شالندقه الاجق یرلری ایله بعد الیوم
ادامزده دوستلق وبکلشقلق مقرر اولوب ومابینه سنجاغی سنورلنده اولان یارغه نام
موضع سابقا مرحوم سلطان سلیمان خان امریله یاقلوب یقلمش ایدی مزید عنایتلرینه
دینه الرجانبه تصرف اولنمسی امر ایدوب ذکر اولنان موضع قلعه سیله وواروشیله وقریه لری
ایله وحدود وسنورلریله مرحوم جدم سلطان سلیمان خان حضرتلری عنایت ایدیکی اوزره الدرک
ضبط وتصرف ایلیدن ... امامزبور یارغه واتابع اولان کویده واقع اولان ادملری دکیزده
وقوعدن عمالک محروسه ضرر وزیان ایدرلرسه وندیک بکلری اول ضرر وزیانی
تضمین الدوب لر وایدنلرک محکم حقلرندن کلهلر وعمالک محروسه لرینه سنجاق
بکلرندن وسوباشیلرندن وبالجمله خدام انجم احتشامدن هیچ احد الرلرک ولایتلرینه
وقلعه لرینه وبرغازلرینه وادملرینه ضرر وزیان یتشدرمیه لر واکر جناب جلالتمآبمه
متعلق اولان بکلردن وعساکر ظفر مآثرمدن الرلرک ولایتلرینه وقلعه لرینه وبرغازلرینه
وادملرینه ضرر وزیان ایرشدرملرسه واقع اولان ضرر وزیان وزیان ثبتله یرینه قونلوب
دخل ایدنلرک حقلرندن کلهلر ومذکور بکلرک بازرجانلرندن وادملرندن عمالک محروسه
یاشدقه وقودوقه قدرغه وکوکه لری وغیری کوجلک کیلری ایله محروسه استانبول وغلطه
ودیار عربستانده اسکندریه مصره وکلیولی دن اشغه اولان بوغازه واینه بختی
ویرونه بوغازلرینه ومتعود لغانلرینه عمالک کلوب کیرمیوب مقدما وزدا لرینه
قنیه ایلیوب اجازت ایله کلوب کیروب مکرکه وزکار شدت اوزره فودیقونه اولوب
یاخود انلری لوند قالیته لری قووجه اول ... کلهلردن غیری قوناجق یرلری اولیوب

قنیه
Kortoum II. 163
دیلر اسلانده
دزدانده

ضرورت اولا اول وقت کلوب کیمسه لرگ اگر ممکن ایسه تنبیه ایدلر و تکملی اولیچق اجازت
کتیوب مخالفت ایدنلرک حقلرندن کلنه / انوکیچون وندیلی بکلرینه تمامت اولنمسیله
6 5 وعمالک محروسه مدن دویا یوزینه کیدن کمیلر وقدرغه ودونامه لر دکیز یوزنده دنیه
6 6 کمیلرینه بولشورایسه بربرینه دوستلق ایدوب ضرروزیان امتیه لر / انلردخی دونان شریفلم
دویا یوزینه چقمش دونامه وقدرغه لرومه وسایردویا یوزنده بولدیلری کمیلر ایله بولشه قالنلر
یکنلرین اندروب دوستلقلرین بلدوروب لر / واگر یکنلرین اندروب دوستلقلرین بلدرمکدن
صکره ضرروزیان ایدن جنك اولورسه اگر کمی وادم واسباب وطوار زیانی دوبرینه
7 7 قونلم / همچنان انلرک کمیلری وقدرغه لرودونامه لری دخی دکز یوزنده بنم کمیلرومه
وياخود زنجبر کمیلرینه بولشورایسه دوستلق اوزره کچوب ضرروزیانی امتیه لر /
8 8 اگر کمیلر وادملر واسباب وطوار زیانی درهنه ایسه برینه قویه لر / واگر اتفاق
دوشوب حرامی ولوند کمیسنه بولشوب اول حرامی کمیسی بولنوب قصد ایدوب جنك
ایلیه حرامی کمیسنه بولنوغالب اولالر حین محاربه ده هلاك اولنده غیری نقدر
ادم اسیر اولوب دوی طوتاولرایسه اصل قتل امتیوب مقصور صاغ وسالم سنه
عادته اوسال ایدن لرحقلرندن کلنوب بروجهله سیاست اندوروله سایرلرینه
موجب عبرت اولا / وعمالک محروسه مدن دونامه کمیلرمکه برطرفه غزه کیدن وندیکه
متعلق اولمیه وندیلی دونامه لرایسه کندوحالندن دوستلق اوزره طوروب وحرکت
امتیوب واروب کمسنه یه معاونت امتیه / وبنم دونامه لرهایونه ضرروزیان ایرشدرمش
سبب اولمیه بعله دشمنلك اوزره اولانه کمسنه لرك دونامه لرین الرینه کتورمیه لر
وانلره یاردم وازق ویرمیه لر / واگر دونامه لرندن هرکیم بو امرمه مخالفت ایدرسه
الیدوکی یرده وندیلی بکلری حکم حقلرندن کلنلر سایرلرینه موجب عبرت اوله
10 وغیری ولایتك دخی بارچه لرینه وقدرغه وغیری کمیلرینه راست کلدکلری وقت
وندیلی بکلری کندو اطه لرینه ولیمانلرینه وحصارلرینه صغندیریوب طوغوریوب
طوتمق ممکن اولورایسه طوتوب عمل ویرمیوب حقلرندن کلنلر بنم طرفمدن دخی اولوجهله
عمل اولنوب غیری ولایتك حرامی بارچه لرین وقدرغه لرین لیمانلرومه وحصارلرومه
11 صغندیریوب طوتمق ممکن اولورسه عمل ویرمیوب حقلرندن کلنلر / وونديكدن بری
کلوب عمالک محروسه مدن برکمسنه ایله صاتر بازار ایدوب اچمه ی تمام ویرمدیکه حیله ایدوب
قاچوب کیدرسه بنم حکم شریفلم واروب طلب اولندقده اول کمسنه بولنورایسه
ویرمی صاحبنه الویریلیه / وعمالک محروسه مدن برکمسنه واروب وندیکلودن بری
ایله صاتر بازار ایدوب اچمه سن تمام ادا امتدین قاچوب کلورسه ثابت اولدقده حق

الیو بریلر / وممالک محروسه ده برکسنه بورج ایدنسه ویاخود بروجهله متهم اولوب غنیت
الیسه انوکیچون برکناه سز طوتلمیه / وندیك بکلرینه انوکیچون تهمت اولنمیه مکر که
انلرك هلکتنه واروب طوره / بنم جانبمدن دخی اولوجهله اندوریلم / وبلکوس کیمی
دیلرسه کوندرو لر اخورلرینه کلوب محروسه قسطنطنیه ده اوچ ییله قریب
طوره تمام اولدیکی کیده دیلرسه خورلرندن سز کله مصلحت نه ایسه کوره اوج یل تمام
اولدیکی اول دخی کیده انلرك یرینه اولوجهله بری دخی کله / وونديکدن بر اسیر قاچوب
ممالک محروسه کلوب مسلمان اولورسه وصاحبی کلورسه بیك اقچه ویریله صاحبی کلیوب
وکیلی کلورسه اقچه یی وکیلنه ویرلر / اکر کفری اوزره اول اسیر عینی ایله ویریله / ممالک
محروسه قاچوب انلره وارسه اکر مسلمان ایسه ویاخود مرتد اولدیسه تعلل
اتمیوب الینه عینی ایله کندویی ویرلر واکر کفری اوزره ایسه صاحبنی ویاخود وکیلنه بیك
اقچه ویرلر / اکر مغربلو لوند قالیته لری وغیری برلرك قورصان قایقلری دریادن وسائر
قره دن اولان حر اسیر واروب وندیکه تابع اولان اطه لری وغیری برلرینی اوروب
ادملرین اسیر ایدوب کتوروب روم ایلنه واناطولی ومغربه وسایر برلره صاتوب
ویا کندولر قولنتوب بومقوله اسیر هرکیمك انلره بولنورسه بلا تردد / الکرانه النوب
وندیك ایلوسلرینه ویا قایم مقاملرینه ویا وکیللرینه تسلیم ایلدکلرنده اول حرامی
ولوند الهکوریلوب محکم حقلرندن کلنه / اوّل اسیر مسلمان اولمش ایسه ازاد اولوب
صالیو بریله / وعهد نامه همایونه وصلح وصلاحه مخالف وندیك وکلکنی بعضی
کسنه لر اسیر ایدوب والدن الوقاچرمغله اختلاله باعث اولورلر ایمش ایمدی صلح
وصلح زمانلرنده واقع اولان وندیك اسیرلری هرکیمك انلره بولنورسه مسلمان
اولمش ایسه ازاد اتدوریله / واکر هنوز کفری اوزره ایسه اشبو عهد نامه همایونم
وصلح وصلاحه موجبنجه وندیك ایلوسنه ویا کندی نصیبن اندوکی ادمینه تسلیم
اتدیلوب من بعد عهد نامه همایونه وصلح وصلاحه مخالف اسیر اتدوریلیوب ایدنلرك
حقلرندن کلنوب تعلل وبهانه اتدوریلیه دیو وارد اولان خط همایونم موجبنجه
نشان همایون ویرلکی کما کان اول نشان همایون مفهومیله عمل اولنه / وونديك
کیلری ممالک محروسه ده کلورکن مخالف یل چکوب اول کمی هلاك اولوب یرنه
ادم قورتلورسه ازاد اوله اسبابری قورتلورایسه صاحبنه ویریله فیه داد جانبندن
وادملرندن وسایرلرندن قطعا دخل اولنمیه وممالک محروسه کمکه اول طرفه
برکمی وارکن مخالف یل چکه اول کمی هلاك اولورایسه وندیکلو ادم قورتلورایسه
صاحبه انلر دخل اولنیوب اسبابرینی صاحبنه ویریله قطعا دخل ونزاع اولنمیه

19 واکر محاللک محرومندن شول مرادی له قدرغه وقایقدیلی وغیری کمیلر دریا یوزینه چیقوب کذیکلری
وقت که قیودانم انکر ایله بیله اولمیه اول کمیلرک رئیسلری محکم کفیللره ویرمیله که واروب وندیلرک
ملکتنه ضرر وزیان ایرشدرمیه لر اکر کفیل ویرمدیکی کیدرلرسه مجرم وکناهکار اولارق محکم حقارندن
کلنه واکر کفیل ویردکدن صکره ضرر وزیان ایدرلرسه نه ضرر وزیان اولورسه کفیللری ویره لر
کیمسه لر وندیلر جانبندن دخی دریا یوزینه کمیلری چیقه وندیلر قیودانی بیله اولمیه رئیسلری
محکم کفیللری ویردکدن صکره محاللک محرومه ضرر وزیان یتشدرمیه لرسه اولارک ضرر وزیانی کفیللری
ویره لر اکر کفیلسز کیدرلرسه مجرم وکناهکار اولارق محکم حقارندن کلنه | 20 وعاللک محرومندن
برخراج کزار ویاخود برعامل قاچوب وندیکه متعلق قلعه لره واطه لره واروب تمکن التسه
قبول اولمیه واکر ادمله تعلل اولنوب عینی ایله ویره لر | وشویله که آدم اولدوب واخود
اوغرلق ایدوب دزق کتوره لرسه عینی ایله ویره لر بنم جانبمدن دخی اولوجهله اندیلوب اول
طرفدن ادم اولدروب واخود اوغرلق ایدوب دزق کتوره لرایسه عینی ایله ویره لر | 21 وندیکلونک
برینی اسندن نزاعلری اولسه بایکوسی عادتلرنجه دکلیه کمسنه مانع اولمیه | 22 وبرکمسنه نک
بایکوسله نزاعی اولسه شویله که سعادتمدن روسه استانبولده اولان واقع اولان قضیه سی دیوانخانه
عالیشاندن استماع اولنه ولکن بن سعادت ایله سفرجا یوندن بولناجق اولورسم انوک کبی
بایکوسله واقع اولان منازعه استانبول محافظه سیچون قونلان حاکم حضورندن قاضی معرفتیله
استماع اولنه | وشویله که وندیک بازرکانلری ایله برکمسنه نک نزاعی واقع اولوب قاضیه
وارلره | وندیکلونک کندو ترجمانلری حاضر اولمیجه قاضی اولان دعوالرین استماع اتمیه
اما انکر دخی تعلل ایدوب ترجمان حاضر دکلدر دیو عوق اتیوب ترجمانلرین احضار ایدوب اکر
ترجمانلری مهم مصلحتده ایسه کلنجیه توقف اولنه | وبایکوس اولانی افرنک بورجی ایچون کمسنه یه نخجیر
اتیوب مضایقه ویرمیه ویسنه اودتمیه لر | اما مدعی اولانلر مدیونلری ساکن اولدوغی یرده
واروب حاکمی صرفتیله حق وعدل اورزه طلب اولنه بایکوس دخی بو احوالدن فصل اولنجه
وندیک کلرینه اعلام ایده | 25 وندیکلرک اینه بختی وصوف وسایر عاللک محرومه بازرکان که
کله غیری کمسنه بورجی ایچون انی طوتوب انجقیه لر | وندیکلو بازرکان یروسایه وغیری یره کمسنه نک
استیه بایلوسدن اجازت نامه المینجه کتمیه لر اکر ترزادیدوب اجازتسز کتمک استرسه صوبشی
بایکوسه مصاوفت ایدوب صالیویرمیه | وندیکلرک کلان کمیلرن دفتی لری عاللک محرومه
خدفته طوتلمیوب نیجه کلدیسه کمیلره کیدیلر | وندیکلرک کلوب تمکن ایدنکمسنه لر اولوا اولسون
اولمن اولوا اولسون مادامکه کلوب کیدوب رخجه لک ایدوب عاللک محرومه یرلشمیه واوب
کیرمه کیدن اکردن خراج طلب اولنمیه | وندیکلونک بعض خراجکزار کافرلره شویله نزاعلری
اولوب حین دعواده وندیکلو شاهدلر اقامت ایدرلرسه خصم اولنلر یهودی کافرلرندن

کرکدر دیو مضایقه ومروب وندیکلو نصارانیلرای شهادتلرین قبول امتزلرینش جمله نصارا ملّة
واحده اولدیغی اعلدن کرکدرکه اندلر اکر کفره الله نزاعدی اولوب اقامت شاهد احتیاج
اولمدیسه کفره طایفه سندن قنغی صنفدن که شاهد اقامت ایدوب شرع شریف نبوی مقتضا
اثبات ایدن قبول اولنه | وندیکدن برباذرکان محالات محروسه یولدن وایزده وکویده 30
باصلوب رزقی الله ویاخود اصلدقده بادرکان دیه لنمش اولسه ویاغایب اولسه
وارث ویاخود وکیلی کلوبدیسه شرعله کودیلوب حق برینه وادن | وندیکلودن برباذرکان 31
محالات محروسه کلوب تجارت اوزره کلدوحالنده یولدرکن مرد اولسه متروکاتنه بیت المالجی
قاوشایوب بایلوسلرینه تسلیم ایدلر | ومغرب مسلمانلرندن وبونلردن غیری سایر ملللرك 32.
بادرکانلری کربع وشرا اتمکیچون یاشدقدن وقرودن کلملو اولیجق که وندیلر حکم اندوکی برلره اوغرایه
عادت وقانونلری اوزره متاعلرینلك وسوس الدقدن صکره مانع اولمیه لر وضرر وزیان ایرشدیرمیه لر 33
محالات محروسه نیجه دیلرلرسه کلوب کیده لر | وکوفوزدن بوقادو بوغازده یورمیان کمیلر
وندیکلو اولسون غیری اولسون که وندیکه تجارته وارلر وکله لر کمسنه مانع اولمیه وضرر وزیان 34
ایرشدیرمیه لر مکر که براماردلق امتش اولله لر | وبرو وندیلی کمیسی عادت وقانون اوزره استانبوله
اوانوب کتدکدن صکره که قانون قدیم اوزره برودن بوغازحصارلری اوکنه وارد وقده اوانوب اندن
صکره کتمکه اجازت ویریله | وحالیا قانون قدیمه مخالف کلیبولیدن دخی اوانور ایش من بعد
کلیبولیدن اوانوب عادت قدیمه مقتضاسنجه کیروچیقان بوغازحصارلری اوکنه اوانوب کیده |
وذاکلسه جزیره سیچوزسال بسال استانه سعادته یلك بشیوز سکه التون ارسال وایصال 35
ایدلر ومحالات محروسه عربستان مملکتلری فتح اولندوغی زمانلرنه برو اولیکلان اسلوب قدیم 36
اوزره ایکی یادکاونه لری مصر اسکندریه سنه واکی قطعه کاونه لری دخی محروسه شامه تابع
اولان طرابلوس وبیروت اسکله لرینه اولیکلدوکی اوزره اسباب وستاعلریله مقرر اولان
وقتده وسوعدده کلوب کیده لر وقتنده وسوعدنه ناخر اتیوب اکر ایکی کاونه لر دن بر واکر
دخی زیاده دن بر واکر بیوك وکوچك کیلویدن نه وجهله کلوب کیدوب بیع وشرا ایدن 37
کلشلر ایسه کیرو ایدوب اولیکلان مخالف نزاع اتمیه لر | ومحروسه استانبولدن وبیروت وطرابلوس
اسکله لرنده وسایر برلرده اکر انچی واکر متاعدن اولدقن اولیکلانه مخالف احداث اولنان
بدعتلر رفع اولنوب قدیمدن نیجه اولیکلدیسه اکاکوره عمل اولنوب قانون قدیمه مخالف کمسنه به
تعدّی اتدرلمیه | ومرحوم جدّم سلطان سلیمان خان زمان شریفنده وبریلان عهدنامه همایون 38
مقتضاسنجه معتاد قدیمدن زیاده کمرك طلب اولنمیوب کمرك خصوصنده قانون قدیم
اولان قانون نامه دفتری موجبنجه مستقلا امر شریف ویریله که درکاه سلاطین وشام
طرابلوسنده ومصر اسکندریه سنده وسایر محالات محروسه ساکن اولان وندیك بالیوسلری

وقوفسلوسلری اولامری تسلیم ایدوب / ومزبور ماوله‌لره وسایر کمیلرینه وتاجرلرینه ومتاعلرینه
بکلربکیلرمدنه وبکلرمدنه وسایر قولوزمدنه هیچ احد قانون قدیمه مخالف ظلم وتعدی ایمیه امین
اوزره اولاوب کمسنه الذری وغیبدن ایمیه/ وادنا ودلقدم وتوسنه ولایتلرنده اولان یرلرک
بعضی بوجانبک تصرفنه کیروب وبعضی وندیک بکلربکلک الزنده ودیگی
جانبک الزنده اولان حصارلرل قدیمی سنوری وقویلری ویه بوزلمادین توجهله
ضبط اولنه کلمش ایسه‌ده بعد اولوجهله ضبط اولنه ویه بوبابده طرفیندن مزبور ولایتلرک
حاکملرینه مجددا امرلر کوندریلوب تنبیه اولنوب وسابقا بوسنایکی اولان فرهادیکه امرلر
وارد اولوب یاقمشوسوداتسونلام وندیک ایلچیسی مواجهه‌سنده سنور قطع اولنوب نه
تعیین وتبیین اولندیسه وقوعی اوزره عمل اولنه / ومقدما فترتده صکره مرحوم ومغفور
له جدم سلطان سلیم خان زمانندن تکرار صلح اولدقده اوچ بیله رکیب ویرمکه متهتک
اولدقلری اوچیوز بیلک التونی تدویجله بیقصور ادا اتدوکلری خزانه عامره‌ده محفوظ
اولان دفتلرده مقید اولوب ومرحوم ومغفورلهم جدلرم سلطان سلیمان خان وسلطان
سلیم خان وبابام سلطان مراد خان طاب ثراهم زمانلرنده ذکر اولنان فلوریه غیری
سایر واقع شرطلری وعهدلری بالتمام یرینه کتوردوکلری اجلدن تکرار اشبو عهدنامه‌ده
درج اولنمامشدر من بعد اول خصوصلر ایچون دخل وتعرض اولنمیه/ ومرحومون زمانلرنده
وجلوس همایونمزده صکره ویرلان احکام شریفه‌ی کما کان مقرر طوتوب تا مادام که سدهٔ
سنیهٔ سعادت دستگاهلری قرون ویلدن دشمنلک اوزره اولانلره وندیک دوستلک
وبکلری قول وفعلا معین وظهیر اولمیه‌لر واقع اولان صلح وصلاحدن تجاوز اتدیرمیوب
بذاخی حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک اولولغی ووحدانیتی حقیچون وحبیب اکرم
وشفیع امم اکی جهان کونشی پیغمبرمز محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
حرمتیچون عهد ویمین ایدرکله مابینده منعقد اولان دوستلق وصلح وصلاحدن ونشر
وبیان اولنان شروط وعهودک عدول وانحراف کوسترمیوب شویله بلا رعلامت شریفه
اعتمار خلافر تحریرا فی اوائل شهر ربیع الاخر من شهور سنه اربع والف من الهجره النبویه
علیه افضل التحیه

معا
وصصله
المحرره

Cet capitulation eut été renouvellée
en 1018 = 1604 vieux Style par le Sr. Lord Denis Dorne Ambassadeur Extraordinaire.
Ces Deux pieces ont été traduites par Mr. Pierre

Sainte au Caire (Egypte) de laquelle
j'ai fait la copie ci-dessus le 1er Dec 1850.

Fetwa rendu par les principaux ulémas
du Caire, concernant les églises du Caire,
et principalement celle du Couvent, copié
sur l'original existant aux archives saintes au Caire.

Fetwa positif
de 1198 - 1777
de Dalle
ville Caire le
cordoglio.

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على جميع الانبيا والمرسلين وعلى آلهم وصحابتهم اجمعين
القائل رئيسهم **ألا** من ظلم معاهدًا او انتقصه او كلفه فوق طاقته او اخذ منه شيا بغير طيب
نفس فانا حجيجه يوم القيامة **وبعد** فهذا الرقيم قد جمع صور فتاوى تعلق باهل
الذمة من النصارى واليهود والافرنج المقيمين بالديار الاسلامية المصرية وحاصل ذلك
ان اهل الذمة المذكورين قد طال عكوف بعض المسلمين على مناذعتهم قديما وحديثا في
كنائسهم وبيعهم وصوامعهم ويريد المسلمون هدمها فيخرجون لهم اثوامر قوبا بخط بعض الصحابة
رضي الله عنهم صريحا في انه لا يجوز بوجه ان يتعرض لهم قال ايمتنا انه لا يجوز ان نتعرض لهم في
كنائسهم القديمة في القرى المصرية والمجهول قدمها لا يهدم ولا يغير بل يلزم اهل الاسلام
ان يمنعوا عنهم ما يضرهم في انفسهم واموالهم واعراضهم ويلزمهم ان يكفوا عما في ايديهم من
اختصاصاتهم كخمر وخنزير ولا يجوز لاحد ان يتعرض لكنائسهم المذكورة الكائنة في المدن الاسلامية
والبلاد الاسلامية والقرى الاسلامية وكذا ما هو موجود من الكنائس والبيع والصوامع
بارض القاهرة داخل سورها وخارجه فلا يجوز التعرض لهم فيها بهدم ولا بغيره واذا
هدمت او هدم بعضها فلهم اعادتها كما كانت بنقضها ان صلح والا فبنقض جديد
المثل الذي كانت عليه من غير زيادة عليه قبل هدمها وانما ابقينا شرعا حالة جهلها
لاحتمال انها كانت موجودة بانفسها واتصل بها العمران ولا يمنعون من ركوب الخيل ولو
عالية ولا من ركوب البغال ولو نفيسة ويكتفى من الغيار المجعول عليهم بلبس عمايم
المعتادة لهم والأولى بالنصارى الازرق وباليهودي الاصفر وبالمجوسي الاسود وبالسامرة
الاحمر ولا يمنعون من لبس الديباج والطيلسان ولا يمنعون من قراءة التوراة والانجيل
سرًا ويضمن المسلمون ما أتلفوه عليهم من نفس ومال ويردون لهم ما اخذوه منهم من
اختصاصاتهم لان ذلك من فوائد الجزية ويلزم المسلمين ان يدفعوا عنهم اهل الحرب
عند قدرتهم على ذلك ان ببلاد المسلمين او بجملة قريبة من بلادهم ويلزمهم الدفع عن
اهل الذمة المذكورين اذا انفردوا ببلد على حدتهم ويلزم ولاة الامور ان يمنعوا عنهم من
يوذيهم من المسلمين ومن اهل الذمة واذا كانوا بجملة خاصة بهم منفصلة عن بنا المسلمين

لم يمنعوا من دفع بنائهم والا ينتقض عهدهم بازمنا والا بدالة اهل الحرب على عورات المسلمين
ولا بطعنهم في الاسلام او القرآن ولا بقذفهم مسلما الا اذا التحقنا انه قد شرط عليهم الامام
عند عقد الجزية لهم ان عهدهم ينتقض بذلك فان لم نتحقق ذلك بأن شككنا هل اشترط
عليهم الامام ذلك عند عقد الجزية ام لم لا لا ينتقض عهدهم لبنى منه وقد تعرض
لهم بعض الجاهلين واراد هدم بعض كنائسهم الحادثة بالقاهرة في الازمان الماضية
ورفعوا الى ائمة الاسلام سؤالا في ذلك فافتوهم بمقتضى ما ذكر وكتبوا اجوبة تكف
عنهم معارضهم **منها** ما اجاب به شيخ الاسلام مولانا الشيخ سليمان المنصوري
رحمه الله تعالى حيث قال **الحمد لله وحده** قال في الكنز وتعاد المنهدم من الكنايس
وقال شارحه صاحب البحر وهذا مفيد لشيئين الاول عدم التعرض للقديمة لانه قد جرى
التوارث من لدن رسول الله صلى الله عليه وسلم الى يومنا هذا بترك البيع والكنايس
في دارنا والمراد بالقديمة ما كانت قبل فتح الامام بلدهم وصالحتهم على اقرارهم على بلدهم
واراضيهم ولا يشترط ان تكون في زمن الصحابة والتابعين لذا في البنانية الثاني افاد
جواز بنا ما انهدم من القديمة لان الابنية لا تبقى دائما ولما اوهم الامام فقد عهد اليهم
الاعادة واشار الى انها تعاد بالنقض الاول **وفي الحاوي القدسي** واذا انهدمت
البيع والكنايس القديمة لهم اعادتها باللبن والطين الى مقدار ما كان قبل ذلك ولا يجوز
يزيدون عليه ولا يشيدونه بالجص **وقال** في النهر ومقتضى النظر ان النقض الاول حيث
وجد كافيا للبنا الاول لا يعدل عنه الى آلة جديدة اذ لا شك في زيادة الثاني على الاول قال
الكمال ابن الهمام وعلى هذا لو صرنا بربة فيها ديور وكنايس فوقع ذلك في داخل السور
فينبغي ان لا تهدم لانه كان مستحقا للامان قبل دخول السور فيحمل ما في داخل القاهرة من
الكنايس على ذلك لانها كانت فضاء وادار العبيديون عليها السور ثم فيها آلاف
كنايس ويبعد من امام تمكين الخوارج من احداثها في المدن الاسلامية انتهى **اذا علمت**
ما ذكر من النقول المعتمدة فاعلم ان الطائفة الافرنج اعادة كنايستهم التي هدمت
بنقض الاول ان كفى وان لم يكف تعاد بآلة من جنس الاول ولم يتعرض لهم في شيء
من ذلك والله اعلم **كتبه الفقير سليمان المنصوري الحنفي** واجاب شيخ الاسلام
محمد نصير السيجيني رحمه الله تعالى فقال **الحمد لله** اذا وجدت كنيسة قديمة للنصارى
في خلال القاهرة ولم يعلم اصل وضعها وتهدمت ثم اراد النصارى ترميمها واعادتها
فحكم الله فيها اننا لا نتعرض لهم في ذلك لاحتمال انها وضعت بحق وحينئذ فالكنيسة
القديمة التي بخط الموسكي على عين السالك طالبا للبركة الازبكية فان النصارى الفرنساوية
اذا ارادوا اعادتها وترميمها فاننا نتركهم يعيدونها ويرممونها ولا نتعرض لهم

في ذلك سيما وقد وردت خطوط شريفة بمضمون ذلك الامر الشرعي والله اعلم قاله الفقير محمد السجيني الشافعي واجاب شيخ الاسلام الشيخ العماوي رحمه الله تعالى فقال الحمد لله وصلى الله الكنيسة الجديدة التي أحدثت في زماننا وقام في شانها اهل الاسلام واتصل الامر فيها بنائب الشام وافتت المذاهب الاربعة في هدمها حتى تصير سماؤها ارضا وطولها عرضا وابرز نائب الشام مرسوما في شان هدمها وهدمت فهذه لا يجوز اعادتها ولا اعادة شيء منها لما في ذلك من احداث شعار الكفر حيث لا شرط لهم بذلك واما الكنيسة القديمة التي بخط الموسكي على يمين السالك طالبا للبركة الازبكية شيخ ورد في شانها خطوط شريفة من سلاطين آل عثمان يوم التعاقد مع ملوك الفرنساوية وذكروها في كتاب العهد والصلح بين ملوك الطرفين وصار يخشى من عدم الوفاء بذلك مفسدة اعظم فانه يوفى لهم بذلك ولا اعادة فيها في اعادتها وترميمها لانه اذا اجتمع ضرران يرتكب الاخف منهما والله سبحانه وتعالى اعلم كتبه الفقير احمد العماوي المالكي واجاب شيخ الاسلام الشيخ الشبراوي رحمه الله تعالى فقال الحمد لله اذا طلب الكفار عقد الجزية من الامام وجب عليه اجابتهم فيقعد الجزية لهم من غير تقدير بمرسوم واذا عقد الامام الجزية لطائفة من النصارى لزمنا ان نكف عنهم ما يضرهم نفسا ومالا وعرضا ولزمنا ان نمنعهم من احداث الكنايس والبيع والصوامع للتعبد في كل بلد احدثناه كالقاهرة والبصرة او اسلم اهله عليها كالمين او فتحناها قهرا كمصر القديمة وبلاد المغرب فاذا احدثوا كنيسة او نحوها في بلد مما ذكر وجب علينا معاشر المسلمين هدمه واذا وجدنا كنيسة في القاهرة مثلا ونحوها ولم نعلم احدوثها بعد بناء القاهرة او قبل بنائها فانها تبقى ولا نتعرض لهم فيها قال الشمس الرملي وانما ابقيناها لاحتمال انها كانت في بلدة او قرية واتصل بها العمران فلا نتعرض لها وهذا كله في الكنايس التي للتعبد واما الكنيسة التي تبنى لنزول لمارة الضربا ولوس النصارى وهي المعبر عنها بالتكية فلا نمنعهم منها وحينئذ فالكنيسة والتكية اللتان بحارة الافرنج البنادقية على يمين السالك من قنطرة الموسكي طالبا للازبكية حيث لم يقع حدوثهما بعد بناء القاهرة فلا نتعرض لهم فيهما بل يبقيان على ما هما عليه قال الشمس الرملي وليس الاحداث الممنوع اعادة الكنايس القديمة وترميمها بالتها او آلة جديدة مع تعذر فعل ذلك بآلة قديمة وحدها انتهى اي فيجوز لنا تمكين النصارى من اعادة الكنيسة القديمة التي بالقاهرة ونحوها وترميمها عند انهدامها لكنها انما تعاد بآلتها كما كانت او بآلة جديدة كاجاد وخشاب جديدة من غير زيادة على ما كانت عليه حيث لم يمكن بالتها الاصلية واذا وجدت خطوط شريفة من ملوك الاسلام ابقاء هذه الكنيسة القديمة والتكية المذكورتين لم يجز لاحد مخالفة تلك الخطوط الشريفة لموافقتها للشرع الشريف فلا يتعرض احد للفرنساوية في اعادتها وترميمها الى ما كانت عليه من قديم الزمان والله اعلم كتبه عبد الله الشبراوي الشافعي تسلما كان في سنة ثلاث وثلاثين بعد المائة

والالف وقع لاهل الذمة الذين بالديار المصرية معارضة من بعض المسلمين في كنايسهم القديمة بارض القاهرة فرفعوا سؤالا الى علماء الاسلام في مثل ذلك فافتوهم بعدم المعارضة ثم رفعت فتواهم بين يدي قدوة الامراء الكرام اميرالالوية الشريفة السلطانية حضرة امير الناجين الامير **محمد بيك** قايم مقام مصر سابقا اعز الله شانه واعلى سلطانه فامر بالكف عن اهل الذمة وعن التعرض لهم في كنايسهم **وصورة سؤالهم** ما قولكم دام فضلكم في الكنايس التي بداخل القاهرة هل يجوز لاحد من المسلمين ان يتعرض لها بهدم ولا بغيره ولا يجوز له ان يتعرض لاهل الذمة في دخولها وانتفاعهم بها وكذا الكنايس الخارجة عن سور القاهرة لاحتمال ان تكون قبل وضع القاهرة وقعت العمارة حولها واتصلت بها افيدوا الجواب فاجاب شيخ الاسلام الشيخ الحداوي رضي الله عنه فقال **الحمد لله** نص بعض شراح المختصر على انه لا يجوز التعرض لاهل الذمة في كنايسهم القديمة او المجهولة الوضع سواء كانت داخل سور القاهرة ام خارجه والله تعالى اعلم **كتبه حسن الحداوي المالكي** واجاب الشيخ الحريري فقال **الحمد لله وحده** الكنايس التي في الامصار لا تهدم كما ذكره صاحب البحر فقلا عن اجماع الاصل للامام محمد رحمه الله تعالى قال صاحب البحر وعمل الناس على هذا فانا رايناكثيرا منها تداولته عليه سلاطين وازمان وهي باقية لم يامر بهدمها امام فكان متوارثا من عهد الصحابة وعلى هذا لو مصرنا بريته فيها دير او كنيسة فوقع داخل السور فينبغي ان لا يهدم لانه كان مستحقا للامان قبل وضع السور فيحمل ما في جوف القاهرة من الكنايس على ذلك لانها كانت فضاء وأدير عليها السور ثم فيها الان كنايس ويبعد من امام تمكين الكفار من احداثها جهارا في جوف المدن الاسلامية والحال في ذلك الكلام كما هو دابه انتهى وحينئذ فلا يجوز التعرض للكنايس المذكورة بالهدم سواء كانت داخلة السور ام خارجة عنه والله اعلم **كتبه الفقير محمد الحريري الحنفي** واجابه الشيخ الطائي رضي الله عنه فقال **الحمد لله وحده** لا يجوز التعرض للكنايس التي داخل سور القاهرة ولا التي خارجها لاحتمال انها كانت في فضاء فأدير عليها بنا بيوت القاهرة والحالة هذه والله اعلم **كتبه الفقير مصطفى الطائي الحنفي** واجاب شيخ الاسلام الشيخ خضر رسلان الابشيهي بقوله **الحمد لله وحده** قد اطبقت النصوص على تحريم معارضة اهل اهل الذمة في شيء مما يتعلق بهم لشهادة قوله صلى الله عليه وسلم فيما رواه ابو داود **الا من ظلم** معاهدا او انتقصه او كلفه فوق طاقته او اخذ منه شيا بغير طيب نفس فانا حجيجه يوم القيامة انتهى **وحينئذ** فالدفتيون المقيمون في الاراضي المصرية وغيرها من نصارى ويهود وافرنج الذين يبذلون الجزية للامام المسلمين في كل عام لا يجوز التعرض لهم في اموالهم ولا في انفسهم ولا في اعراضهم ولا في اختصاصاتهم ولو خمرا وخنزيرا **ويمكنون** من الانتفاع بكنايسهم التي لم تتحدث بها في البلاد المصرية والمدن المصرية والقرى المصرية لان اصل وضعها الاصل فيه

ان يكون بحق فليس لنا معاشر المسلمين التعرض لهم فيها لان ذلك يشق على نفوسهم وفيه ضررهم وانتقاصهم والاستحقاق بهم فيكون داخلا في مفهوم حديث ابي داود المتقدم ولا يمنعون من تلاوة التوراة والانجيل سرا في كنايسهم ويلزمنا الذب عنهم وعن اموالهم وموا شيهم وزروعهم واعراضهم وان نمنع عنهم من يوذيهم من المسلمين ومن امثالهم ومن الحربيين واذا انهدمت كنيسة من كنايسهم او انهدم بعضها لهم اعادتها كما كانت بنقضها المنهدم ان صلح والا اعادوها بنقض جديد واخشاب جديدة الى الحد الذي كانت عليه من غير زيادة ولا يمنعون من ركوب الخيل والبغال والبغالية ولا يمنعون من لبس الديباج والطيلسان ومن اتلف لهم شيا ضمنه ويرد ما اخذه من اختصاصاتهم قال الرملي لان ذلك من فوايد الجزية كما افادته ايتها والله اعلم

كتبه الفقير خضر سلان الشبلي الابشيهي الشافعي مذهبا الازهري مقاما

قلت حدث للذميين واقعة واراد المسلمون ان يمنعوهم من خدمة المسلمين لهم سنة ثمان وثمانين بعد المايه والالف فرفعوا الى علما الاسلام سوالا فكتبوا لهم عليه اجوبة واقرهم امير القاهرة على ذلك ومنع عنهم من يعارضهم **وصورة سوالهم** ما قولكم دام فضلكم في الخدمة من المسلمين هل يجوز لهم ان يخدموا اهل الذمة باجرتهم نساء ورجالا حيث كانوا فاجابوا بما في السوال في معاشهم افيدوا الجواب **فمن الاجوبة** ما اجاب به شيخ الاسلام منصور المنصوري رضي الله تعالى عنه بقوله **الحمد لله وحده** اذا كان المسلم لو خدم مسلما لاتكفيه الاجرة الحاصلة له منه لمعاشه واذا خدم ذميا كفاه ما يتحصل له منه من الاجرة ورغب المسلم في خدمة الذمي لكثرة فلوسه جاز له ان يخدم الذمي دفعا لمشقته في معاشه ويشهد لذلك ما ذكره صاحب البحر حيث قال اذا دخل يهودي الحمام جاز لخادمه المسلم ان يخدم ذلك اليهودي طمعا في فلوسه فان خدمه ولم ينو شيا كره انتهى وحينئذ فلا يجوز لاحد ان يمنع المسلم من خدمة الذمي والله اعلم **كتبه الفقير منصور المنصوري الحنفي عفا الله عنه** قال جامعه وسبب جمعي فيه قصدت التبرك بحفظ فتاوى مشايخنا المتقدم ذكرهم خصوصا حجة الله على معاصريه من لقب بالشافعي الصغير الشيخ محمد نصير البيجيني وخصوصا سلطان علما اوانه الشيخ عبد الله الشبراوي والمولى الفاضل واللوذعي الكامل سيدنا ومولانا الشيخ احمد العماوي برهان التبيجاني نفعنا الله بهم اجمعين

لا يجوز مخالفة الاحكام الشهيه المجمع عليها والله اعلم الفقير خضر سلان الشافعي

(ل.ل.)

الحمد لله وحده العلي شاهدا على ما نقل في هذا الكتاب من الاحكام الفقير عمر الفبكاني الاحمدي

(ل.ل.)

الحمد لله الواحد الديان الذي لم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك في الملك ولم يكن له ولي من الذل وكبره تكبيرا الفقير محمد مشالي الاسيوطي الشافعي

(ل.ل.)

قد اطلعت على هذا المجموع من الاحكام فرأيته حافيا وافيا فلله الحمد على كل حال الفقير عثمان داود البهجي (ل.ح.)

قد امعنت نظري في هذه الاحكام فرأيته المنيفة فوجدتها موافقة للنصوص مع المعتمد الفقير موسى الطبلاوي الشافعي (ل.ح.)

فتح الله على من تلقى هذه الاحكام بالقبول وجزى مع الحق بالحق والله اعلم الفقير عيسى بها الدين عبد الله (ل.ح.)

Cachet de Mohamad qui copie tout au original au bienveillant de Yeve Invisible au ciel :

حاذا تقول علما الاسلام وصابيح الظلام متع الله بوجودهم الانام فيما ابتدعه الكفرة اللئام في القاهرة المعزية الباذية على غيرها من الامصار الاسلامية باوهم العلوم الشرعية والفنون العقلية من البدع القبيحة المخالفة للمعاهدة العربية الموجبة لاجلائهم من الديار الاسلامية فمن تلك البدع مساواتهم للامراء في العلما والاشراف في الملابس الفاخرة من الاقمشة الهندية والجوخ المثمن والحرير الكثير مع التشبه بالامرا والعلما في صفة التفصيل ومنها دكوبهم للضرورة وغيرها في بودعة تشبه بودعة الامرا والعلما واربابها المناصب والخدمة عن يمينهم وشمالهم ومن خلفهم يدافعون عنهم المسلمين ويضيقون عليهم الطرقات وبايديهم العصي تما يفعل بين يدي الامرا ومنها شراوهم واقتناوهم الارقا المسلمين من الجواري السود والحبش بل والبيض حتى فشى ذلك وكثر وصار امرا غير مستنكر عندهم بل يتباهون به كشرا المسلمين ومنها شراوهم البيوت وبناوها على غاية الاحكام والاتقان والتطاول على بنا المسلمين ومساجدهم والاتساع في ذلك بما لا مزيد عليه ومنها زاداتهم في كنايسهم وديورهم مع الاستعلا في البنا والاتقان واحكامه بما لا تحلم به مساجد المسلمين وزوايا الصالحين ومنها اقامة المستامنين من اهل دار الحرب عندنا اكثر من سنة من غير ضرب جزية ولا تجديد امان ومنها تشبه قسايسهم بقسايسنا في تزيهم بطيلسان الحرير الاسود وستر وجوههم بالبراقع البيض حتى صار ذلك من شعار القسيسين في الطرقات تما تحترم به قسا المسلمين فهل تسلم الكفرة اعدا الدين في ذلك ويقودون بايدي الطغام المسلمين على ما هنالك ام يفترض على امرا الدولة الاحمدية وحكام السياسة الاسلامية استفتا اعلما الشريعة المطهرة واستشارة اهل الفراسة الكاملة والبصايرة المنورة في ازالة تلك البدع الشنيعة والمستنكرات الفظيعة والزام الكفرة المذكورين الوقوف عند عهدهم وقمعهم وزجرهم عن مجاوزة ذمتهم وحدهم حتى يكونوا اذلة لله ولرسوله وللمسلمين كما نطق به الكتاب المبين افيدوا الجواب الصحيح بالنقل الصحيح

الحمد لله مستحق الحمد

قال الله تعالى يا ايها الذين امنوا ان تنصروا الله ينصركم ويثبت اقدامكم ونصرة الله اعزاز اصحابه و اوليايه وخذلان اعدايه وقال تعالى لا تجد قوما يومنون بالله واليوم الاخر يوادون من حاد الله و رسوله ولو كانوا اباهم او ابنايهم او اخوانهم او عشيرتهم وترك الكفرة على ما هم عليه من الغرق بين اظهر المسلمين اكبر موادة لهم محادة لرب العالمين وقال تعالى كنتم خير امة اخرجت للناس تامرون بالمعروف وتنهون عن المنكر وقال تعالى كانوا لا يتناهون عن منكر فعلوه لقد سيء ما كانوا يفعلون هذه الامة بظهور الامر والنهي فيها وذم غيرها بترك ذلك قال الذين لا يومنون بالله واليوم الاخر هم الامر والنهي ولذلك جل بتاركيهما من النعم ما جل وفي حديث ابن عباس رضي الله عنهما قيل لرسول الله صلى الله عليه وسلم يا رسول الله تهلك القرية وفيها الصالحون قال نعم قيل يا رسول الله قال بتهاونهم وسكوتهم عن معاصي الله واي سكوت عن معاصي الله يضاهي السكوت عن اعداء الله يتبخترون في بلاد الله لا سيما مع القدرة على ازالة هذا المنكر ممن هو اقوى واقدر في حديث ابي سعيد الخدري رضي الله عنه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول من رأى منكرا فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسانه فان لم يستطع فبقلبه وذلك اضعف الايمان هذا وقد تظافرت كتب المذهب الشريفة من لدن امامنا الاعظم ابي حنيفة متبوعا وشروحا وفتاوى على وجوب الزام المعاهدين جميع ما اقتضاه عهدهم المأخوذ عليهم من لدن الخلفا الراشدين رضي الله عنهم اجمعين فمن

الحمد لله الذي جعل فينا الملهمين
لاعزاز الدين ونصرته والصلاة والسلام
على اشرف خلق الله محمد وعلى اله وعترته

قال الله تعالى يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا اليهود والنصارى اولياء بعضهم اولياء بعض ومن يتولهم منكم فانه منهم وقال تعالى يا ايها الذين امنوا ان تنصروا الله ينصركم ويثبت اقدامكم والذين كفروا فتعسا لهم واضل اعمالهم وقال تعالى يا ايها امنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء تلقون اليهم بالمودة وانا اعلم بما اخفيتم وما اعلنتم ومن يفعله منكم فقد ضل سواء السبيل وقال تعالى لا يتناهون عن منكر فعلوه لقد سيء ما كانوا يفعلون هذه الامة بظهور الامر والنهي فيها وذم غيرها بترك ذلك قال الذين لا يومنون بالله واليوم الاخر هم الامر والنهي ولذلك جل بتاركيهما من النعم ما جل وفي حديث ابن عباس رضي الله عنهما قيل لرسول الله صلى الله عليه وسلم يا رسول الله تهلك القرية وفيها الصالحون قال نعم قيل يا رسول الله قال بتهاونهم وسكوتهم عن معاصي الله واي سكوت عن معاصي الله يضاهي السكوت عن اعداء الله يتبخترون في بلاد الله لا سيما مع القدرة على ازالة هذا المنكر ممن هو اقوى واقدر في حديث ابي سعيد الخدري رضي الله عنه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول من رأى منكرا فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسانه فان لم يستطع فبقلبه وذلك اضعف الايمان هذا وقد تظافرت كتب المذهب الشريفة من لدن امامنا الاعظم ابي حنيفة متبوعا وشروحا وفتاوى على وجوب الزام المعاهدين جميع ما اقتضاه عهدهم المأخوذ عليهم من لدن الخلفا الراشدين رضي الله عنهم اجمعين فمن

صاغرون اي ذليلون والاجود باتفاق العلما بل باجماعهم ان يساووا العلما والامر

على اشرف خلق الله محمد وعلى اله وعترته

قال الله تعالى يا ايها الذين امنوا ان تنصروا الله ينصركم ويثبت اقدامكم ونصرة الله اعزاز اصحابه و اوليايه وخذلان اعدايه وقال تعالى لا تجد قوما يومنون بالله واليوم الاخر يوادون من حاد الله و رسوله ولو كانوا اباهم او ابنايهم او اخوانهم او عشيرتهم وترك الكفرة على ما هم عليه من الغرق بين اظهر المسلمين اكبر موادة لهم محادة لرب العالمين وقال تعالى كنتم خير امة اخرجت للناس تامرون بالمعروف وتنهون عن المنكر وقال تعالى كانوا لا يتناهون عن منكر فعلوه لقد سيء ما كانوا يفعلون هذه الامة بظهور الامر والنهي فيها وذم غيرها بترك ذلك قال الذين لا يومنون بالله واليوم الاخر هم الامر والنهي ولذلك جل بتاركيهما من النعم ما جل وفي حديث ابن عباس رضي الله عنهما قيل لرسول الله صلى الله عليه وسلم يا رسول الله تهلك القرية وفيها الصالحون قال نعم قيل يا رسول الله قال بتهاونهم وسكوتهم عن معاصي الله واي سكوت عن معاصي الله يضاهي السكوت عن اعداء الله يتبخترون في بلاد الله لا سيما مع القدرة على ازالة هذا المنكر ممن هو اقوى واقدر في حديث ابي سعيد الخدري رضي الله عنه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول من رأى منكرا فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسانه فان لم يستطع فبقلبه وذلك اضعف الايمان هذا وقد تظافرت كتب المذهب الشريفة من لدن امامنا الاعظم ابي حنيفة متبوعا وشروحا وفتاوى على وجوب الزام المعاهدين جميع ما اقتضاه عهدهم المأخوذ عليهم من لدن الخلفا الراشدين رضي الله عنهم اجمعين فمن

صاغرون اي ذليلون والاجود باتفاق العلما بل باجماعهم ان يساووا العلما والامر

يد معناه الا يذهب الذمي من النصارى او اليهود في يوم مشهود للامير الذي تولى قبض الجزية بنفسه او بوكيله ويجلس الامير على محل مرتفع نحو كرسي فيقدم الذمي عليه ومعه الجزية يضعها وظهر كفه في يد الامير من وظهر كفه لتكون يده هي العليا ويد الذمي هي السفلى ثم يصفعه بالكف على قفاه ويجاذبه الامير رجل واقف بيده الاخرى دفعة عنيفة ثم يأتي الاخر يفعل به مثل الاول وهكذا والناس يتفرجون عليهم ولا يقبل من احدهم ان يوكل غيره في دفعها عنه ليذوق الذل عساه ان يومن بالله ورسوله فيتخلص من دبقة الذل وهو معنى قوله تعالى وهم

يد معناه الا يذهب الذمي من النصارى او اليهود في يوم مشهود للامير الذي تولى قبض الجزية بنفسه او بوكيله ويجلس الامير على محل مرتفع نحو كرسي فيقدم الذمي عليه ومعه الجزية يضعها وظهر كفه في يد الامير من وظهر كفه لتكون يده هي العليا ويد الذمي هي السفلى ثم يصفعه بالكف على قفاه ويجاذبه الامير رجل واقف بيده الاخرى دفعة عنيفة ثم يأتي الاخر يفعل به مثل الاول وهكذا والناس يتفرجون عليهم ولا يقبل من احدهم ان يوكل غيره في دفعها عنه ليذوق الذل عساه ان يومن بالله ورسوله فيتخلص من دبقة الذل وهو معنى قوله تعالى وهم

اجل المتون المنقول من ظاهر الرواية عن الامام والعرف المسلمين في لباس والمركوب فلا يركبون
متن هداية البداية للامام ظهير الدين المرغيناني الخيل ولا البغال ولا الحمير الجيد ولا اتخاذ البراذع
فقد قال فيه ولا يركب الذمي خيلا اصلا لا برذونا المثمنة ويجب على ولاة الامور منعهم من ذلك
ولا بغلا ولا بأكاف ولا يتختم على الخاتم ولا يتكنى بأبي الفضل ولا بأبي القاسم ويؤدبهم ويردعهم لحالة النزل والصغار ولا يلبسون
يلبسون العمائم ولا يحلون السلاح ويركبون بالاضرورة ولا يعاشرون ولا يمكنون من المشي في
الجمع موكفة واذا مروا بمجامع المسلمين نزلوا وسط الطريق ولا يضيقون على مسلم ولا يمكنون
ولا يركبون الا لضرورة كمرض وخروجه الى قرية من رفع اصواتهم بحضرة المسلمين ولا من خادم
وضيق عليهم الطريق ويمنعون من لبس احسن يجري معهم فضلا عن كونه يفضي له الطريق ولا
العلم والشرف والشباب الفاخرة سواء كان من الثياب الرفيعة بل يلبسون الثياب الخشنة
حريرا او غيره كالثوب الوضيع والخز الرفيع الزلة ولا يمكنون من رفع بناهم على المسلمين
والاولى الرفيعة وتجعل مكاعبهم خشنة ولا زخرفتها وعلى من ولاه الله تعالى امرة المسلمين
فاسدة اللوم اتفقت الصحابة على ذلك منعهم من ذلك وادبهم وزجرهم واجمع العلماء على
اظهارا للصغار على الكافرين وصيانة لضعفة انهم لا يمكنون من ملك الوقيق المسلمين لقوله تعالى
المسلمين انتهى وقال شارحها المحقق الكمال ولن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلا وهذا
ابن الهمام الكافر اذا استعلى على المسلمين اعظم شنعة واكبر قبيحة فعلوها في بلاد المسلمين
على وجه يصير به متمردا اعلم حل للامام قتله فالعلما ينتظرون الحال ويكون وهم ساكتون
وقال الشيخ محمد زين ابن نجيم في الاشباه بتجيل واما الامراء الذين لهم قدرة على تغيير المنكر
الكافر كفر وقال الامام ابو يوسف في كتاب فهم عن هذا الامر غافلون فانا لله وانا اليه
الخراج في العهد الذي اخذه عمر بن الخطاب راجعون ومنع نساؤهم من مساواة المسلمات
رضي الله عنه على اهل التوراة والانجيل ولا كما تمنع رجالهم فلعل الله تعالى ان يقيض للدين
يشترون شيئا من سبايا المسلمين واي عيد المحمدي من يرفع بنيانه ويشيد اركانه ليفوز بالثواب
من عبيدهم اسلم اقيم في اسواق المسلمين من الملك الوهاب ويكون من جملة الاصحاب وفي
فيباع باعلى ما يقدر عليه ويدفع ثمنه لصاحبه الحديث عن ابن عباس رفعه يوم من امام عادل
ولا يتشبهون بالمسلمين في لباسهم فانهم افضل من عبادة ستين سنة رواه البيهقي وعن
خالفوا فلا ذمة لهم ولا امان وانهم حفظا ابي عبد المحمدي مرفوعا ان احب الناس الى
ذلك ودعوه فلهم ما للمعاهد وعلينا الله يوم القيامة واقربهم مني مجلسا امام عادل
المنع لهم انتهى وفي البحر الرايق والتنوير مع رواه الترمذي والبيهقي في شعب الايمان وعن
شرحيه المنح والدر والغرر وشرحها وفتاوى عمر ابن الخطاب عن رسول الله صلى الله عليه وسلم ان
الامام فخر الدين قاضيخان طاما ملخصه افضل عباد الله منزلة يوم القيامة امام عادل

حذرا من الاطالة انه لا تحدث بيعة ولا كنيسة رواه البيهقي ولا شك ان من اعظم العدل رد ع
في دار الاسلام ويعاد المنهدم اي ما هدمه الكفار عن العلو والاستكبار وردهم الى الذل والصغا
الصامت لما انهدم بنفسه من غير زيادة على ونص علماؤنا على انهم لا يمكنون من احداث كنيسة
البنا الاول والعدول عن نقضه الاول وان في بلاد المسلمين وتهدم وجوبا ان احدثت واما
الذمي يميز عنا في زيه اي لبسه وهيئته الكنائس القديمة فاختلف هل لهم ترميمها ام لا
وركبه ويظهر الكستيج وهو زنار من صوف واما بناؤها اذا هدمت فلا يمكنون منه قطعا
او شعر يشد على الوسط وانه يمنع من لبس والراجح انهم لا يمكنون من الترميم ايضا فيما لله العجب
عمامة ولو زرقا او صفرا على الصواب وانما قد مضى علينا زمان رأينا فيه مساجد المسلمين
يلبس على راسه قلنسوة سودا طويلة وانه تخرب وكنائس الكفار تعمر ومن اظلم ممن منع مساجد
يمنع من لبس زنار الابريسم والثياب الفاخرة الله ان يذكر فيها اسمه وسعى في خرابها ونصوا
المختصة باهل العلم والشرف كصوف مربع على ان الذهبي اذا دخل عندنا بامان فطالت
وجوخ رفيع وابراد رفيعة ويمنع من مباشرة اقامته عندنا لم يمكن من الرجوع لبلادهم لئلا يكون
حرفة يحوجه بها عظما كالكتابة عند امير توجب جاسوسا يخبرهم عن عوراتنا فلا استدام عندنا
احتياج المسلمين اليه وانه كما يجب تمييزهم عنا ضربت عليه الجزية ومن جملة كلام العلامة الشيخ
في الهيئة واللباس يجب تمييز نسائهم عن خليل في مختصره والزمن اي الذمي لبس يميز
نسائنا في الاسواق والحمامات وانه اذا اراد ان عن المسلمين اي كالزنار والبرنيطة وطرطور
الذمي شرا دارا في المصر لا ينبغي ان تباع منه فاذا وعزر لتركه الزنار واظهار السكر واظهار
اشترى يجبر على بيعها من المسلمين وانه قد معتقده وبسط لسانه ما ريقت الخ وكم
ورد الامر الشريف السلطاني على فتوى ابي السعود الناقوس وينقض عهده يقتال عام للمسلمين
صفتي الثقلين بمنع استخدام اهل الذمة للعبيد ومنع جزية وتمرد على الاحكام وغصب حرم
والجواري فاذا استخدموهم بعد ذلك يلزمهم التعزير مسلمة وتطلع عورات المسلمين الى اخرها
الشديد والحبس المديد وان الحرب المستاس لا يكن قال فعلى من نور الله بصيرته من الحكام
من الاقامة في دارنا سنة وتعليله انه ان اقام ان يمنعهم من هذه الامور التي ارتكبوها لا يمكنهم
نضرب عليه الجزية ولا يمكنه من الرجوع لدار الحرب لذهاب الرقيق وتفاخرهم في الملابس وفي
ليلا يصير عينا اي جاسوسا لهم وعونا علينا السلاح حتى ضيقوا على العلما السكة فضلا
انتهى اذا علمت هذه النقول عن هؤلاء الائمة عن العوام فيمشي متبخترا بحمار وسط الطريق
الفحول المصرحة بجواب جميع ما انطوى عليه هذا حتى يجب ان العالم هو الذي يخلي له الطريق
السؤال علم انه يفترض فرضا علينا على الاحرا كما هو مشاهد من غيرنكير فنسأله الله تعالى
القادرين على حماية الملة الغراء ازالة هذه ان يعيد بديع الاسلام الدين القويم الصراط

البدعة واماطة هذه الشنعة وحسم هذه المادة ﴿ المستفيض بتوفيق العلما والامرا لاعلاء كلمة الله
والزام الكفرة الفجرة المنحى على طريقتهم الجادة التى ومنصرف دينه وترك الطمع وحب الدنيا وزخرفها
عوهد واعليها من تمييز رجالهم ونسايهم عالى الذى عز الحقا واوبق فى المهالك وصد القلوب
اللبس والهيئة والمركب وانهم لا يركبون اذا عن مطالعة الغيوب هنالك ابتلى المومنون و
ادعت الضرورة الى الركوب على الصفة التى تقدم زلزلوا زلزالا شديدا اللهم اجعلنا ممن لزم
فيها ومن جبرهم على بيع بيوتهم من المسلمين ملة نبيك محمد صلى الله عليه وسلم وعظم رحمته
حذرا من تمكنهم وتعسكرهم وما وانهم جوانبهم واعز كلمته وحفظ عهده وذمته ونصر عزبه
اهل الحرب ومن تابعهم وتعزيرهم على شراء ودعوته وكبت تابعيه وفقهه ووافى دعوته
الارقا واستخدامهم وجبرهم على بيعهم ويكشف ولم يخالف سبيله وسنته قاله وكتبه الفقير
على كنايسهم وبيوتهم وتهدم الزيادة فيها ان احمد بن محمد الدردير العدوى المالكى الخلوتى
هى من قبيل تجديد الكنايس والبيع فى دار غفر الله له وللمسلمين اجمعين امين

(ل. ل)

الاسلام ويبحث عن المستامين من اهل الحرب
ويبلغون مامنهم وتضرب عليهم الجزية ولا يمكنون
من الرجوع لدارهم لاسيما فى زمن هذه الفتنة
ففى البحث عن جميع ذلك درا المفسدة قبل حجوم
المحنة كما تقدم النقل على جميع ذلك فعلى اوليا
الامر العمل بما هنالك وقانا الله واياهم شر
المهالك وسلك بنا وبهم اقوام المسالك ووفقنا
واياهم لاحياء دارس الكتب واظهار دفين السنة وجانا
واياهم من الخزى تحت قوله تعالى ومن يتولهم
منكم فانه منهم والحول ولا قوة الا بالله وان
مردنا الى الله والله اعلم كتبه الفقير عبد الرحمن
القريشى الوفائى الحنفى عفا الله عنه بمنه

(ل. ل)

الحمد لله الهادى الى الصواب

الذى نص عليه العلامة الرصاع وكذا شيخ الاسلام ومن حاذاهم من ائمة الاعلام الذين
حادت نصوصهم ان خرج عن الحصر فى هذا المقام ان الذميين القاطنين بدار الاسلام ممنوعون
من التزى بزى الامرا والعلما والاشراف فلا يمكنون من لبس العمائم الرفيعة ولا من انواع
القماش المنيعة لئلا ينكسر بذلك قلوب ضعفة المسلمين ويقل اعتقادهم فى هذا الدين

وعينهم من الركوب المشابه لركوب المسلمين فلا يركبون بسوج او ركاب من نحو الحديد تميزا لهم
عن المسلمين لا سيما من ركوب الخيل لما فيه من عزهم وقال تعالى ومن رباط الخيل ترهبون به
عدو الله وعدوكم ولا يمكنون من استخدام احد من المسلمين لان الله قد اعز اهل هذا الدين ونصرهم
وكان لهم كفيلا حيث قال ولن يجعل الله للكافرين على المومنين سبيلا فما هو واقع في هذا الزمان
من استخدامهم لكثير من المسلمين من الرجال والغلمان من اشد المنكرات الواجب ازالتها على ارباب
الولايات فقد حرمها عليهم التحية ولو باصبع الخير بافلاذ وتقاطع خدمتهم في حمام او ركوب ولو
بالجرق واتخاذ شي لهم لما فيه من ازلال المسلمين للكافرين وعينهم من التشبه بمشي عامة المسلمين
فضلا عن تشبههم بامراء هذا الدين المتين فلا يمشون الا فرادى وعند الضيق يلجئون الى اضيق
الطريق فقد روى البخاري ومسلم لا تبدءوا اليهود والنصارى بالسلام واذا لقيتم احدهم في طريق
فاضطروه الى اضيقه ويجب علينا عدم توقيرهم وعدم تصديرهم بمجلس به مسلم اهانة لهم
واعزازا للمسلمين ولا يصح شراؤهم الارقا المسلمين سواء البيض والسود فترفع ايديهم عنهم
لعدم صحة ملكهم لهم ولو اسلم رقيقهم الكافر وجب نزعه منهم ويباع على مالكه قهرا ويدفع
له ثمنه ولا يجوز لهم ان يساووا ببنايهم لبنا من جاورهم من المسلمين فضلا عن رفع بنايهم
عنهم فان ساووه به او رفعوه عنه وجب علينا هدمه الى ان ينقص عن بنا المسلمين لقوله
عليه الصلاة والسلام الاسلام يعلو ولا يعلى عليه وليلا يطلعوا على عورات المسلمين
وللتمييز بين البنايين وعينهم من احداث الكنايس والبيع والصوامع في ديار المسلمين ويلزمنا
هدم ما احدثوه منها في بلد بنيت في الاسلام كالقاهرة فقد روى عن عمر لا ينبغي لبيعة
كنيسة في الاسلام ولا يجوز لهم تجديد ما خرب منها واما ما كان منها قديما وقد اسلم اهله فلا
يهدم ما حان بها من الكنايس ولكن لا يزاد عليه بترميم ولا غيره فان زادوا وجب هدم الزايد
ولا يمكن من دخول جميع ديار الاسلام من اهل الحجاز ابدا الا لقضاء حاجته منها فان زاد عنها
بلغ المامن وقتل او تضرب عليه الجزية واما المعاهدون فهم فرقة يعقد لهم الامام مدة على ترك
القتال لمصلحة ولا يجوز الزيادة فيها على اربعة اشهر عند فوة الاسلام قال تعالى فسيحوا في الارض
اربعة اشهر وقال تعالى فلا تهنوا وتدعوا الى السلم وانتم الاعلون والله معكم ويمنعون ان يلبس
ما يخالف لباس المسلمين سواء الرجال والنسا ليتميزوا عنهم وعينهم من اظهار منكر بيننا
كخمورهم فان اظهروها وجب علينا اراقتها وهذا بعض ما في هذا المقام ولو تتبعناه لطال الكلام
ولكن في هذا القدر كفاية لمن نور الله بصيرته وشرح صدره واطاب سريرته فالمرجو من
رب العباد ان يعم عدله ساير البلاد ليكون من المجاهدين في اقامة شعاير هذا الدين فقد
روى عن الصادق عليه اهانة بدعة خير من اقامة سنة وفي رواية عدل ساعة افضل من عبادة
ستين سنة والايات والاحاديث في ذلك جمة قد شاع ذكرها عند سائر الامة وقد ذم الله

تعالى الامم السابقين بعدم انكار المنكرات ما يفعلون فقال تعالى كانوا يتناهون عن منكر
فعلوه لبئس ما كانوا يفعلون وصلح الفاعلين لهذا الفعل المشين فقال تعالى الامرون بالمعروف
والناهون عن المنكر والحافظون لحدود الله وبشر المسلمين جعلنا الله من هذا الفريق
وسلك بنا وبحبينا سالك التوفيق انه على ما يشاء قدير وبعباده لطيف خبير كتبه الفقير
حسن الكفراوى الشافعى

(h. s.) Date du cachet 1186

Cet firman a été écrit sur papier ordinaire, mis par-
dessus celui qui est décrit à la page précédente. —

Copie d'un firman délivré à Rosette, par Mohammed Bey, gouverneur de cette ville, pour protéger les Français, et de la rédemption, ou taxe, qu'ils doivent payer pour le libre exercice de leur religion, daté de l'année 1207

دستور معظم مشير مفخم نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفكر الثاقب متمم مهام الانام بالراى الصائب
محمد بنيان الدوله والاقبال مشيد اركان السعاده والاجلال المحفوف بصنوف عواطف
الملك المتعال على مصر والبس وزيم يشا ادام الله تعالى اجلاله واقضى قضاة
المسلمين اولى ولاة الموحدين معدن الفضل والتقوى رافع اعلام الشريعة والدين وارث
علوم الانبيا والمرسلين المخلص بمزيد عناية الملك المعين مولانا مصر قاهره قاضى
وديت فضايله وقدوة الامراى الكرام عمدة كبراى الفخام ذوى القدر والاحترام المخلص
بمزيد عنايت الملك العلام مصر قاهره وشيخ البلد اولاده دام عزه توقيع رفيع همايون واصل
اولجق معلوم اولكه دولتلو مدام مجده فرنسه دولتنك مرخص اولدقلرى ايلچيسى قدوة امراء
الملة المسيحيه باروندهربرت وكيل خشت عواقبه بالخير سلك سعادة تقديم
اليدكى عرضحالنده دوما ايله اطرينه تابع فرنسه مطوقانه دعايكسنده اولوب قديمدنبرو مصر
مكنه اوزره اولان عادتى فرنسه قانى تصيير اولنوب دعايانك بوندن اقدم خلاف عهد
نامه همايون انواع حقارت وجفا وكمال تعدى وجور انا برله دخل وتعرض ومبالغ وافره
اخذ وضبط وحبس مثلو حالاته بعض امرا وسايرلرى طرفلرندن ايقدار اولغش اولديغى
مقدما فرنسه لو مصلحتكذارى طرفندن انها وفرنسه دعايكسنك اولان سالف الذكر دعايانك
حالك محروسه مصر غير عهد نامه همايون لو مثلو مظالم وتعدى وتجريم وتقويم روا
نوروسيوب دولتلرى بينده يومًا فيومًا تزايد واستقرار اولان موالات تامه ومصافات
كامله مقتضاسنجه وحقوق تجوارى مبتغاسى اوزره ميرلوا طرفندن خلاف شرع شريف وضد
عهد نامه همايون وبغير حق دعايانك مرقومدن فضولى جبرا وقهرا اخذ اولنان

مبلغدن نماسا وجامله تحصیل ورد وتسلیمی ورهابین مذکوره یه فیما بعد نومسلم حقارت
ومطالمدن وتغریم وتجریمدن صیانت وهر اتقدمدن بری وبیدغه یدیلدی اولوب مصر قاهره ده
رشید واسکندریه وقرشوط واغیم وجرجه ناحیه لرنده واقع مساکن وکلیسالرینه واموال
واشیالرینه دخل وتعرضدن مباعدت وبرموجب شروط عهد نامه همایون هر وجهله اسوده
حال وموفه البال اولمقری خصوصنه اهتمام ودقت اولنمق بابنده امر شریف صدوری مقرما
استدعا اولنمقدنناشی دیوان همایونمده محفوظ عهد نامه همایونه لوی المراجعت حضرت عیسی
دینده اولان فرقه راهبلرینك حقنده سلاطین تشیید نصفت آئینی نهاد ترنده
وبریلان عهد نامه لوده مسطور ومقید اولان مواد وخصوصا سنایت واحسان اولنان
فشان عالیشان واوامر شریفه نك مضمونی اوزره کرک پوزرجه صلحندن اولکرک
الدنکرک احسان اولندیغی وجهله بالجمله راهبلره وباخصوص اسرا تخلیص بیورلمق دوما
ایچون امر اولنمق بادر ترتبه تادی تعمیر اولنان وهبانلرینه مساعده بیورلمق خصوصلرینه
بعد الیوم دینی مرعی طوتلمق اوزره طرف همایونمدن تاکید اولنه شویلکه کلیسالرینی مساغ شرع
مستقیم اوزره تعمیر وترمیم وایده کلدکلری آئینلرین اجرایه ممانعت اولنمیه وخلاف شرع
شریف ومغایر عهد نامه همایون اچمه مطالبه سیله وغیری بهانه ایله بادر ترتبه تادی تعمیر
اولنان مزبور راهبلره وسایرلرینه دخیلدیرمه اولنمیوب حمایه پادشاهانه اسوده حال
اولهرهیو مقدما نچه لوه اعطا قلنان عهد نامه همایونمده مندرج وتصریح اولندیغی مطلق
ومقید اولدیغنه بناء عقد نامه همایون شروطی موجبنجه عمل وحرکت اولنمق اچون بلاد
یوزطقسان اوزنکی اواخر ذی الحجه سنه امر شریف ویرلمش اولدیغی بابنده تاکیدی
حاوی امر شریفلرم اصدارینه محتاج اولدیغی مصرده مقیم نچه قونسلوسی کارلو دوشتی
ایچی موبی الیه طرفنه کوندردیکی کاغدنده بیان ایلدیکندن بحثله برمنوال محرر وعجدا
امر عالیشانلرم اصدارینی استدعا ودیوان همایونمده محفوظ قیود واحکامه مراجعت
اولندقده هر وجهله مجرد تاریخ مرقومدن امر شریف ویرلدیکی مسطور ومقید بولنمغله مقدما
صادر اولان امر شریف وعهد نامه همایون شروطی اوزره عمل اولنمق فرمانم اولمغین
امدی نچه دولتی دولتمز علیه ابدی الاستمرار سلطنت سنیه دائم القرار ملل صمیمی
دوستی ومجاوری اولوب بین الدولتین درکار اولان تجاب موالات مقتضاسنجه دولتمز
مشار الیهانك رهابین وتجار وادملرینك ممالك محروسه المسالك شهریارانه
طاقه مظالم وتعدیاتدن مامون اولهرق برموجب عهد نامه همایون حمایت وصیانت وخلافنه
رسوم دوستی حرکته ابتدار ایدنلرك منع ودفعلریله من کل الوجوه محمی ومستظل
قلمغری مطلوب پادشاهانم اولدیغی وایصال جور وتعدی اولنمغرینه هر وجهله رضاکار

داودانم اولدیغی معلوم کز اولدقدن بروجهه محرر مقدما وحال فرخ اولدیغی اوزره بعد الیوم
دخی دولت مشاد العهاد تو ابعی اولان دهاقین ورعایا یه زنهار وزنهاد مفاد عهد نامه همایون
جهور واذا وتجاوز مشتمل حالات وقواعد تجویز ایلیوب قدیمدن یدلرنده اولان مساکن کلیسیه
واموال واشیالرینه دخل وتعرض اولنیوب مرفه البال اولدقدی حالده اقامت ایتمه برموجب عهد
نامه همایون وجوهله حمایت وصیانتلری امرینه علی الدوام کمال دقت واهتمام ایلیوب
قنبیه شاهانه مه مخالف مقتضای قصور ومضاوتدن وتنفیذ امر عالیشانمده تکاسل
وتسامحدن وبعداز بو مفاد عهد نامه همایون اولنی حالت وقوعیله مظهر عتاب
پادشاهانه م اولمغله غایت الغایه تحاشی ومجانبت ایلمکله بابنده فرمان عالیشانم
صادر اولمشدر فیه یقدر وسکی حکم شریفم وصول بولدقده بوبابده شرفیافته صدور
اولان فرمان واجب الاتباع والازم الامتثالم مضمونه اطاعتله وتنفیذ عمل وحرکت
وخلافندن اتقا ومجانبت الیه سز شویله بیلسز علامت شریفه اعتماد قیلسز
تحریرا فی اواسط شهر شوال سنه سبع وماییتین والف

مقام قسطنطنیه المحرسه

Traité de paix avec Venise après une guerre de sept ans contenant la cession de Malvoisie, de Napoli de Romanie et de Scutari (Scopra) du 1ch (9me Juillet 1671)

(1571-1540 Sultan Sulaïman 10e Grand Vizir le Doge Pietro Lando. Duc de Candie پتروللندو

M. Leg. T. 451.

Lettre

M. Yan Venise Loquie 141.

984=1576. Sultan Mu. rad III. Le Doge Nicol. dans le renouvellement de l'an 984 traité de paix

حالا صفاخانه الامرا العظام العیشه مراجع الکبرا الفخام فی الامم بین المسیحیه وبلاد دوشی فلان الوزیر صوقلی شنصور وسایر بحری خشت عواقبهم بالخیر

Salutio.

عتبه

پیشش بشر بیلدی فلوریون اولور کندولرنه عهد نامهٔ همایون احسان اولمغین تضرع التدکلری
اجلدن بنداخی مزید رحمت خسروانم ظهوره کتوروب تفصیل اولیجاق شروطدن اوزره التی
معاهده شریفم احسان ایلیوب نشان همایون سعادتمقرونی ویروب عهدنامه یه ختم بونلر اوزره
جاریدر وعهد نامهٔ همایونم مقرر و مؤکد اولمق یمین داخی ایدرم که بری وکوکی
یراتان حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک برلکی حقیچون ما داما که الطرفندن عهده مخالف
اینش اولمیه بنداخی معاهده شریفم مغایر وضع صادر اولمیه مذکور وبنداخی اوزره اولان
تمرد ایدوب ایله وسایر جکلری ادعاسی ایله وانلرک متعلق اولان یرلری ویرایتملری خلقی
ایله وبو عهد نامهٔ همایونم صادر اولمزدن اول مابینده عداوت اولدوغی زمانده التی جانبندن
شمشیر طلب تاثیرم ایله التی نوسنه سنجاغی اوجنده قلعه ادرا وقلعهٔ یادین وبو قلعه لره تابع
اولان کویلرل جمله حدلری وسنورلری ایله وفتح الله وغی زماندن مرتبه موجود بولنان رعایاسیله
واق دکز ایچنده واقع اولان جزیره لرندن اسکادوس قلعه سیله وجزیرهٔ انکروس قلعه سیله
وجزیره اندره اکی یادن قلعه سیله وجزیره سفتوس وجزیره پرقوز قلعه لریله وجزیره کریه
اکی یادن قلعه سیله وفقشه یه تابع اولان جزیره لرندن فقشه اوچ یادن قلعه سیله وجزیرهٔ
صانتوزن وجزیره میلو اکی قلعه سیله وجزیره اندره یاقه قلعه سیله وسیرو برقلعه سیله
وتینوز قلعه سیله ومعمور اولمیوب خالی اولان خرابه دن جزیره اکنه وجزیره صرقی وجزیره
توصنه وجزیره بادو وجزیره مکنه وجزیره بابسلق وجزیره قیولوجه وجزیره سیغری واسپانولیه
واچی کوکیه وجزیرهٔ مالوکلی کربوزکی اولنان جمله سی خاصه همایونمله تصرفنده در بونلردن غیری
انلره تابع اولوب الآن ضبطلرنده اولان قنه نام جزیره قلعه سیله وسایر
تصرفلرنده اولان قلعه لری ایله وبو برغوز لری ایله الجمله یا مادقوندن سنجاغی تکوردان
کسنه لره یاپلمدن وقرودن الآن تصرفلرنده اولان ایللری وکویلری ایله شدیه دیکه نه
صکره کندو دزدار اولدقلرنده الحق مرلری ایله بعد الیوم ارامزده دوستلق وباش تعلق اوله ویاخود
سنجاغی سنورلرنده واقع اولان یارغه نام موضع قلعه سیله وواروشیله وحدو سنورلری ایله که
امر ایله سابقده یاقلوب یقلمش ایدی حالبالمزید عنایتمدن بنه انلره جانبندن تصرف
اولنمق امر ایلدم بنه انلرک اولدقلری اولدقلری اما مزبور یارغه واکا تابع اولان کویلرده واقع اولان
ادعای دکیزدن وقرودن بغی محالدن محروسه ضررو زیان ایدرلرایسه وبندیلر جکلری اول ضرر وزیانی
تضمینی اندره لر وایتملرل محکم حقلرندن کلمله لرو محالدن محروسه اولان سنجاقجکلرندن وسو
باشیلرندن بالجمله بنم خدام انجم احتشامدن هیچ احد انلری ولایتلرینه وقلعه لرنه وبرغوزلرنه
وادعاسنه ضرر وزیان یتشدرمیه لر واکر جناب جلالتمابه متعلق اولان جکلرمدن وعساکر
ظفر مآثرمدن بونلرل ولایتلرنه وقلعه لرنه وبرغوزلرنه وادعاسنه ضرر وزیان ایرشدرلرایسه

Uranadhafen 997
Inventory 369a
Nr. 908

ایواینه 984
قلعهٔ نادین

کریه 984
نقشه 984 سیرو قلعه لریله
V. Inventory 369
298

مرتر = مریه c
ترمیه c = مکیه c

برغاز 984
قلعه کیله

برغازلرنه

واقع اولان ضرر و زیان فعلی یرینه قونلوب دخل ایدنلرك حقلرندن هله لر و مزبور جلوی
بازرگانلرندن وادمعرندن بنم ممالك محروسه مده قدرغه لری وکوکه لری ایله وغیر گوجلی
حمیلری ایله محروسه استانبوله وغلطه یه ودیار عربستانه واسکندریه مصره وکلیبولیدن
اشغه جه اولان بوغاز مایز بختی ومرورنده بوغاز لرنه ومتون لیمانله غفلتله ایله کلوب کیرمیوب
مقدما مزداره تنبیه ایلیوب اجازت ایله کلوب کیروب کلوب دوزکاوشدقدن صوکره دوزه قرونتنه اولوب
ویاخود انکری جانبی لوند قایقلری قونلوب اول اسعله دن غیری قوناجق یری اولمیوب ضرورتسز
اوله اول وقت کلوب کیرمکه لرکه ممکن ایسه تنبیه ایدوب قبول ایتملو اولیجاق اجازتسز کیتمیه لر واجازت
کیدوب مخالفت ایدنلرك حقلرندن کلنه قدر اول ایچون وندیك جانبنه تهمت اولنمیه اما بوخصوص التی
آیدن صکره اوله که وندیك حمیلری متنبه اولوب بوسبیله عهدنامه یه مخالف ایشی ادعا ایتملو اولمیه
وممالك محروسه مده دریا یوزنده کیدن حمیلر وقدرغه لرود وننمه لو دیکر یوزندن وندیك حمیلرینه بولشورلر
ایسه برینه دوستلق ایدوب ضرر و زیان اتمیه لر الوداعی فرمان همایونله دریا یوزنه چیقمش دونمه لرمه
وقدرغه لرمه وسایر دریا یوزنده بولنان حمیلرمه بولشدقلرنده یکدیکلرینه ایندروب دوستلقلرین
واطاعت اوزره اولدقلرین بلدوکلرو اکر یکدیکلرین ایندروب دوستلقلرین بلدوکدن صکره
ضرر و زیان ایدنجه اولورلر ایسه اکرادم واسباب و طوار زیانی در میانه قونلمیه چیقمان
انکری حمیلری وقدرغه لری و دونانمه لری داخی دکیز یوزندن بنم حمیلرمه ویاخود فنجه حمیلرمه
بولشورلر ایسه دوستلق اوزره کیدوب ضرر و زیان اتمیه لر و اکر آدم واسباب وطوار زیانی
درهرنه ایسه یرینه قویالر و اکر اتفاق دوشوب حرامی اولند حمیسنه بولشوب اول حرامی
کمیسی بولنوب قصد ایدوب جنك ایلیه و بارادتهٔ تعالی حرامی کمیسنه بولنه غالب اولالر حین محاربه ده
حملان اولندقده غیری نه قدر آدم اسیر اولوب دری دوتلوب ایسه کندولر اصلا قتل اتمیوب
بیقصور صاغ وسالم سلاغ سعادتمه ارسال ایلیه لر تا که محکم حقلرندن طلوب جرو تهلم سیاست
اتدرم که غیریلره موجب عبرت اوله و بنم ممالك محروسه مده دونمه حمیلرم که برطرفه سفره کیدن
وندیکه متعلق اولمیه وندیك دونانمه سی ایتلم کندو حالنده دوستلق اوزره قدروب حرکت
اتمیوب وادوب حمسنه و معاونت ایلیه وبنم دونمه لرمه ضرر و زیان ایرشدیرمه سنه سبب
اولمیه بنم ایله دوستلق اوزره اولان حمسنه لرك دونمه لرینه الرنه کتودرمیه لر واکر یاردم
اتمیه لر و آزیق و مرمیه لر اکرده دونمه لرندن هرکیم بو امره مخالفت ایدرسه ایلدوکی برده وندیك بحکم
محکم حقلرندن جلب لر سایرلرنه موجب عبرت اوله وغیری ولایتلی حرامی بادیه لرنه وقدرغه لرنه
وغیری حمیلرنه دوشن کلدکلری وقت وندیك کندو دارلرنه وایمانلرنه وحصارلرنه صفندرمیه لر
وطوغوبتمیه لر و تمق ممکن اولورایسه دوغوب بحال ویرمیوب حقلرندن طلب لر بنم جانبمدن
داخی اولوجهه عمل اولنوب غیری ولایتلی حرامی بادیه لرنی وقدرغه لرنی ایمانلرینه وحصارلرینه

وضوی کمیر دریا یوزنه چیقوب کتدکلری وقت کریم قپوسنه انرکله بیله اولمیه اول کمیلری رئیسلری
محکم کفیللره ویرنلره وکیلری ویرنلره ایدرلر ایسه محروسه ضرر وزیان ایدرلر ایسه کفیللری ویرنلر
کیدرلر ایسه مجرم وکناهکار اولوب اولدقلرنده محکم حقلرنده کلنه واکر کفیل ویرلدکدنصکره ضرر
وزیان ایدرلر ایسه نه ضرر وزیان اولور ایسه کفیللری ویرنلر تجهیزان وبدیل طرفلرندن
داخی دریا یوزنه کمیلر چیقه وبدیل قپودانی بیله اولمیه رئیسلری محکم کفیللره ویرلدکدنصکره
ممالک محروسه ضرر ایدرلر ایسه اول اولدقلری ضرر وزیانی کفیللری ویرنلر اکر کفیلسز کیدرلر ایسه
مجرم وکناهکار اولالر محکم حقلرنده کلنه ممالک محروسه برخراجکذار ویاخود برعاصل
قاپوب وبدیکر متعلق قلعه لره وادالره واروب تمکن اتسه قبول اولنمیه واردی ادملره
قتل اتمیوب عینی ایله ویرنلر تحویلکه ادم اولدروب ویاخود اوغرلق ایدوب رزق ایلتمش
عینی ایله ویرنلر بیم جانبهکله داخی اولوجهله اولدروب اول طرفدن ادم اولدروب ویاخود
اوغرلق رزق کیتورلرسه عینی ایله ویرنلر وبدیکلو برری اکسنده نزاعلری اولسه بایلوسی
عادتلرنجه دکلیه کسنه مانع اولمیه وبرکسنه نک بایلوس ایله نزاعی اولسه تحویلکه سلانیک
سعادتلو محروسه استانبولدن اولوقع اولان قضیه دیوان عالیشاهنده استماع اولنه ولکن
بن سعادتلو سفرهمایونده بولنماجق اولدیکم اثنا کبی بایلوس ایله واقع اولان منازعه
محروسه استانبول محافظه کی ایچون قونلان بک حضورینده قاضیسی موفق ایله
استماع اولنه تحویلکه وبدیل بازرکانلری ایله برکسنه نک نزاعلری واقع اولوب قاضی
وارله وبدیکلونلر کندو ترجمانلری حاضر اولمیجه قاضی اولان دعوی لرین استماع اتمیه
اما الدرداخی تعلل ایدوب ترجمان حاضر دکلدر دیو عوق اتمیوب ترجمانلرنی احضار ایلیه لر
اکر ترجمانلری مهم مصلحتده اولور ایسه کلنجه توقف اولنه ویایکوس اولنلر حاضر اولوب
ایچون کسنه بوندن دوه تمیوب اودتمیه اما بایکوس انی وبدیل بکلرنه بلدورجاق وبدیل
بکلری داخی اکلمیوب جوابن کوندرلر ووبدیکدن اینه بختی یه دمور یه وسائر ممالک
محروسه کبر بازرکان کله کله برغیری کسنه بولدیجی ایچون اخذ طوتوب انجقیه لر ووبدیکلو بازرکان
بولدیکریه وغیری یرم کتمک استسه بایلوسدن اجازتنامه المیجه کتمیه لر اکر ترد ایدوب
اجازتنامه سز کتمک استر ایسه سویاشی بایکوسه معاوقت ایلیوب قیو ویرمه ووبدیکدن
صکره کتمک ضفتی لوی حمایه ممالک محروسه خدمتنه طوتلیوب نجه کلدی ایسه کمیسی
ایله کیدیلره ووبدیکدن کلوب تمکن ایدوکسنه لر اولوا فاسون واردکن اولسون مادام که
کلوب کیدوب دیکر لک ایدوب بیم ممالک محروسه یرلشمیه واروب کیروکیدن الدرنجه
خواه طلب اولنمیه ووبدیکلونلر بعضی خراجکذار کافر لره نزاعلری اولوب دعوی
ایدیجک وبدیکلو شاهدلر اقامت ایدرلر ایمش خصم اولانلر دویر کافرلرندن کوکلدرمیه

مضایقه ویروب ویدیکلری کاولیلان شهادتلرین قبول امنزلرایمش الله اولسه جمله کذوم صلت واحده اولوب
اجلدن بیوردوم که الدن اکر کفره الهه سنانعه ای اولوب اقامت شاهده احتیاج اولورایسه کذوم طایفه سنک
قنغی صنفدن که شاهد اقامت ایدوب شرع شریف نبوی مقتضاسنجه اثبات ایده لر قبول اولنه وویدیکلری
بر بازرکان محالک محروسه یولده وایزده وکوبده اصلوب وزق النفسه ویاخود باصدقاق بازرکان
دیلمش اولسه ویاغایب اولسه وارثی ویاخود وکیلی کلورایسه شرعله کورلوب حق برینه وارع ویدیکلری
بر بازرکان ویا بر کسنه محالک محروسه کلوب تجارت اوزره کندوحالنده یولدکن وفات
ایلسه انوال متروکاتنه بیت المالجی قاریشوب بالیولرینه تسلیم ایده لر وصغیر مسلمانلرندن ویولدشلرندن
غیری سایر یرلرک بازرکانلری کبیع وشرا الهه ایچون اشدن وقودن کلملو ایچاق کویدیکلری
حکم اندوکی یرلوده اوغرامه عادت وقانونلری اوزره مناصفه یلدیرایسه حاله کوره کلدکلرنده بوقادر بوغازه
یورمیان کیسلرنه ویدیکلری اولسون وغیری اولسون کویدیکلری تجاوتنه وانه لرو وکلالرکسنه مانع اولیه
ضرر وزیان ایرشدرمیه لرکه محالک محیمه نیجه دیارلرایسه حاله کوره کلدکلرنده بوقادر بوغازه
یورمیان کیسلرنه ویدیکلری اولسون وغیری اولسون کویدیکلری تجاوتنه وانه لرو وکلالرکسنه مانع اولیه
ضرر وزیان ایرشدرمیه لرکه یرامزلق ایلمش اولیه ویرویدیکلری کیسی عادت وقانون اوزره
استانبولده اولوب کندلرنده صکره قانون قدیم اوزره برقاچ بوغاز حصارلری اوکنده واقع
اولوب اندن صکره کتمکه احداث ویرلیه وحالیا قانون قدیمه مخالف کلیبولیلر داخی اولورایمش
سن بعد کلیبولیلره اولمیوب عادت قدیمه مقتضاسنجه کیروحمان بوغاز حصارلری اوکنده اولوب
کیدن وزاکته اولسی که هر بیل انوکچون خزانه عامره یه بشیوز غلوری ویرلورایدی بنه اول بشیوز
غلوری فی الجمله هر بیل ویروب خزانه عامره یه تسلیم ایلیه وقبوسی خراجی که سال بسال سکزبیل غلوریدر
بیل بشیوز روبیه دن محروسه استانبوله کتدوب تسلیم ایلیه لر و محالک محروسه ده عربستان محکمه سی
فتح اولندوقتی زمانلرده بروا ولیکلان اسلوب قدیم اوزره کلی پاره ماونه لری مصر اسکندریه سنه وکلی
قطعه ماونه لری داخی محروسه شامه تابع اولان طرابلوس ویروت اسکله لرینه اولیکلدوکی اوزره اسباب
ومتاعلری ایله مقرر اولان وقتلرنده ویرسوسلرنده کلوب کیده لر وقتلرنده ویرسمیوب تاخیر اتیوب
اکر انی قطعه ماونه لرینه واکر داخی زیاده در واکر بیوک وکوچک کمیلرده دکیز نوجهله کلوب کیدوب
بیع وشرا ایدرکن کمیلرایسه کیرو ایدوب اولیکلان خلافنه نزاع اتمیه لر وولایت عربستانده
سابقا یهودی اولوب حکم مسلمان اولان ابراهیم کشتوری نام کسنه یروت وطرابلوسه اسکله لرینه
اجراآتمیه رک واکرهم متاعلری اولدن اولیکلان عادت وقانون قدیمه مخالف احداث ایدوکی بدعتلر رفع اولنوب
قدیمده نیجه اولیکلدی ایسه اکا کوره عمل اولنوب قانون قدیمه مخالف کسنه یه تعدی اتدرلمیه واول ماونه لری
وسایر کمیلری وسایر یرلرینه بلم بحر یکرمدن وبحر مدن وسایر قوللرمدن هر احد قانون قدیمه مخالف ظلم وتعدی اتمیه لر
اس واساس اوزره اولان کسنه لری اجمعه اشیر ذکر اولنان عهدنامه اوزره دوستلغی قبول ایدوب یمین ایدرم
که یمری وکوکی یرادن یرودکار حقیقیجون ما دامکه عهدی ودوستلغی المرعلیه ایدوب عهدنامه مخالف الفردن

Saadin 381

Velikie 381

Oduno

الاد

ذ. ايش صادر المير بندغى خلاف عهد ايش اولمله شويله بلالر بوعهد نامه حماونيازلاتك بوسنه سنجاغى اوجيلك قلعه بوجاج واردوستنه وليلين وسنتنه ودكر ومنارنام خرابه قلعه لرايچون بوسنه سنجاغى بكى اولان اول قلعه لرالتون خرجلريله تعمير وعرض اندوكى اجلدن ذكر اولنمش ايدى اما وندغيك دوشى دوزى جانبندن وكتخداه معلوم واولان مزبور ايچيلرى اول قلعه لرالتمامشدر كيم بزم ضبطمزده دررو تقرير اليوب تكرار تفتيشه كتخداه اولوب خصوصيله ذكر اولنان ذكر منار قلعه لرى ما بيننده فرغلو اولمغين مزيد عنايت خسروانه مذكر عهد ويله بنه الزام ويرملدن امر اليدم الدرك لوله اما مادت قلعه لرى احوالى عهد جغنك موقوف قلندى تفتيش اولنوب كوردك واقعا مزبور الچينك تعمير اندوكى كبى ايسه الزام اولنه تسليم اولنه بوسنه سنجاغى يدى عرض اندوكى اوزره ايسه كى اول باب امر شريفم فحواسله صادر اولور ايسه موجبيله عمل اولنه وبوعهد نامه مزبوغندن اول مذكور اولان الچى نك وندغيك دوزى ايله مشاوره ايدا جلك بعض خصوصى اولمغين عهد نامه سعادتلو مفصل حكم حماونم يازلوب كوندرلوب انك قالمش ايدى حالبا اول دفع اولنوب اصل مقرر اولان عهد نامه شريفم بودفعه دخى مضمون حماونيله على اولنه وبوعهد نامه حماونم يدنم اولو پيغمبر حضرت محمد ومصطفى نك صلى الله عليه وسلم تاريخندن صقوز يوز قرق يدنجى يلينك جمادى الاخر آينك اولكى كونيندن يازلدى حضرت عيسى پيغمبر عليه السلام تاريخندن اوختوروس اينك اكنجى كونى دردالخلافه العليا محروسه قسطنطنيه ده يازلدى شويله بلالر علامت شريف عالم الرايه اعتماد قلالر

Car la pitulation renouvelée avec le même protocole jusqu'au 6e article; au terminus par la formule de l'an 1013, plus haut; le tout est d'ailleurs étant mais révère l'envoi des tous-les reçus de sultan Osman fils de sultan Ahmed, a rédigé autour Bilal l'an 1028, pendant l'ambassade Hamouno Constantin, premier interprète [illegible] comme passé dans le titre de envoyé de Hongrie

Le tughra de ce firman en or, n'est d'arabesque, mais [illegible] le cadre portant mouchetures [illegible] d'or

1028=1618 acte sultan Osman I Ottoni Bruli. C.V. Leggete dans, fer. avant II. p. 482. 1ère ed. p. 390

A. Bruli rapporte dans le marchand fer. dans tom II, p. 482 1ère éd. 390 1re éd.

Renouvellement d'une Capitulation, dans la même forme que la précédente, sous le regne du Sultan Ybrahim, par doge Francesco Erizzo, par la mission de Pietro Foscarini, consul en Chanée 1050=1640 même protocole. Enoncé de la même façon que celui du précédent firman

Renouvellement d'une Capitulation, même formule, sous le règne de Sultan Murad, fils de Sultan Selim, par doge Alvise Moncenigo, par la mission de Jacomo Zoranzo, Cavalier [illegible], consul en 984. (Même formule, sauf quelques variantes que le traité de 946.)

V. De plus amples explications.

Erizzo
1050-1640
entre Sultan Ybrahim & le doge Erizzo

984=1576 entre Sultan Murad III & le doge Mocenigo.

Mort cent. Barbaro

1573.

دیو مقید اولوب بعده مرحوم پادشاه سلیم خان طاب ثراه دخی اول عهد نامه همایونی مقرر طوتوب اکا مخالف امش اولمیه دیو مقدما ویرلدیکی اولان یرلرینه مرسوم نام زمانلرنده عهد نامه همایون ویرو کدن صکره بادشاهان عدالت اقترانلرندن اولمغله تکرار فکر اولنان ویرلدن دوشی ویجلری طرفلرندن مرحوم پادشاه غفار رحمه الله الملک الغفار زمانلرنده درکاه معدلت دستگاهلرینه ایلچی سلق خدمتنده اولان مادوقا انتونیو باربارو نام معتمد اهلری کروصلح وصلاح خصوص اعلام واشعار ایدوب کندو خطی ایله ومهریله مکتوبی استانه سعادت پناهلرنه کتوروب استدعای عنایت ایتدوکده مرحوم مشار الیه پادشاه طاب ثراه زمانلرنده استدعالری حیز قبوله واقع اولوب بیان اولنجاق شروط اوزره تجدیدا عهد نامه همایون ویرمش ایمش اول دفعی مضمونلرنده مزبور بایلوسلی مکتوبلرنده مقید اولان جمله شرطلرنده جری ویرلدیکی مرحوم ومغفور له پادشاه سلیم خان طاب ثراه زمانلرنده ویرو کلری اوجیوز بیل فلوری اسکی عهد نامه لرده مقید اولدیغی اوزره ویرو لرلندی غیری سپوره نام حصاری دخی ایله النادن طوبلویله ویرو لرایجندہ اولان رعایادن استیان قلا واستمیان اسباب واموالی واولاد وانسانی ایله مراد ایدنلر کلری یرو کیده لر کمسنه مانع ودافع اولمیه وزاکیسه جزیه سی ایچون مقدما بشیوز فلوری ویرلردی حالا بیک فلوری زیاده ایدوب قدیمدن ویرو کلری اسلوب اوزره بیک بشیوز فلوری بدل سعادتمه ارسال ایدلرو مرحوم پادشاه زمانلرنده ویریلان عهد نامهٔ همایون واحکام شریفه لر جلوس همایونلرنده تجدید اولنوب مقبول شریفم

اولمش ایدی اکر اول عهدنامه لرده واکر و برلان اوامر علیه ده مقید اولان خصوصلری کماکان معتبر
طوتیلوب و وندیک بکلری قبرس جزیره سنده آوتوری سال بسال سنه سعادتلو ویرکلری بیلان
سکز بیلک التوفی من بعد ویرمیه لر و اذنا و تلقاء و بوسنه و لایتلرنده اولان مولرلی
بعضیسی و جانبلی تصرفه کروب و بعضی وندیک بکلرینک النده درکی جانبلی الرنده
اولان حصار لرلی قدیمی سنوری و قریه لری ویرم بوزلدیکی نه وجهله ضبط اولنوب کلمش
ایسه من بعد اولوجهله ضبط اولنه و بو بابده طرفیندن من بعد واقع اولنوب حاکملرنه محدداً
امر لر کوندریلوب قلعه اولنه و وین مولدوغی زمانده کی جانبده بولنوب محبوس و کرفت
اولنان بازرکانلر اسباب و متاعلری و کمیلری و یرلوب اطلاق اولنه لر اکر من بعد بازرکانلرک
متاعلری صاتلوب و یاخود ضایع اولمش ایسه کذلک ظاهر اولا صاتیلانلرینک
نیحه سه بیع اولنمش ایسه انجه لری و ضایع اولان قیمتلری نه ایسه بهالری ویریله دیو تحریر اولمش
ایله اولسه من بعد ایکوسلی وندیک دوژی و بکلری جانبلرنده و یرلوکی مکتوبلرینک
مندرج اولان شروط اوزره صلحی قبول ایدوب مادامکه سوی الیهم بکلر طرفیندن شرایط عهد
امان و عنایت و حمایت اولنوب خلاف عهد وضع صدور ایتمیه حضرت خدای متعالک
وحدانیتی و عظمتی حقیچون و حبیب اکرم سعادتلو پیغمبرمز محمد مصطفی علیه افضل الصلاة
واکمل التحیات حرمتیچون عهد و یمین ایدرم که بندانی مابینمز اولان دوستلقده
و شروط و عهودده عدول و انحراف کوسترمیم و سلک سنیه سعادت دستکاهمه قرار و یرم
و بلغاریه دوستلک اوزره اولاندن مادامکه وندیک دوژی و بکلری فعلا و قولا مصدق
و ظاهر اولمیه لر واقع صلح و صلاحدن تجاوز ایتمیه لر دیو مقید اولمغین ذکر اولنان
اسو عهدنامه یه کوره درکاه معلام ده تجدداً عهدنامه همایون صاحب الدوکالری اجلدن
و یوجه استانبوله دوستلق و اکرو دشمنلک دیلیندیکی عنایت حق سبحانه و تعالی
ایله مفتوح و مکشوف اولوب حسنه لی کلوب کتمه سنه مدار اولمامغین بنادانی مقید و ثبت
شاهانه مزین و موشح جدید و بابم طاب ثراها عنایت الدوکالری عهدنامه لرده مقید و مسطور اولوب
بابم قبول الدوکی شروط و عهود بالغاء ابدا اولنماق و خلاف عهد عادم یه اوج بیلدن دکین تسلیم
تسلیم الیکه متعهد اولدوقلری اوچ بوز بیلی قلوریدی صنوف یونانیه دیو تسلیم
امتیوب باقی قلانلری قلوریدی دخی اوچ بیلدن دکین بیقصور تسلیم ایتمک شرطیله صلح و صلاح قبول
ایدوب مجدداً بو عهدنامه همایون سعادتمقرونی ویردوم و عهدالدوم له وندیک دوژی و سایر بکلری طرفیندن
مادامکه عهدنامه لرده بیان اولنان شرایط عهد امان و عنایت و حمایت
اولنوب خلاف عهد یه وضع صدور ایتمیه بندانی حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک اولوفی وحدانیتی
حقیچون و حبیب اکرم و شفیع امم ایکی جهان سعادتلو پیغمبرمز محمد مصطفی صلی الله علیه

N/no 984

Feriduny (F, 479) confirmed such a treaty signed
Dem Zeit at the 1080; paid after the reduction of Candia, on 27 October,
to the commutation of Albert H.

Hoje 21 Dezembro 1180

الرصبان الفرن البنادقه القاطنين به والوارد بن عليه وعلى فقرا الرصبان الفرن البنادقه بمصر
المحروسه الحاظر بهذا المجلس جميعه كامل سقفه الخلو والسكنى والانتفاع وشدة التعاير
والاجرة المجمله عنها والاذن بالمعان جميع المعان الكبير المعروف بالاروقه الكاين بالقاهره
المحميه بخط الموسكى بجانب الفرن المعروف سابقا بسكون قصل الفرن البنادقه والاذن
بسكنى الرصبان الفرن البنادقه وجميع المعان الصغير المتداخل فى المعان المذكور المعروف
البدير....

au bas 10 signatures sindichiffrables

Huojez de vente ou constitution de waqf

الحمد لله
الامر كما نسب اليه
كتبه احمد بن المحب

الحمد لله رب العالمين

هذا كتاب بتابع بعضه شرعى تام مستقر محرر مرعى بحمد الشهاده بالصحه النجيبه عرفها الله تعالى المالكيه
بين يدى متوليها سيدنا العبد الفقير الى الله تعالى الشيخ اصيل الدين ابى اليسر احمد بن المرحوم سيدنا العبد
الفقير الى الله تعالى محمد ابن المحب الخطيب المالكى خليفه الحكم العزيز بالديار المصريه ادام الله تعالى
احكامه واحسن اليه مضمونه انه ابرهيم بن داود اليعقوب المعروف بابن دويه اشترى
بماله لنفسه من يناس بخايل بن مرسوم النصارى اليعقوبى الصايغ عرف فباعه جميع مايدعى
مايدعى الاكيل اليه بالسبب الذى سيذكر هذا بالتفصيل الاتى شرحه فيه وذلك جميع الحصه
قدرها الثلث ثمانيه اسهم من اصل اربعه وعشرين سهما وخمسا سهم من سهم شايعا فلان فى
جميع المعان الكاين بظاهر القاهره المحاوره حاوت باب القنطره بخط المقسم المبارك بين
الزقاقين المعروف احدهما الجغله اولاد تعلب داخل الدرب الواسع والثانى يعرف بالابراهيمى
المشتمل فى اصله الوقف الحبوى المحفوظ لشهوده المورخ بسابع عشرين شوال المبارك سنه ثمانين
وثمانى مايه على باب مقنطر بعتبه سفلى صعدا نا يعلوه شباكا حديد يغلق عليه فردة باب
خشبا مطبق المخشب المحيين يدخل منه الى دهليز لطيف مسقفه .....

وجميع هذا المكان من سفله الى علوه مفروش الارض بالبلاط الكدان مسبل الجدران البياض
وذات منافع ومرافق وحقوق وحدود واربعه دل عليها المكتوب اعلاه
الحد الاول منها وهو القبلى ينتهى الى دار كانت تعرف قديما بالخواجه عبد السيد بن تعلب
وتعرف الان بزوجته برله اخت عبد العظيم والحد الثانى وهو البحرى ينتهى الى دار تعرف
قوريه خلص النصارى الزهان والى دار تعرف بورثه حرم النصارى العطار بخط باب البحر وان
الحد الثالث وهو الشرقى ينتهى الى الزقاق الغير نافذ المعروف بدرب الابراهيمى وفيه باب

السر والطاقات ~~الشرقيين~~ الثانى والثالث المذكور اعلاه والمحد الرابع وهو الغربى ينتهى الى الزقاق
الغير نافذ المعروف بالحوله اولاد تعلب وفيه الباب والشبال الحديد والرواش وطاقات الرواق
الاول والاخر المعلوم ذلك عند المتبايعين المذكورين العلم الشرعى الباعث للجهاله شرعا الجارى ذلك
بيد البايع المذكور وملكه وحوزه واختصاصه بالسبب الاتى ذكره فيه وهو الصادر الشرعى
الصادر من المتباعين المذكورين على برسوم بن صهيوب بن نفيس النصرانى اليعقوبى من قبل
تاريخه الحيث شا الله واخصار ارثه الشرعى فى زوجته نصر النصرانيه وفى ولديه منها هما
بركات وميخايل وعلى ان المحلف عنه من عمله ما يورث شرعا جميع المكان الموصوف المحدود اعلاه
وان ذلك سهم قسم بينهم بالفريضه الشرعيه فكان ما خص الزوجه المذكوره من ذلك الثمن
ثلاثة اسهم وما خص الولدين المذكورين باقى ذلك وهو النصف والربع والثمن بالسويه بينهما
وعلى ان نصر الزوجه المذكوره هلكت قبل تاريخه فخص ارثها الشرعى فى ولديها المذكورين هما
بركات وميخايل المذكورين اعلاه بمفردهما من غير شريك لهما فى ذلك ولا حاجب وعلى ان
بركات احد الولدين المذكورين هلك عن اخيه ميخايل المذكور بمفرده من غير شريك
له فى ذلك ولا حاجب وعلى ان ميخايل المذكور هلك عن ورثته الشرعيه وهم زوجته مارية
النصرانيه واولاده الثلاثة منها هم مينا البايع المذكور وملكين المدعو جرجس وكزا المراه وخلف
من عمله ما يورث عنه شرعا جميع المكان الموصوف المحدود اعلاه وان ذلك قسم بينهم الفريضه الشرعيه
فكان ما خص مارية الزوجه المذكوره بحق اليمن من ذلك ثلاثة اسهم كوامل وما خص الاولاد الثلاثة باقى
ذلك وهو النصف والربع والثمن احد وعشرون سهما للبنت المذكوره من ذلك اربعة اسهم وخمس
سهم ولاخوتها المذكورين باقى ذلك وهو الثلثان ستة عشر سهما واربعة اخماس سهم
البسويه لهما لكل واحد منهما ثمانية اسهم وخمسا سهم اشتراه صحيحا شرعيا باجاب
وقبول شرعيين بثمن جملته عن ذلك من الفضه الانصاف العدديه الجديده السليمانيه معامله
تاريخه الديار المصريه الف نصف واحد وسبع مايه بتقديم السعى ثمنا حالا مقبوضا بيد البايع
المذكور من المشترى المذكور القبض الشرعى التام والكامل ولم يبق للبايع المذكور من ذلك
طالبه ولا شرقل ولا جل وخلى البايع للمذكورين ما سنه الحصه المبيعه المذكوره اعلاه وبين
المشترى المذكور ليتسلمها فاعترف متسلم ذلك التسلم الشرعى الاذن والتخليه الشرعيه
وذلك بعد النظر والمعرفه والاحاطه علما وخبرناه فيه للجهاله شرعا ومصادقا على ذلك
وثبت اشهادهما على انفسهما بجميع ما نسب اليهما اعلاه على ما شرح فيه لدى سيدنا الحاكم
المالكى المشار اليه اعلاه اقام الله علاه الثبوت الشرعى بشهاده شهيدى وثبت
ايضا عنده ثبت الله بحضرته وانخ قصد معرفه ما مبلغ الحصه المبيعه اعلاه المعرفه الشرعيه
الباعثه للجهاله شرعا وجران الحصه المذكوره فى ملك مينا البايع المذكور الى حين صدور

التابع المسطر اعلاه الثبوت الشرعي بشهادة الحاج علي بن محمد بن علي المعروف بالحلواني والشهامي
احمد بن محمد بن احمد الشهير بابن الزاويه وحكم ايد الله تعالى احكامه واحسن اليه
بموجب ذلك حكما صحيحا شرعيا تاما معتبرا مرضيا مسئولا في ذلك مستوفيا شرائطه
الشرعيه واشهد على نفسه الكمه بذلك وبه شهد بتاريخ تاسع شعبان المكرم سنه ثمان واربعين وتسع
مايه فيه ملحق من سطور مذهب الابراهيمي وفيه باب السرو الطاقات للرواق الثاني والثالث
المذكور اعلاه والحد الرابع وهو الغربي الى الزقاق الغير نافذ المعروف صحيح ذلك محمد
معتدمه في موضعه معتذر عنه بخطه كاتبه في تاريخه وحسبنا الله ونعم الوكيل

شهدت على سيدنا الحاكم المالكي المشار اليه اعلاه ادام الله تعالى علاه وعلى المتابعين المذكورين اعلاه بجميع ما نسب اليهم اعلاه صح شرح فيه وكتبه ابراهيم محمد بن محمد الشافعي

شهدت على سيدنا الحاكم المالكي المشار اليه اعلاه ادام الله تعالى علاه وعلى المتابعين المذكورين اعلاه بجميع ما نسب اليهم اعلاه صح شرح فيه وكتبه محمد

شهدت على سيدنا الحاكم المالكي اعلاه ادام الله تعالى علاه بما نسب اليه اعلاه في سابع عشر شهر تاريخه اعلاه وكتبه فلان

شهدت على سيدنا الحاكم المشار اليه اعلاه ادام الله تعالى علاه بما نسب اليه اعلاه في تاسع عشر شهر تاريخه اعلاه وكتبه محمد

شهدت على سيدنا الحاكم المالكي المشار اليه اعلاه ادام الله تعالى علاه وعلى المتابعين المذكورين اعلاه بجميع ما نسب اليهم اعلاه على ما شرح فيه وكتبه محمد عمر بن لوكو الحنفي

signature de l'écrivain de l'acte

au dos:

ما فيه حسن الوقف حكمت بصحته وانا الفقير
صالح المالكي المولى بالصالحيه الخميه خدومه
عفى عنه

(L. S.)

هذا كتاب ايقاف صحيح شرعي صدر الاشهاد به وسطر بالصالحيه النجميه بصالحيه المذكوره باطنه
بين يدي سيدنا ومولانا شيخ الاسلام مفتي الانام زين الملة والدين صالح الحاكم الشرعي المالكي
الذي بسوقع خطه يختمد اعاليه دامت بالمسرات ايامه وليالية مضمونه اشهد عليه الختيار
المكرم المبجل المهتدي الى دين الاسلام الدين القويم والصراط المستقيم ابراهيم ابن داود ابن سليمان
المعروف ابن دوصيه المذكور باطنه اشهادا شرعيا وهو عال الصحة والسلامه والاختيار انه
وقف وحبس وسبل جميع المكان المذكور باطنه باشتمالاته وحقوقه وقفا شرعيا لايباع ولا
يوهب ولا يورهن الى ان يرث الله الارض ومن عليها وهو خير الوارثين انشا الواقف المذكور
وقف جميع المكان المذكور باطنه على نفسه ايام حياته ثم من بعده على من يوجد حين ذلك من
اولاده واولاد اولاده وذريته ونسله وعقبه الى حين انقراضهم اجمعين يكون وقفا على
السادة الاشراف العباسيه وعلى الزاويه المدفونين بها وعلى الكتاب وعلى الصهريج
البيارم الحاليين بصالحيه بعد الخروج من قنطرة الموسكي على اليمين القريب من زاويه الشيخ
محمد بطاله المحال فيما بين ضريح المرحوم قطري عارف السراكسه وزاويه البكريه قريبا من
الخليلي للحاكي بصرف ريع ذلك في المصاريف اللازمه على جميع ما ذكر اعلاه ووقع اجرع في ذلك

على الله الكريم وثبت عند ثبت الله بمجلسه الاشهاد على الواقف المذكور بشهاده شهوده التبوت
الشرعي وحكم ايد الله احكامه بذلك الحاكم الشرعي وبه شهد وحرر ووقع وسط في اليوم المبارك
الموافق لعشرين شهر ربيع الثاني الذي هو من شهور سنه اربع وتسعين وتسعمايه وحسبنا
الله ونعم الوكيل

حسبنا الله	شهد عوالحاج	شهد على	شهد
الفقير مصطفى	عبد الخالق	.....	الفقير بكاك
		.....	الخزاوي القاسمي
			عاره الروح الغني

الشقي

Contrat de vente en arabe

بسم الله الرحمن الرحيم وصلوته على خير خلقه محمد واله وصحبه وسلامه

هذا مكتوب تبايع شرعي معتبر مرعي مضمونه ان وكيل الجناب العالي المولود الامير الكبير السيفي ايتمال
بن عبد الله الاشرفي احد امرا العشرات الديار المصريه الملك ..... الحاج حسن بن عمر بن
احمد الشهير بابن دون القاهم عن موكله المشار اليه اعلاه في شرا ما يذكر فيه ممن سيسمى فيه بالثمن
الآتي بيانه فيه وفي التسلم والتسليم والمحاكمه والاشهاد حسب ما وكله في ذلك التوكيل الشرعي
شهاد شهيد اشترى لموكله المشار اليه اعلاه على ما ذكر له من الشهاد احمد الدين مرزاق بن البدري
حسن اليحافي جميع المحان الكاين القاهم المحروسه خارج باب الخوخه سفل قنطره الموسكي عارف
الترجمان بدرب يعرف بدرب قرا الذي وصف ذلك بحديده وصفته على ما دل عليه مكتوب
اصله الورق الشامي المحرر لشهود الموزخ في الثامن والعشرين من شهر ذي القعده الحرام سنه
اربع عشره وتسعمايه الثابتين مع ما به من الفصول المحكم بموجب الشرع الشريف لدى سيدنا
العبد الفقير لله تعالى الشيخ الامام العالم العلامه مجير الدين شيخ العلما افضل الفضلا
مفتي المسلمين ولي امير المومنين ابي الوفا محمد الحضري الجوزي الحنفي خليفه الحكم العزيز
بالديار المصريه ايد الله تعالى احكامه واحسن اليه بدلالا اجاله المسطر بظاهر المكتوب
المذكور الموزخ بخطه الكريم السابع والعشرين من شهر الله المحرم الحرام وبخطه توثيقه عام سنه
عشر وتسعمايه انه مشتمل على واجهتين احديهما بحاره الترجمان مبنيه بالحجر الفص الخيت
لها ستة ابواب مقنطرات ثلاثه واحد الابواب المقنطرات يغلق عليه فرده
باب يدخل منه الى دركاه يصدرها مصطبه بها على يسر الداخل باب مقنطر عليه فرده باب
به خوخه لطيفه يتوصل منه الى دهليز لطيف يتوصل منه الى دواريه على يسره الداخل
باب مقنطر عليه فرده باب يدخل منه الى اصطبل مقام سبعه اذرع خيل به طوالة متين
وركخاناه وحاصل بوم الشعير ومراض والدوار المذكور طشخاناه وزاويه خاناه
وركاب خاناه يعلو ذلك مقعد به قناطر ثلاثه مبنيه بالحجر معقوده على عمودين مثمنين

وخاصا ابيض مفروش الارض بالبلاط الكدان بدايزى حسب يتوصل اليه من سلم حجر
يغلق عليه بابان مرصعان واصلدع باب مربع يغلق عليه وجهه باب يدخل منه الى مبيت
به شبا خان مطلان على الدوار المذكور وبالدوار المذكور معالم ابواب يتوصل منها الى
قاعه تحوى البوابين متقابلين فيما بينهما دور قاعه بالديوان الصفه معالم اربعه شبابيك
مطلات ذلك على معالم مبيته وصدوع معالم شادروان وبدور القاعه مسقيه مربعه وبع
ابواب احدها باب الدخول وثانيها باب مسرس وثالثها يتوصل منه الى مراحض ومعالم حمام
لطيفه ورابعها يتوصل منه الى مطبخ كل ذلك القاعه المذكوره حواصل ومصارفه ومرافق
وحقوق يوسم القاعه المذكوره وفل المبيت المذكور ومطبخ مجاوره حاصلان ومراحض
وحوش مربع الدجاج والدوار المذكور من الجهه الشرقيه معالم اصطبل لم تحد عمارتها
وبيرماه معين والابواب الخمسه التى الواجهه المذكوره احدها يغلق عليه وجهه باب يدخل
منه الى سلم يصعد من عليه الى ربع علو الاصطبلين المذكورين به ست طياق مطلات
على الطريق والثانى والثالث باقى الاصطبلين كل منهما مقام ثلاثه ابواب خيل بطوله
ومتبن وركاب ظاهره وبيرماه معين مشتركا بين الاصطبلين المذكورين والرابع والخامس
باقى طرفى الواقعين على الاصطبلين المذكورين الواجهه الثانيه داخل درب قرا مبنيه بالحجر
الفص المنجت والطوب الاجر بها باب مقتطف يغلق على وجهه باب يدخل منه الى
دركاه لم تكمل عمارتها يتوصل من خلاله الى الحاكر الموصوفه اعاليه ويحيط بذلك
ويحصره ويشتمل عليه وعلى سائر حقوقه حد رابع الحد القبلى ينتهى الى الطريق
ومنه الواجهه الاولى والابواب وطاقات الروافين والطباق والحد البحرى ينتهى الى درب
قرا وفيه الواجهه الثانيه وباب السر والحد الشرقى ينتهى الى اماكن يعرف بوقف النشابين
احد بهادر بعضه وباقيه الى جنينه تعرف قديما بابن الكعكى ثم عرفت بالمقر التاكى الذى
والحد الغربى ينتهى الى المسجد المعروف بالجناب المرحوم السرخاسوى دوادار المقر
الاتابكى المشار اليه بعضه وباقى ذلك الى اماكن تجرى فى ملاكى ملاكها يحد ذلك
كله وحدوده وحقوقه وما يعرف به وبيسمى الله الجارى ذلك بيد البايع المذكور وملكه
وحوزه واختصاصه وتعرفه للاخرى صدقه حد ذلك التبايع حسبما شهد له بذلك
المكتوب المنبه اعلاه المرسوم بقضيته ذلك الحكم الشرعى الموافق للشرع
لشهود وثبوت المعلوم ذلك عند المتعاقدين المذكورين اعلاه العلم الشرعى النافى
للجهاله اشترى صحيحا شرعيا ثمن حمد من التعب ماصله بالدينار الفرد دينار
واحد وثمان مايه دينار نصفها تسعمايه دينار على علم الحلول اعترف البايع المذكور
بقبض الثمن المذكور اعلاه من مال الموكل المذكور القبض الشرعى ولم يتاخر من ذلك شى

قبله بالاصل واذن التابع المذكور للمشترى المذكور في تسلم المكان المذكور اليه الاذن الشرعي
فاعترف بتسلم ذلك تسلم الشرعي بعد النظر والمعرفة والعاقد الشرعي والتعليب الشرعي
والاحاطة بذلك عليما وضع نافيه للجهالة وتصادقا على ذلك التصادق الشرعي ووكلا في
بيعه وطلب الحكم به وسؤال الاشهاد وابرا الدافع ونفيه توكيلا شرعيا . ح ثامن عشر
من شهر الله المحرم سنة خمسة عشر وتسعمايه حسبنا الله ونعم الوكيل . فيه مصلح على
كشط خمسة صحيح ذلك معتد به في موضعه معتبر شرعا والحمد لله رب العالمين

اشهد على المتابعين المذكورين اعلاه وعلى الموكل المشار اليه اعلاه بجميع ما نسب اليهم اعلاه
محمد بن محمد

فيه مصلح على شطب فان نصفها تسعمايه صحيح ذلك معتد به في موضعه
محمد بن محمد

اشهد على المتابعين المذكورين اعلاه وعلى الموكل المشار اليه اعلاه بجميع ما نسب اليهم اعلاه
محمد

الحمد لله وحده

يشهد من يوقع اسمه اخرا بمعرفة الحاد الموصوف الحدود اعلاه والتابع المذكور
اعلاه المسمى الشرعي النافيه للجهالة ويشهد موكله بذلك بيد التابع المذكور وملكه
وحوزه واختصاصه وتصرفه الطريق الشرعي الى حين صدور هذا التابع المسطر اعلاه بعلم
شهود ذلك ويشهدون به مسئولين

شهد بمضمونه
علي بن محمد بن علي الطويل
كتب عنه باذنه

شهد بمضمونه
محمد بن حمد
وكتب عن اذنه

الحمد لله

اشهدت عليها المصونه الكبرى زينب المواه للحامل ابنه الجناب العالي الموصوم الزيني سالم الامام
الانابكي تغمده الله رحمتها وصانها شهوده للانها والشرعي عن صحتها وسلامتها واختيارها
انها لا دافع لها ولا مانع فيما تضمنه مضمون مكتوب التابع المسطر اعلى اعلاه ولا
فيمن شهد به ولا فيما شهد به وكل في شئ من ذلك والحمد لله وحده حسبنا الله ونعم الوكيل

شهد بذلك
احمد بن

شهد بذلك
محمد بن خليل

مصطفى ?

(au dos)

بسم الله الرحمن الرحيم وصلى الله على من لا نبي بعده وآله و

الحمد لله عليه توكلت

هذا ما اشهد به على نفسه الكريمة حرسها الله تعالى وحماها وصانها ورعاها في
مصالح البريه جهدها مسعاها سيدنا ومولانا العبد الفقير الى الله تعالى الشيخ ....
العامل العلامه الحبر البحر الفهامه المحقق المدقق الرحله الحافظ المجتهد الامر الورع

الزاهد ... الخاشع الناسك العابد سري الدين لسان المتكلم حجة المناظرين رحلة الطالبين
نقيه المجتهدين شيخ الشيوخ والمفسرين مويد الشريعه بالادله الواضحه والبراهين مفحم المجادله
سلطان الفقها والاصوليين خالصه امير المومنين محيي سنه سيد المرسلين قاضي القضاه
شيخ الاسلام مفتي الانام محقق القضايا والاحكام حسنه الليالي والايام صدر مصر والشام
ماضي النقض والابرام ابو حنيفه النعمان فريد العصر والاوان ابو البركات عبد الرحمن
الشحنه الحنفي الناظر في احكام الشرع الشريف بالديار المصريه وساير الممالك الشريفه الاسلاميه وشيخ
الشيوخ بالخانكاه ..... والمدرسه الصرغتمشيه وما اضيف الى ذلك من الاوقاف الشرعيه
والمناصب السنيه ادام الله ايامه الزاهره وجمع له بين خيري الدنيا والاخره واحسن اليه
واسبغ نعمه وفضله في الدارين عليه من حضر مجلس حكمه وقضايه وهو يصدر اقلام
القضايا والاحكام ماضي النقض والابرام وذلك في يوم السعيد المبارك

الثماني عشر من صفر الخير

من شهور سنه خمس عشر وسبعمايه بسبب عزم وصل لديه ادام الله ايامه واحواله
على الاوضاع الشرعي والقوانين المرعي شهادة من اعلم لم تلوكم شهاده باخر مكتوب التبايع
المسطر باطنه علامة الاداء والقبول على الرسم المعهود في مثله اشهادا الموثل والمتبايعين
المشار اليهما باطنه على انفسهما جميع ما نسب اليهما باطنه ومعرفتهما المعرف الشرعي وباطنه
مورخ بثامن عشر من شهر الله المحرم الحرام من السنه المذكوره وبسببه عرض ارضا
افاض الله تعالى نعمه علي واجرى الخيرات على يديه بشهاده من رقم له بلوكم شهادته
باخر الفصل المطرادني مكتوب التبايع المثبته على فيه رقم النادبه والقبول على الرسم المالوف
في مثله مضمون الفصل المذكور على ما نص وشرح فيه بسببه صحيحا شرعيا وسلم
ادام الله ايامه وافاض على جوده وانعامه بموجب ذلك حكما صحيحا شرعيا تاما مرضيا
مسئولا في ذلك مستوفيا شرايط الشرع واشهد على نفسه الكريمه حرسها الله تعالى
وحماها من كل سوء بذلك في التاريخ الذي سطر اعلاه

حسبنا الله ونعم الوكيل وصلى الله على سيدنا محمد واله وصحبه وسلم

اشهدني سيدنا ومولانا العبد الفقير الى الله تعالى الشيخ الامام العالم العامل العلامه الحبر البحر
الفهامه المحقق المدقق الحافظ المجتهد الامع الورع الزاهد القدوه الخاشع الناسك العابد سري
الدين لسان المتكلم حجة المناظرين رحلة الطالبين نقيه المجتهدين سلطان الفقهاء والاصوليين
قاضي قضاه المسلمين خالصه امير المومنين محيي سنه سيد المرسلين المنوه باسمه الكريم اعلاه
ادام الله تعالى ايامه وعلى نفسه الكريمه حرسها الله تعالى وحماها من كل سوء .....

L. Signature

وبذلك اشهدني سيدنا ومولانا قاضي القضاة شيخ مشايخ الاسلام ادام الله تعالى ايام
الزاهرة وانفسه في الافضال في احكامه ولوامره فضله ونعمه في الدارين

... ... محمد ...

الحمد لله حرر ذلك .....

بسم الله الرحمن الرحيم

اشهد عليه الجناب العالي المولوي الاميري الكبيري المالكي المخدوم السيفي اينال الاشرفي
المشار اليه باطنه اعزم الله تعالى شهوده الاشهاد الشرعي وهو بحال صحة وسلامة وعنفوان
في الخير وارادته عند توجهه الى المهم الشريف السلطاني محبة الرهاب الشريف كتب الله سلامه
انه وقف وحبس وسبل وابد وحرم واكد وتصدق بجميع ما هو جار بيده وملكه وتصرفه
وهو جميع المكان الكائن بسفل قنطرة الموسكي الموصوف ذلك الموصوف المحدود باطنه ويستغني
بوصف ذلك وتحديده عن اعادته هاهنا المعلوم ذلك عند الواقف المشار اليه اعلاه العلم
الشرعي النافي للجهالة شرعا المجاري ذلك من ملك الواقف المشار اليه وصدره وتصرفه
الى تاريخه يشهد له بذلك مكتوب التابع المسطر باطنه ومن يوضع اسمه في محله وقفا صحيحا
شرعيا وحبسا صريحا مرعيا وصدقة دايمة مؤبدة ابد الابدين ودهر الداهرين الى ان
يرث الله تعالى الارض ومن عليها وهو خير الوارثين انشا الواقف المشار اليه وقفه
هذا على نفسه ايام حياته احياه الله تعالى حياة طيبة ورزقه طول الاعمار بسفع بذلك
وبما شاء منه من السكن والاسكان وكيف شاء بادي وجوه الانتفاعات المرعية على الوجه
الشرعي ابدا ما عاش ودايما ما بقي ثم من بعد وفاته الى رحمة الله تعالى على من يستحدثه الله
تعالى له من الاولاد ذكور والاناث ثم من بعدهم على اولادهم ثم على اولاد اولادهم وورثتهم
ونسلهم وعقبهم ابدا ما عاشوا ودايما ما تناسلوا تحجب الطبقة العليا ابدا منهم الطبقة
السفلى مستقل به الواحد اذا انفرد واشترك فيه الاثنان فما فوقهما عند الاجتماع على انه من
مات منهم وترك ولدا او ولد اولد او اسفل من ذلك انتقل نصيبه لذكر ولد او ولد ولد او اسفل
فان لم يكن له ولد ولا ولد ولد ولا اسفل من ذلك انتقل نصيبه الى اخوته واخواته المشاركين له في
استحقاق هذا الوقف فان لم يكن له اخوة ولا اخوات فالى من هو في درجته وذوي طبقته فان
لم يكن فالى اقرب الطبقات الى المتوفى المذكور على ما سلف وعلى انه من مات منهم اجنبيا قبل دخوله في
هذا الوقف واستحقاق شيء من منافعه وترك ولدا او ولد ولد او اسفل من ذلك وان الوقف الى
حال لو كان المتوفى حيا باقيا لما استحق ذلك او شيا منه قام ولده او ولد ولده وان اسفل مقامه
في الاستحقاق واستحق ما كان اصله يستحقه من ذلك لو كان حيا باقيا يتداولون ذلك بينهم

كذلك الى انقراضهم فاذا انقرضوا باسرهم واما دهم الموت عن آخرهم وخلت الارض منهم اجمعين كان
ذلك وقفا مصروفا ريعه على ما يأتي ذكره مبينا وشرحه مفصلا وهو الناظر على ذلك والمتولي
عليه يديم من ريعه اصلاحه وصلاحه وعمارته ودوامه ثم يتولى صرف في ذلك جميع عليه وما فضل
بعد ذلك يصرف منه لاهلين باكتساب الله العزيز يقرأ كل يوم منها ما تيسر قراءته من القرآن العظيم
في اي وقت تيسر في كل مكان تيسر وفي محله كل يوم من ايام الجمع يجتمعان عند قبر الواقف
ان دفن بتربة القاهرة المحروسة فيقرأ فيها تيسر قراءته من القرآن العظيم ويختمان قراءتهما بسورة
الاخلاص والمعوذتين والفاتحة ويهديان ثواب ذلك للنبي صلى الله عليه وسلم ثم الى الواقف
وذريته والاموات المسلمين في كل شهر من شهور الاهلة من الغلة المجدد المتعامل منها بالقاهرة
المحروسة مايتا درهم او ما يقوم مقامها من النقود السوداء لكل منهما مايتا درهم ويصرف من
ذلك في كل شهر من شهور الاهلة مايتا درهم او ما يعدلها من النقد في من خبز قمح وديحان
وخوخ توضع على قبر الواقف ان كان بالقاهرة ويفرق الخبز للفقراء في ايام الجمع وليالها
على العادة ويصرف من ذلك في كل شهر من شهور الاهلة للمجلس العالي القضائي الزيني
بركات القضاي الجمالي جمالي يوسف الشهير بابن العقيف الحنفي لمباشر خدمة اعزه الله
الله تعالى من الفلوس الموصوفة اعلاه ثلاثماية درهم على ان يومي مباشر على الوقف المذكور
يتولى ضبط ريع ذلك وتحصيله على العادة مدة حياته ثم من بعده يقرر الناظر مكانه من
يختاره ويصرف من ذلك ان يوجد من عقب الواقف واحدا كان او اكثر ذكرا كان او
انثى ثم من بعدهم لاولادهم وذريتهم ونسلهم وعقبهم على الحكم والترتيب المشروح في
حق اولاد الواقف المشار اليه اعلاه في كل شهر من الفلوس المذكور مايتا درهم او ما يقوم مقامها
من ذلك وما فضل بعد ذلك يصرف لابن اخي الواقف هو المجلس العالي السيفي المكاس
ابن قضا بردي من طبقة الخوش واقر من الواقف ايضا هي المصونة الكبرى وردقان ابنه
عبد الله المجهر نسبه لحرة الاصل السوداء بينهما ثم من بعد كل منهما للاخر ثم من بعدهما لاولاد
ابن اخي الواقف هو السيفي المكاس المشار اليه باعلاه ثم لاولاد اولاد وذريته ونسله
وعقبه على الحكم والترتيب المشروح في اولاد الواقف وذريته ثم من بعدهم يصرف للفقراء
والمساكين من القاطنين والمتوطنين بالخدمة الشريفة مكة المشرفة والمدينة الشريفة على
الحال بها فان تقدر للصرف لاحدهما صرف للاخر فان تعذر لهما وللعياذ بالله تعالى
صرف ذلك للفقراء والمساكين اين كانوا حيث ما وجدوا يجري الحال في ذلك لزوما
وجوبا وحتما وتقدما وامكانا الى ان يرث الله تعالى الارض ومن عليها وهو خير
الوارثين وشرط الواقف المشار اليه لنفسه في هذا الوقف شروطا حث عليها وكد
في الحض اليها منها انه جعل الناظر في ذلك والولاية عليه لنفسه الكريمة ايام حياته

منفقته

الله

احياه الله تعالى حياة طيبة وله ان يسند ويفوضه ويوصي بان يختار فان مات عن غير
وصية ولا تفويض ولا اسناد او فعل ذلك وتعذر نصبه من وجوه التعذرات الشرعية
فان النظر في ذلك للجناب العالي السيفي امير دي ابن عبد الله الاشرفي من الحوشي
مدة حياته ثم من بعد الجناب العالي السيفي جان بلسه الاشرفي ثم من بعده للاوسط
فالاوسط من اولاد الواقف واولاد اولاده وذريته ونسله وعقبه ثم من بعدهم لابن
اخي الماس المذكور ثم من بعده للمصونه وردقان قريبة الواقف المذكورة اعلاها ثم
من بعدها الحاكم المسلم الحنفي المذهب بالديار المصرية يوم ذلك ثم من بعده ان يكون في
وظيفه وصل جزاً ومنها انه جعل لنفسه في وقفه هذا الزياده والنقصان والادخال
والاخراج والتغيير والتبديل والاستبدال بالبدل والعقار وان يشرط لنفسه من
الشروط المخالفة لذلك اجراه يفعل ذلك كلما بدا له واصل الوقف على حكمه وليس لغير
فعل شيء من ذلك للابن اخيه المذكور فانه جعل له ذلك عند انتهاء النظر والاستحقاق
اليه كما شرح اعلاه فقد تم هذا الوقف المبارك وانعقد ولزم ونفذ حكمه وابرم وصار وقفا
شرعيا محرما بحرمات الله الاكيد مدفوعا عنه بقوته الشديد ودفع الواقف
المشار اليه اعلاه عن ذلك بيد ملكه وحيازته ووضع عليه يد ولايته ونظره وثبت
شهاده الواقف المشار اليه على نفسه بما نسب اليه اعلاه على ما نص وشرح اعلاه بشهادة
شهد بذلك لدى سيدنا العبد الفقير الى الله تعالى الشيخ الامام العالم العلامة المحدث زين الدين
شرف العلما واجل الفضلا مفتي المسلمين وولي امير المومنين ابي حرمين عبد الرحمان الشرقاوي
الحنفي خليفة الحكم العزيز الديار المصرية بيد الله تعالى احكامه واحسن اليه وثبت
ايضا لديه احسن الله تعالى اليه بشهادة كل من الحاج الجليل الحرم الله الشمير محمد رشيل
احمد بن محمد المعروف المنصوري والحاج حسن بن عبد الرحمن حسين الشهير بحلاق
حفظهما الله تعالى بمعرفة الواقف المشار اليه اعلاه والمعاينة الموقوف اعلاه وما استجده
الواقف به من طاحون فرد وما هو من حقوقها مما ذكر داخل في الوقف المذكور اعلاه وحكم
عليه احكامه بشهادة شهدت للمعرفة الشرعية النافية للجهالة شرعا وحرما ذلك
في ملك الواقف المذكور اعلاه وحوزه واختصاصه الى حين صدقه هذا الوقف لم يخرج
عن ملكه ولا ما قبل شرعا شرعيا ثبوتا شرعيا وحكم ايد الله تعالى
احكامه واحسن اليه بموجب ذلك وصحح الوقف المزبور وامضاه وامر امضاء حكما صحيحا شرعيا
ماضيا مبرما مصونا مسلوكا في ذلك مسلوبا زايط الشرع والشهد على نفسه الكريمة بذلك
وهابه احسن الله تعالى اليه بالخلاف في ذلك وبه عمل الاشهاد في اليوم المبارك يوم الثلاثا
لرابع عشر من شهر ربيع الاول سنة اثنين وعشرين وسبعمايه فيه ملحق بين اسطر الواقف

77

الحمد لله وحده

وقفت من مسوغ خطه فيه
احرم على الركبين المطرين
بدين يسرته وتوفيقا تاما
واسل دلل تاما دلالا شافيا
دلل سلما وحسن اتى بحجاله
شرعا وشهد بان الركم الاول
منها الذى اوله شهدت وافرغ
المبطوطى حضوركم العبد
الفقير الى الله تعالى الشيخ
شمس الدين ابى عبد الله
محمد بن جمال الدين عبد الله
المبطوطى احد العدول
بالديار المصرية كان والثانى
منها كم الذى اوله شهدت
وافرغ الميمونى حضوركم
العبد الفقير الى الله تعالى
الشيخ نور الدين عبد الرحمن
بن الشيخ نور الدين على
الميمونى الشافعى تعمدهما
الله برحمته وان ذلك خطا
بيدها المعهود منها فى
مثله وانها توفيا الى رحمة
الله تعالى من قبل تاريخه
وانهما كانا عدلين رضا
ماقبلين على عدالتهما الى حين
وفاتهما وانهما كانا العرفان
مشهدهما حرر بخطهما اكتفا
لا بعلمان بذلك تعبيرا بعلم
بحضوره ذلك وشهد بذلك
مسئولين بسؤال من حاد
سؤاله تشهدا وكتب ذلك
اذن حكمى بتاريخ اليوم
المبارك السابع عشر من
ربيع الثانى سنة احدى
وثلاثين وسبع وحسبنا
الله ونعم الوكيل

هو صحيح ذلك معتمد بما فى علمه حرر عنه وحسبنا الله ونعم الوكيل

شهدت على سيدنا الحاكم والواقف المشار اليهما
اعلاه بجميع ما نسب اليهما اعلاه على ما نص
وشرح اعلاه فى تاريخه وكتبه محمد عبد الله
المبطوكى

شهد على سيدنا الحاكم والواقف
المشار اليهما اعلاه بجميع ما نسب
اليهما اعلاه على ما نص وشرح اعلاه
فى تاريخه اعلاه وكتبه
على الميمونى
عبد الرحمن

Ce dernier acte est écrit d'une écriture très proche de celle du Diwani sur, et la plupart des points diacritiques sont omis.

Ce document en tête devant l'exemplaire primitif de l'emplacement occupé aujourd'hui selon toute probabilité par la caserne de Terre-Sainte au Caire

Fragment du Berat détruit dans l'incendie de la Mosquée de Mohammed Bey Abou Dahab en 1871 appartenant à Mr Bédiad, agent consulaire général de France dans la Principauté (11 Janvier 1885.

فشاهد شريف عاليشاهد سلى مكاهد سلطانم وطغراى غراى جيادة ستاده خاقانم حكمى اولدركه
افلاده وبغداده كائن كيديه قرانه تجار وزوارينك امور وخصوصلرينى رؤيت ايلك وبكرشده اقامت
ايلك اوزره جدال قوفلوى لولاده اوترمه بوزاد نام بكزاده بودفعه اخر محله مامور اولديغندن يرينه
قرانه جلوبندم بكزاده لرندن رافع توقيع رفيع شاهد خاقانم قدوة اعيان الملة المسيحيه مختار زيدت رتبته
ازاده وجدال قوفلوى قصيه اولمغين اولديغندن بحث يدينه براءت عاليشانم اعطاى خصوصى درسعادتده كائن
قرانه سفارتلو طرفندن بالتقرير التماس وانها اولنوب قيود مراجعت اولندقده عهدنامه همايونده مقتضاسنجه
قوفلوى سابقه مومى اليهه المغين قصبه سنه اواخر رمضانده براءت عاليشانم ويرلديكى مقيد بولغين اولمقدمه
نامى سابقى وعهدنامه همايونده شروطى اوزره اشبو شاهد همايونى ويردم وبيوردولمغله بكزاده مومى
اليه بكرشده اقامت ايلك اوزره مملكتيه مذكور قيه المرشد اليه قرانه تجار وزوارينك ازاده وجدال
قوفلوى اولوب اولطرفده قرانه لوبه متعلقه الخ

Cette pièce qui a presque disparu, devait certainement, comme toutes celles qui sont au Berat ou à la Défterie, être précédée d'un [illegible]

28 février 1855.

Firman de création d'un sixième consulat à Erzeroum.

امیر الامراء الکرام کبیر الکبراء الفخام ذو القدر و الاحترام صاحب العز و الاحتشام المختص بمزید عنایة الملک الاعلی دومی الی مکلر بکلیغی پایه سریر دولت سنجاغی فائمقامی احمد بیجاده باشا دامت معالیه و قدوة الفضایل المشار علیه رقه نائبی مولانا زیدت علاه توقیع رفیع همایونی واصل اولیجه معلوم اولدقده رقه واکا تابع محلده کلوب کیدن فرانسه تجار و زوارینک امور و خصوصلرینی رویت الیلک اوزره فرانسه پروسیه ویلکروز زیدت حرمته بودفعه قونسلوس وکیلی نصب و تعیینه قلندیغندن بحث بدیه بر قطع وکالت امر شریفی اعطای خصوصی درسعادتده کائن فرانسه سفارتی جانبندن باقتضای المانک وانها اولمش و ممالک محروسه شاهانه ده لزومی اولدقده محلده قونسلوس وکیلی تعیینه اولمش خصوصنه مساغ عهد اولیغندن کیفیت طرف همایونه شاهانه عرض الی لدی الاستیذانه اولوجهله اجرای خصوصنه اراده سنیه ملوکانه تعلقله امر همایونه شاهانم سنح وصدور المیشله مومی الیه پروسیه ویلکروز عنوان محرره رقه واکا تابع محلده المدشده ایدن فرانسه تجار و تبعه سنک امور و خصوصلرینی رویت الیلک اوزره قونسلوس وکیلی تعیینه اولندیغی سزکه فائمقام و نائب مومی الیهما سز معلومکز اولدقده مومی الیهک وکالتی امورینه کسنه طرفندن دخل و تعرض ایتدیرمیوب بر موجب عهد نامه همایونه حمایت و صیانت اولنمه بابنده فرمانه عالیشانم صادر اولمغله موجبنجه عمل و حرکت ایلیه سز شدید بیله سز علامت شریفم اعتماد قیلمه سز تحریرًا فی اواسط شهر جمادی الاخره سنه احدی و سبعین و مایتین والف

Lettre vizirielle concernant le Chrétien

Chrétien 1.
17 septembre 1855

٧٣ / ٥٤ تاریخنده ولده عطاملی و منظوفیه کامه یازیلمه اوامر علیه سامی صورتیدر

بعض محلده خرستیان قبیحه دن وفات ایدنلرک دفنی ضمننده نائب و مفتی طرفلرندن اذنلرینه استنادله و بعض یرلرده دفنی جبرًا و یرلکده اولدیغی و بو اذنلرک هیچ اساسه حقنده قولله نلیه جه برطاقم کلمات تحقیریه و تذلیلیه یازیلمقده ایدوکی استخبار اولنمشدر بیانه حاجت اولمدیغی وجهله دفعه اموات مادهسی بلا استثناء امور ضروریه بشریه دن اولدیغندن بونلرک ایچون اذن و رخصت طلبنه حاجت اولمیه جقندن بونلرک دفنی امرنده اولیلر تذکره اعطاسنه قطعًا لزوم شرعی و فی اولمیوب حتی بو یولله تذکره ویرلمش مجرد او وسیله ایله انچی المومی سودا سندن عبادت اولدیغی و ذکر اولنان تذکره لرک اوکونه کلمات تذلیله ایله تحریری ایسه غایت جرئیه و احکام حکمت اسلام شریعت غرایه دن صایه بولندیغی و بو دفعه اموات قضیه سی اوزرینه مداخله یه مأموریه شرعیه نک عدم وصول صدوری اولدیغی جهتی طرف والاکزدن مشیخت اسلامیه یازیلمش اولدیغنه و بونلرک لرک و یرلمسی اقتضای احکام منیفه شریعه دن اولدیغی حاویه خرستیان تبعه حقنده بلا موجب بو مثللو معامله نابجانک اجرا اولنمکلری عدم خشنودیلریه بادی اولدیغنه مبنی شروعت نامه قبول لرک منضم عموم تبعه دولت علیه و ملل سائره موتادینک تدفینه مداخله ایتدیرلمسی و فیمابعد هرکونه محررات و افاداته تبعه

صادقه پادشاهی حضرتلرینه اویله کلمات تحقیریه استعمال ادلمامسی وخصوصا هالك ومرحوم اولمشلرینه
عادتا متوقع کلمسنك قولله نظمی مخصوصا واکیدا اکر طرف قویه ویبانه قارشمش اولمغله زات حالله دولتلرینه
دخی صورتحالك زیر اداره بیهوده بولنمامه محالفر مأموریه شرعیه سنه وفاتحلرینه وسائر اقتضا ایدنلره
بالطرف تفهیم واعلانی بعد ازیه اومثللو حالات ومعاملاتك منع کلیسی اسبابك استحصالنه
همت بیورملری سیاقنده شقه

Privilèges des Chrétiens Romains. Traduit le 14 Juin 1856.

امه روحانیه یه دائر حضرتلرینك قدیم یرلی اولدقلرینه اعتبارات

روم بطریقلغی محلول اولدقده دار الخلافه العلیه ذوات وجوارنده بولنانلرك وفیوطاغی وازنیکمید وازنیق وقاضی کویی
متروپولیدلرینك واستانه سعادتده مقیم جماعت متروپولیدلرك رأی ایله قاعده اینلرینه اوزره بر متروپولیدك بطریقلك
انتخابه واختیار اولنمقده صدره عتبه علیایه عرض ایله انتخاب اولنان متروپولیدك بطریقلك توجیه اولنمه وارمنی وقتولك
بطریقلرینك انتخابنه روسای روحانیه ومعتبرانه ملت معرفتیله اجرا اولنمه وبعده اصول محرره اوزره توجیه اولنمق
بطریقلرك مادامکه تبعه ظلمی ویا اینديرمك خلافنه ویاخود دولت علیه به خیانتی ظهور ایله بروجه تأیید صادره اولدقجه
وظیفه استعفا اولمنه قدر بطریقلکده عزل اولنمیوب وجه محرر اوزره سوء حال وقوعنده متروپولیدلرك عموما رای
واضطرارلرینه ایله کیفیتك لدی التحقیق صحت اوزره اکثر شدیدی حادثه عزل وتبدیل قلمسه

اینلرینه متعلق بالجمله امور وخصوصلرینك رؤیت وتمشیتی وکمیسیونلرینك ایراد ومصارفاتنه وسائر خصوصاتك قاعده
اینلری اوزره بالکز بطریقلرك وقت اولمقده رأی اهتمامه منوط اولمیوب جماعت متروپولیدانه مفوضه اولدیغی جهتله کمیسیونلرینه
مهری بیلدیرمه منتخب اولمه متروپولیدلره تسلیم اولدیغی مثللو محالات محرره ده اولمه جهتله مناسبتلرك مرعیاتی دخی بو وجهله
مفوض جماعت اولمشدر

ما قدمنده متروپولیدلك استانه سعادته احضاری امنه ایتدکلری انجق بطریقلك وجماعت مذکوره نك اذنه ومعرفتلرینه اولمکلرینه
نظرا مذهبده بولنمه تبعه بطریقلرك اولمه ذاته بطریقلکه متعلق امورده مراجعت ایدوب کلدکلرینه وجهله اطاعت وانقیاد
ایلمکلرینه بطریقلرینه ویرمیه برائتلری طرف پادشاهیدن امر وفرمان بیورلمیور

بطریقلکه تابع برلرده متروپولیدلرك عزل ونصب ورخصه وپسفیوس ویاپاسلرینه وفه باشدی بطریقلرینه موی الیه اینلرینه اوزره عزل ونصب
ایدوب بوندی عزل ونصب ایدلمکده اخذ رأی لازمه کلمه مخالفت ایدمز

روم ملتندن متروپولیدلرینه برینك تبدیلی لازم کلدکده جماعت متروپولیدانه مرعیلری وجهله مذهبجه مرخصه لرینك وپسفیوسلرینك
تبدیلی لازم کلدکده بطریقلرك ایله ملت مجلسنك مرعیلری مرهون تقریر تقدیم اولنوب انك اوزرینه مأمول ورجحان بدلرینه
برات وموجبنجه ضبطیچون امر عالیشانلری ویریلور معروضات سائره ایله هیچ بحثه متروپولیدلك ویا فوق مرخصه لره
توجیه اولنمز

متروپولیدلرك ورخصه وپسفیسلرك سوء حالی وعزل ونفیلری مستلزم ولادة وقضاته عرض طلب شکایت اولنمقده صحتی بطریقلرینه
استعلام اولنمقجه اصغا اولنمز وبر طریقله ایله مقدم وموخر قرارلرینه دخی صادر اولمش اولدیغی بالتحقیق ایجاب اجرا اولنور

مژه بولمیه ورخصه و پیشپوسلرده بری لوجل المصلحه درسعادته کلوب برینه اخ راهبی توقیف ایدرایکن مداخله ایده من

بطریقدن ومژه بولمیه ورخصه و پیشپوس وپاپاسلرك خانه لرنه انجیل قرائت الیدن وبرنه وقندیل اصوب صوم یاتمه واسکمله

وخاصه قوموب بخور صالانلرینه عصا طوتمه کبی اجای اینلریه کمسه مداخله ایده من صالانلره

هر بر مذهبك قدیمدنبری ضبط وتصفیه بولنان کلیسا ومناستلریه ودرسعادته وکائن طشره لرده اولانه زیارتکاهلرینه

وسیتدینی اصول معتاده لری اوزره قالدرمغه وسائر اجای اینلریه کمسه مداخله ایده من

بطریقدن مرسوم اولانه تقریرلر وکذلك جاعت مژه بولیدنه وملت مجلی مرسوم اولانه تقریرلر مصتبر طوتیلوب اینلریه وایرلر

طرفندن کونه عرض وارزا ایدیلن مساعده اولنمز

هر بر مذهب مخصوص اولانه کلیسا ومناستلرك اوقاف اولمدقجه کیمسه تفتیش وتفحص ایده من

هر بر مذهب مخصوص اولانه کلیسا ومناستلرك وضع قدیم واصول معتبره سی اوزره تعمیر وترمیمدنه کمسه مداخلت ایده من وبو مقوله

قدیم کلیسالرك معبودات ومناسلات ایله اخذ وبرلرمن

اخذ دینی ایچون کلیسا ومناستلرك اشیاسنه تعرض اولنیوب رهبر اولمه اوزره اخذ وقبض ایتدیریلمن وبر تقریب اخذ

اولنمش ایسه معرفت شرعله کیدوریلیر محلینه تسلیم اولنمز

هر بر ملته مخصوص کیسه اینلرك اوزره عقد نطاح وفسخ نطاح ایده جك اولدقده بطریقدن وياخود تعیین ایده جکلری

وکیللری معرفتیله اجرا اولنوب اخر طرفنه مداخله اولنمز وبطریقدن ورخصه لرینك وکیللرینك معرفت واذن

بولنمکجه کیسه درسعادته وکائن طشره لرده اینلریه مخالف اولدرمه عقد نطاح ایده پاپاسلرك وياخود وکیللرینك

حضورنده لازم کلان تادیبلریه اجرا ایلدکدن کیسه مداخله ایده من وعقد نطاح وفسخ نطاح مادة سنده واینلریه متعلق

سائر خصوصده منازعه ایده یکدیکیسنك ماینلریه بطریقدن وياخود وکیللرك تحقیق ایدوب اینلرك اوزره اصلاح ایلدکدن

وکلیسا رینه یمین ویروب افروس تعیین اولنمز تادیب ایتدکده قضاة وغیره رضی وتعرض ایده مزلر وخصوصیله عورت

بوشامه دعوت اوزره عورت الهم وزوجی طرفندن صکره انجق اوچ دفعه یه دك تاخیر ایدوب اندن زیاده تاخیر ایتمز

اینلریه مخالف اولمغله اوصورتله رخصت ویریلیوب تادیب وخوشال اولنمز واینلریه مخالف اولدرمه نطاح ایده من

خرستیانلرك کلیسالریه کیرمکی مغایر ایمیه اولدیغندن اولجه قوت اولنمق پاپاسلر طرفندن قالدرلمغله قضاة

وغیره وسائر ضابطه جانبندن جبر وتکلیف اولنمز

مژه بولیدلر ورخصه لر وپیشپوسلر ورهبر وکشیش وسائر خرستیانلرندن بری کندو اینلرك مقتضاسنجه کلیسالریه وقبرلرینه

وبطریقدنه برنسنی ویاخود تکث عالم وصیت ایدوب بعده فوت اولدقده وصیتلری نافذ ومقبول اولوب ایمه وقاعده سنجه

کفن ودفنلرینه شاهدلرك استماع اولنوب وارتلرندن معرفت شرعله اندن وبلد وارث فوت اولدقده مژه بولیدلر ورخصه لر وپاپاسلر

وکشیشلر وقره باشلرك وصایه بت تعیین اولنمز کشیش عورتلرك کرك فعلرندن وکرك اشیا وبارکیر وسائر اهنه شغللرینه

وایرلر بطریقدن وياخود طرفندن تعیین ایده جك وکیللرك بری ایچون اخذ وقبض ایلدکده بیت المال وقاع ومحصل

وسائرلك طرفلرندن مداخله اولنمز ووارثلرك موجود اولدقجه فعلرندن وکرك سائر اموال واشیالریه بطریقدن وکیللرك

طرفندن وضع یده قلنمز فقط البسه رهبانیه مثلو کلیسایه متعلق اشیای کلیسا مدیریه ویریلور

صالانلره

هر برمذهب اینلره مخالف وضع وحرکت ایده روم مدته چلیه وارمنی وقتولك مرخصلرلی وپاپاسلری وکشیشلری
بطریقلری اینلری اوزره تأدیب وصاچلریه تراش وکندولریه پاپاس وقره باشلقلره عزل واخراج ایله کلیسالریه اخذ
ویردکده ومقتضای اینلری اوزره دفع واخراج اولنه پاپاسلرلریه اقتضا ایده پاپاسلرك تعیینی خصوصنده خارجه
کنه مانع ومزاحم اولمن وکشیشی ظاهر شده کلیسا ومناسترلری اولیوبده محلی بحلی محدث کزوب صحیح روم وارمنی
وقتولك رعایاسنی خلاف آیینه افساد ایدنلر بطریقلر معرفتیله وضعاً ایله اخذ اولنوب اقتضا ایده تادیبلری برموجب
قانون اجرا اولنه

هر بطریقك بطریقلك تابع برلریه اولان کلیسا ومناسترلریه وکافه مستغلاتنه وسائر کلیسالریه وقف اولان اشیا وحیوانه
کمسنه طرفندن مداخله اولنیوب انلره دخیل اولدکلری وجهله ضبط وتصرف اولنه

روم وارمنی وقتولك قیمه‌لك اونه دنیر واریده کلدکلری رسومات جدیه وصدقه اچیلری وبطریقخانه‌لك رسومات ومصالحه
وبطریقلره عائد اولان کافه حقوقاتی ایدوب یرده ومخالفت اولمق تجویز اولمن وکلیسا ومناسترلریله بطریقلره رسومنه
ورسومات جدیه‌دن اخذ واخلی ایدرلر ایسه محاسبه‌لری کوریلوب تضمین ایتدیرلمسه مداخله اولنمن واشبو رسومات‌ه هر فننی محلده اولوب
ایسه اولسون مرخصلری وسائر کشیشلرده بطریقلرك اعضاسندن اولدقده تحصیلیچون امر شریف ویریلوب کنه وطرفنده دخی
مکتوبیله تعیین ایده جکی ادمیه قضاة وقنوات طرفلرنده شرعلی معاونت اولنوب تحصیل ایتدیریلوب وبطریقلرك رسومات
تحصیلیچون تعیین ایدیلن ادمیه ووکیللریه اثنای راهده هرو جهله معاونت واصنا وسائقلر مرور وعبورلریه دقت
اولنوب حسب الوجایه تبدیل جله وکسوه ایده وصلح وطاشورلرایله مخالفت اولنمن ولهدیه وسائرشه وطایه قدمن،
بطریقلرك کندوسیچون اولدقدرباغ محصولاتنه وصدقه نعیم خرستیانه قیمه‌لك ویره کلدکلری شیره وباغ وبال وسائر اشیاسنه
خانه‌سنه فعله‌سنه اسطبل وقبول‌نه قاصل قدیمه مخالف کمسنك اعمای طرفلرنده مخالفت اولنمن وبطریقلرك ومرخصلرك
وپیشوسلرك کندولریه وکلیسالریه مخصوص اولدقلری اشیالرنده اسطبلریه وقبولرده کمسنك وباغ طلب واخذ اولنمن،
روم وارمنی وقتولك ملتلرنده بلا غرض ولاعوض قبول اسلامیت ایدنلرك باطنجه مداخله‌لری اولدقده سالم اولدقلری
زمانلرده اولوب فقط کندو رضاسیله اسلامیتی قبول ایتمش اولنلره هیچ برکسه طرفنده جبر وتکلیف اولنمن

روم وارمنی وقتولك پاپاسلرینه برای اولان شرعلی حبسی اولمق لازم کلدکده بطریقخانه‌لرده اعقد ایلدقلری اخ طرفنده حبس
اولنمن

بطریقلرك عساکر وسوارلرلیله یعنی حیوانه‌لریله وادمیه وجله وکسوه‌لریله وطشره‌لرله اولدقده مرخصلره وپیشوسلرك بارکیر
وحیوانلریه مداخله اولنمن ومرخصلره وپیشوسلرك ساکن اولدقلری خانه‌لریه قونلمه تکلیف قلنمن

مترجملره ومرخصلره وپیشوسلره بعض کسانك دعوالری ظهوریله ایسه درسعادته حواله اولنوب شروط وقیودیه
مراجعتله بروجه حقانیت فصل ورویت اولنه

بطریقلرك وقبوکتخداسی ایله معًا اوده بش نفر ادمیلرنده هرکونه ویرکو وعوارض دیوانیه وتکالیف عرفیه مطایه
اولنمن

، اشبو امتیازات روحانیه نامه اولدقده کلیسا مأمورلرینك اجرا ایتمه کلدکلری احوال ،

مرتبه ولید و مرضه و پسپوسد و پاپاسد خرستیان قبوده استدکلر کی رسومات اوب نه مقدری و نه ده کیفیت تحصیل حقنده مامور یه ملکیانک مداخله سی یوقدر

هر مذهب هر درلو مکتب و هر یرده مکتب اصول تحصیل لرینه مامور یه ملکیانک مداخله و معاملاتی یوقدر بطریقدر و مرتبه ولید و مرضه و پسپوسد خرستیان قبوده هر کمی اولورایسه اولسون خلق فیابیله حرکت ابتدای دیو نفسنی طلب ابتدکلرینه بلا محاکمه طلبی اجرا اولنمز

هر بطریق ملتنده بر کتابک انتشارینی و اوقونمسنی و یا تلقین منع ایدر وخلاف حرکت ایلیانلری تأدیب ایلر

امور روحانیه دائر موخذا وقوعبولان مساعدات ،

کلیسالرک تؤسیسی و یا مجدداً انشاسیچون معتدها تعمیرات حقنده ویرلمش اولان مساعدات اجرا اولنور

خرستیان قبوده برای قبول اسلامیت ایچون استدکلری برکونه جبر و اکراه وقوعی کلدیکی تحقیق ایچون درسعادتده باب عالیده وطشره ده مجلسلرده اجرا وصنعلغانه حاضر اولنقدن حالده اجرای تحقیقات اولنروب اکر طوغرلق دیه ایدرایسه قبول اولنمز وسنه بلوغ و تمیزه اولمیان صبیانک تبدیل مذهب ایچون مساعده اولنمز

قبوط غیر مسلمانک سره التعریم بولنه قدر حال ،

دائما قبوط غیر مسلمه اهالی اسلامه کی وعیه سندن ایسه هر نوع املاکه مالک اولورلر

حاصلات ارضه دن قبوط اسلامیه عشر یعنی اونده بریسی دولته ویرلر ایکن قبوط غیر مسلمه عشریعنی سکزده بریسی دولته ویرلرایدی

اهل اسلام اموال تجارتندن یوزده درت رسم کمرک ویروب قبوط غیر مسلمه یوزده بش رسم کمرک ویرلرایدی

قبوط غیر مسلمه عسکرلکدن معاف اولوب انک یرینه جزیه ویرلرایدی وبونده بشقه بر طاقم نام و تعبیرات ایله اهل اسلامدن وبرمکی رسوماتی اعطا و اجرا و انفاذه تابع برطاقم ضعفات ایضا ایدرلرایدی

اورپا تجارتنه مأذون اولمدقبوط غیر مسلمه خارج ممالکده دولت علیه سیاحت ایتمکه رخصتلری یوغیدی

علی العموم کافه خدمات و مراتب دولت اهل اسلامه مخصوص اولوب قبوط غیر مسلمه بونلرک جلسنه محروم ایدیلر

قبوط غیر مسلمه ایله اهالی اسلامک البسه و خانه شکل و رنکلرنده و کافه معاملات و تعبیراتده فرقلری ایدی

، تنظیمات نبرو عموم قبوط غیر مسلمه حقنده وقوعبولان مساعدات ،

کافه قبوط نشانهانه امنیت جانه و مال و محفوظیتلرینه موسده حضوره مساویه یه مظهر اولمشلردر

تطایفنده اهل اسلامه ایله قبوط غیر مسلمه بینده اولمدقه فرقه کلیه ازاله اولنوب بالجمله قبوط دولت علیه کرک تطایف عمومیه و کرک اعشار و کرک سائر رسوماتده مساویه یه نائل اولمشلردر

هر صنف قبوط دولت علیه دن اجرا و انفاذه کی خدمتلر کلیتاً رفع و الغا اولنمشدر

هر صنف قبوط دولت علیه کرک تجارت و کرک تحصیل معارف و سیاحت ایچون هر استدکلری یرده کشت و کذار ایلمکه مأذون اولمشلردر

قبوط دولت علیه عسکرلک خدمتنه قبول اولنوب وجزیه رفع قلنوب فعلاً ایفای خدمت ایتمکله جمله ایچون اعانه عسکریه تابع بر ویرکو الغی مقرردر

قبیهٔ غیر مسلم درج قابلیت و استحقاقدینه کوره خدمات دولت علیه مستخدم اولوب مرتبهٔ دولت علیه یه نائل اولدقلرنه
کافهٔ ایالات و الویه و قضالرنه اولدقه محلکت مجلسلرنده هم ملتک رؤسای روحانیه سی اعضای طبیعیه دن اولوب
بولندقدن غیری هم ملتک بشقه بشقه اعضالرنی اولدقه کافهٔ مصالح ملکیه و ملیه یه متعلق رأیلرینی اشبو
مجلس مخصوصده رؤیت اولنمه دعا و بنا قاعده اعضای مسلم و غیر مسلم مساویاً رأی و حکم ایدرلر
و رسعاوتده و طشره لرده موضوع اولان تجارت محکمه لرینک و تحقیق مجلسلرینک اعضای دخی قبیهٔ مسلم و غیر مسلم دن
مرکب اولوب بونلر دخی حکم و رأیده کاملن مساویدرلر

هر ملتک ملتجم اولان مصالحی یعنی خسته خانه لرینک و مکتبلرینک و بونلرک کی امورک رؤیت ایچون بطریقخانه لرنده مجلسلر
اولوب طریقلرنده دخی هر ملت مرهم رأی و قراده روسالرینی کندولرینک انتخاب و تعیین ایدرلر

ایالات و الویه و قضالرنک و برکوی عموماً طرف دولت علیه دن تعیین اولنوب فقط هر نوع قبیهٔ ملتجم اولان
حصهٔ و برکوی بینلرنده طرح و تقسیم اولنمرق و روسای معرفتیله اخذ و تحصیل قلنمرق حال صندقده قیدلم اولنوب
حضور قائمقامنه کافهٔ قبیهٔ دولت علیه مساوی اولوب محاکم قانونیه هر نوع قبیهٔ شهادت و اضبارینی قبول
ایدر

الیسی وخانه و اصول سائره ده قبیهٔ غیر مسلمنک وقفلری کاملاً زائل اولوب هرکسی هر استدیکی زی و قیافتده
بولنمغه و استدیکی صورتده خانه یاپمغه و استدیکی کی کسب و صنعتده بولنمغه و سائر قصبه لرنجه کافهٔ
قبیهٔ دولت علیه یه مساعی مساویه اجرا اولنمرق

صورت خط همایونک
موجبنجه عمل اولنه
Khatti-
humaïoun
dec 18
fevrier
1856

بالفعل صدر اعظم ستوده شیم و وکیل مطلق قوی الهمم اولوب مجیدیه نشان همایونک برنجی رتبه سنی و نشان امتیاز دولت
علیه می حائز و حامل اولدقه وزیر مصالیسعیدلو محمد امیه عالی پاشا دام اجلاله و ضاعف بالتایید اقتداره و اقباله حکم
به سویه ملوکانه و دیعهٔ جناب باری اولدقه کافهٔ صنوف قبیه شاهانه نک هر جهتله تامی حصول سعادت حال اقدم افکار
ضمیریت و شعار پادشاهانه لرم اولدرق جلوس میمنت مانوس همایونمزک کونندنبرو بو بابده ظهوره کلدکده هم خصوصه شاهانه نک
محمد اوسومه یک چوق ثمرهٔ نافعه سی مشهود اولوب حال و مستقبل معمدیت و ثروتنه دها بابه تزاید اتخاذ ایلدکده ایچون دولت علیه مزک
شانه موافق و حال متحمله نه اره سنده بولنمق حائز اولدیغی موقع عالی و مرکز اولیه اولدقه حالک کما ارتضاء ایچون تمدی یه قدم وضع
و تأسیسنه موفق اولدیغی نظامات جدیدهٔ ضبطیه نک ازسرنو تأکید و توسیعی مطلوب معدلتمصوب بادشاهانه لرم اولدیغی حالده
عموم قبیهٔ شاهانه مزک مساعی جمیلکارانه لرینک و مقصود خاص بالخصوص اولان دول محترمه نک لطف و مصادقت
ضمیرانه لرینک اثری اولمق اوزره دولت علیه مزک بوک بنایهٔ الله تعالی خارجاً صفوف سنیه سی برقاندها تأکید المیلکه
و بو جهتله شو عصر دولت علیه مز ایچون بر زمان ضیریت اقترانک مبدأ اولدیغنه و اخلاق دخی سلطنت سنیه مزک تزیید
قوت و مکنتی مکتسبی و روابط قلبیهٔ و طنداشی الیه بریه مربوط اولدقه و نظر معدلت اثر شفقانه مزه مساوی بولنمق کافهٔ صنوف
قبیهٔ شاهانه مزک هر بوزدقه حصول تامی سعادت فحوای و سائل شاهانه مزک معمدیتی ملتزم مستلزم اولدیغی اسباب
و وسائلک اتخاذ و اجراسی مرام همت اعتیاد ملوکانه مز اقتضا سندن بولندیغنه بناء خصوصات آتیه الجمله الذکر

وسائر تبعهٔ غیر مسلمه

خرستیان وتبعهٔ غیر مسلم سائر

قبعهٔ غیر مسلمه

ترمیمه

اتحاد قلمی و مذهب و مسلک و یا خود جنسیت جهتیله صنوف غیر مسلمه سنه ده به صنف اخص صنفنده اشاغی طوغلمی متعلمه
اولدقده کافهٔ تعبیرات و الفاظ و تمییزات محررات دیوانیه ده الی یحه الابد محو و ازاله قلمی و احادناس بینده و یا خود عامه ریه
طرفلرنده دخی موجب شکیه و عداوته جهه و یا سوء طوقونه جهه هیچ بر درلو تعریف و توصیف استعمال قانوناً منع اولمغی و جهتله
ممالک محروسه ده بولنان هر دینه و مذهبک ابنای بر وجه سر بستی اجرا اولنه یغنده تبعهٔ شاهانه ده هیچ بر کمسه بولنانک دینک
ابنای اجرادن منع اولمغی و یا خود بوندن طولایی جور و اذیت کورمسی و تبدیل دین و مذهب ایتدکده اوزره کیمسه اجبار اولمغی
و سلطنت سنیه مزک عامه ریه وضعه سنک انتخاب و نصبی تنسیب و ارادهٔ شاهانه مزه منوط اولدیغندن تبعهٔ دولت علیه مزک مجلسی
هر قنغی ملتدن اولورسه اولسون دولتک خدمت و مامور یتلرینه قبول اولنه جغندن جنس اهلیت و قابلیتلرینه کوره عموم حقنده مرعی
الاجرا اولمق نظامات اساسیه مامور یتلرینه استخدام اولنمغی و سلطنت سنیه مزک مکاتب شاهانه مزک نظامات مکاتب
موضوعه لرینه کوره کل سنفجه و کل امتحانجه مقرر اولمش شرایط ایله اهالیسک جنسیت دینیه سی بلا فرق و تمییز دولت علیه مزک عسکریه
و ملکیه سنه قبول اولمغی و بونده بشقه هیچ بر جماعت معارف و حرف و صنایع دائر ملتجه مکتب یا پمغه ماذون اولوب فقط
بو مقوله مکاتب عمومیه نک اصول تدریسی و معلمینک انتخابی اعضای طرف شاهانه ده مصوب مختلط بر مجلس معارف
نظارت و تفتیشی تحتنده اولمغی و اهل اسلام ایله خرستیانه و سائر تبعهٔ غیر مسلمه سنه و یا خود تبعهٔ عیسویه و سائر ادیان و مذاهب
مختلفه یه تابع اولدقلری بر یرده بینده تجارت و یا خود جنایات متعلقه ظهوره کلدکجه جمیع دعاوی مختلط دیوانلرده حواله اولنوب
استماع دعاوی بحضور طرفلرندن عضو اولنه جق مجلسه علنی اولدقجه مدعی ایله مدعی علیه مواجه اولدقلرنده
اقامه ایده جکلری شاهدلر تقاریر واقعه لرینی دائما کندو ایدیه و مذهبلرنه اوزره اجرا ایده جکلرینی بر یمینه ایله تصدیق ایلدکدن
و حقوقه عادیه یه عائد اولدقده دعاوی دخی ایالات و الویه مختلط مجلسلرنده والی و قاضی ممالک صاحبی اولدقلری حالده
شفاهاً و یا خود تحریراً رویت اولنمغه اشبو محاکم و مجالسده محاکمات واقعه علنی اجرا اولمغی و تبعهٔ عیسویه و سائر تبعهٔ غیر مسلمه ده ایله
قیمتی بینده حقوقه ارثیه یی کی دعاوی مخصوصه صاحب دعوا اولدقلری استدکلری حالده بطریق یا رؤسا و مجالس معنویه نک
رؤیت اولنمغه اوزره حواله قلمغی و محاورات و تجارت قانونیه یی مختلط دیوانلرده اجرا اولنه جغندن اصول و نظامات مرافعات
محکمه یه سرعت اکمال اولنمغه و ضبط و تدوینه قدرت حاصل اولمغی محروسهٔ شاهانه ده مستعمل اولدقده السنهٔ مختلفه یه ترجمه ایله مرتب
و اعلان اولمغی و حقوقه انسانیه یه حقوقه عدالت ایله توفیق ایچون ممالک محروسهٔ شاهانه ده اولنان و یا خود تادیبات جزائیه یه
مستحق بولنانلرک حبسی و توقیفلرینه مخصوص اولدقده کافهٔ محابسی و محال سائره نک اصول حبسیه نک محکمه مرتبه حدت قلیله نظارتنده
اصلاحه مباشرت اولمغی و هر حالده حبسخانه لرده بیله جانب سلطنت سنیه مزده وضع قلنان نظامات انضباطیه یه موافق اولدقجه
معاملاتده ماعدا هیچ بر کونه مجازات جسمانیه و اذیت و اشکنجه یه مشابه کافهٔ معاملات دخی کاملاً لغو و ابطال قلمغی و بونلرک
خلافنده وقوعبولنجه حرکات شدیده منع و زجر اولنه جغندن ماعدا بونلرک اجانبی امانیده مامور یه ایله بالفعل اجرا ایلدکلری
تبدیل
کبی دخی جزا قانوننامه سی اقتضاسنجه تکدیر و تادیب اولمغی و دار السلطنه السنیه و ایالات و بلاد و قزاده امور ضبطیه
تنظیمی حاده سی اسوده حال اولدقده کافهٔ تبعهٔ حلوکارم کنده و مال و جانلرینک محافظه سنه صحیحاً و قویاً امنیت و یرلدکجه
صورتده تنظیم قلمغی و بو یولک مساواتی تکالیف سائره نک مساواتی موجب اولدیغی مثللو حقوق محاکم اولدقده مساوات دخی
وظایفجه اولدقده مساواتک مستلزم اولدیغندن خرستیانه و سائر تبعهٔ غیر مسلمه دخی اهالی اسلامیه مثللو حصهٔ عسکریه اعطای حقنده

مرغوبا ویرلرده قراره انقیاد مجبوریتنده بولنمی وبو خصوصده بدل ویرملک ویا مقدما فی اعطاسیله خدمت فعلیه دن معاف اولمو اصولنک
اجرا اولنمی واسلامده ماعدا تبعه لک صفوف عسکریه ایچنده صورت استخدامدن حصه نظامات دوزیله پایدوب مدت قلیل ظرفنده فش واعلان فلنمی
واهالیدن واقعه مجلسنده تبعه مسلم وغیرمسلم وسائره دن بولنان اعضالک امانتکارینی برصورت صحیحیه قویمو وآرالرنده طوغمیجه ظهورینی تامیله اهالی ایچون اشبو مجلسلک صورت ترکیب وتشکیلی حصه اولدقجه نظامات
اصلاحیه تثبیت اهل دولت علیه مک فتیجه آرایی ویرلرده حکم وفتاوی صحیحی بیلمک وبوکا نظارت ایچون اسباب ووسائل
موجوده سنک استحصالنی مطالعه ایلمی وچونکه بیع وفروخت واوقاف املاک وعقار حاده لری حصه اولدقجه قوانین کافیه
تبعه ملوکانه ی حصه مساوی اولدیغندن قوانین دولت علیه مک ونظامات ضابطه بلدیه یه اتباع واعتمال املاک واصل برلو
اهالینک ویرلکلری تطالیفی ویرملک اوزره سلطنت سنیه مک اهل دول اجنبیه بینده پایدار جوصورت تنظیمیه دن صکره اجنبی
دخی طرف املاکدن مساعده سنک اعطا اولنمی وتبعه سلطنت سنیه مک کافه ی اونیه طرح اولنجه ویرکو وتطالیف
صنف ومنفعه بالقابله برصورتده اخذ اولنمه ایدوکندن اشبو تطالیفک وعلی الخصوص اعشارک اخذ واستیفا
وقوعبولنمه اولدقده سوء استعمالاتک اصلاحی تدابیر سریعه ی مطالعه ومذاکره اولنوب طوغریدن طوغریه اخذ ویرکو
اجناس اصولنک پیدا یی اجناسی قابل اولدقجه واردات دولت علیه مک ازدیادی اولمی اصولنک یرینه جوصورت اتخاذ قلنوب
اصول حالیه جاری اولدقجه ماموریه دولت علیه مک مجالسی اعضالرینک مزایده لری علنا اجرا اولنجه اولدقده التزامات
برینی درعهده ایتمیه رلری ویا برکونه حصه المدن مجازات شدیده یه مظهر قلنمی وتطالیف محلیه دخی مهما امکان محصولات
خلل ویرمیه جک وتجارت داخلیه یه مانع اولیه جوصورتده وضع وتعیینه اولنمی واموری نافع ایچون قصیه وتخصیص اولنجه مبالغ
مناسبه یه برا وبحرا انشا واحداث اولنجه طرقه ومسالکده استفاده ایده جک اولدقده ایالات وسنجاقلرده وضع وتاسیس
قلنجه ویرکوی مخصوصه دخی علاوه ایدیلمی وسلطنت سنیه مک بهرسنه ایچون واردات ومصارفات دفتریلک تنظیم
واداره ی حصه سنده برنظام مخصوص یاپیلمش اولدیغندن بونلرک تمامی اجرای اعطاسنه اعتنا اولنمی وهربر مامور یه
تخصیص قلنمش اولدقده معاشلرک حسن تسویه سنه مباشرت قلنمی وهربر جماعتک روساسیله طرف اشرف شاهانه دن قصیه
اولنجه بر مامورلرک تبعه سلطنت سنیه مک عموم عائله وراجع اولدقده ماده لرک مذاکره سنده مجلس والاده بولنمه اوزره مقام
جلیل وکالت مطلقه دن مخصوصا جلب اولنوب واشبو مامورلرک بررسنه ایچون قصیه قلنوب بونلرک مامور یتدیه باشلادقلری کی
تحلیف اولنمق ومجلس والانک اعضای کل عادی وکل فوق العاده وقوعبولدقده اجتماعلرینده رای ومطالعه لرینک
طوغریجه بیان وافاده ایتمکلری وبونلرده طولایی اصلاحات تحییده اولنمقلری وافراد وارتکاب واعتیاد دائر اولدقده قوانینک
اجرای کافه تبعه سلطنت سنیه مک حقنده ایکی قسمی صنفده ونه درلو مامور یتده بولنورلرایسه بولنسونلر اصول محاکمه سنه
توفیقا اجرا اولنمی ودولت علیه مک تصحیح اصول سکه ایچون مالیه سنه اعتبار ویره جک بانقه مثللو شیلر یاپیلوب
کلک محرره سنه شاهانه مک ضبط ثروت عادیه سی اولدقده خصوصات اقتضا ایده سرعایه لرک تعیینی ومحصولات مالک
شاهانه مک فعلا ایچون ایجاب ایده طرقه وجه اولان کتاریل وامرنزاعات وتجارتک توسعه حاصل اولدقده اسبابک
سهیله تسهیلات صحیحه لک اجرا اولنمی وبونلک ایچون معارف وعلوم ومرباه اورولرده استفاده یه
باقلمی اسبابک بالطرف مطالعه سیله پیدا یی موقع اجرایه قونلمی عاده لرینده عبارت اولمغله سن که

صدر اعظم سنرده شیخ مشار الیه سن اشبو فرمان جلیل الشأنه ملوکانه می اصول اورزه کرک درسعادتده وکرک محالات
شاهانه نک هر بر طرفنده اعلانه واشاعتله خصوصات مشروحه نک بالاده بیان اولندیغی وجهله اجرای اقتضاسنه وبوندن
بویله احکام جلیه سنک دائمًا ومستمرًا مرعی الاجرا طوتلمسی اسبابنه توسل قویه سنک استحصال واستکمالی
خصوصنه بذل جهد ایلیه سن شویله بیلیه سن علاوه من شریفه اعتماد قیله سن بو تحریراتک اوائل شهر جمادی الاخره سنه

Remigati

انکلتره سفارتنه ویریلمه تقریر صورتیدر

امور مذهبیه دائره سنده مستخدم ومأمور تحریرات وشفاهیه وقوعبولمه تبلیغات رسمیه سفیرانه لرک بالاطراف مطالعه
قلندی دولت علیه نک متفقیم مخمتینی اولمله انکلتره دولتی ایله سائر دول طرفدنده دائمًا وخصوصیله مأمورًا
مشهود اولمله خدمات جلیه وصداقتانه نزد شاهانه ده شوری درجه تقدیر اولمسیله وبونک شکر مبنی
قلوب ملت عثمانیه نک الی الابد باقی قالجق مواددن بولنمسیله انکلتره طرفدنده عرض وبیان اولنمله افادات دوستانه نک
اعطای درجه حسنه شویه سی مطلوب حقیقی اولدیغندن بشقه افکار عمر وزمانه دخی نزد دولتمز علیه ده معلوم
اید وکنده خصوص مذبور اوزره ویریلمه قرارک با اراده سنیه تبلیغنه مسارعت اولنور شویله که بوندن
اقدم مرتبه مسندی حضرتنه انکلتره وفرانسه دولتلرینه وقوعبولمش اولمله تأمینات ازسر نو تجدید وتأکید
اولنمسیله برابر اولوقتلرک وزارک علی الاطلاق کافه امرتبه حضرتنه شمول اولمله حتی دخی مخصوصًا تأمین واشعار
اولنور ودولت علیه نک هرجهتده ممکنه الاجرا اولمله موادی بیهوده تصعیب واشکال ایتدیکنه اشبو فرمان
برهان جدید فصل اولمسیله دولت معظمه نک مشروعه نک نزدنده مستلزم محظوظیت اولجغی مأمول قوی لدیوک
بیاض ذاقادرکار اولمله اصدارات فائقه نزان تجدید تأمینات وسیله اتخاذ قلندی ٢

بیانله

مجرد تأیید بنیاد دولت وتشیید ارکان ملک وملت مقاصدیله ذات شوکتمات حضرت شهنشاهیلرینک وضع وتأسیسنه موفق
بیورلدقلرنی اصول عدالت سنه کافه تبعه شاهانه بلا استثناء نائل سعادت حال اولدوقلرینک برهانلرینی تزیید وتأییدی
ایچون لازم کلدوقده هرکونه اصلاحات ملکیه وتأمینات قانونیه مقتضای اراده معدلت افاده جناب ملوکانه
اوزره دردست تذکر اولدیغی طاقم طاقم موقع اجرایه قونیلمقده بوصره ده هرصنف تبعه شاهانه نک مرتبه رفعت
تابعیتلری اولدقلری وظائف اصلیه نک دخی اصول معدلتشمول سلطنت سنیه یه توفیقیله تعیینی اقتضای حالدن
اولدیغندن بو بابده دخی ایجاب ایدن نظامات پیدرپی تنظیم واجرا اولنجه ایشبو وظائفدن خدمت عسکریه نک اهم
واقدم اولمغله بو بابده قاعده نظامیه اولنجه اسامدن تعیینی لازم کلوب چونکه رفعت تابعیت مرتب ایدن
وظائفدن ایفاسنه هرصنف تبعه شاهانه نک بلا استثنا مجبور بتدارک وکار اولدیغندن وبروجه محرر بو وظائفدن
الی الان دولت علیه نک خدمت عسکریه سی اولدیغندن بوباده سمتدیه قدیمه بالکز اهل اسلام ده اولمله تبعه شاهانه
ایفا ایتمکده ایکن وطن عدمینک خدمت محافظه سی جلیه نک مرتبه رفعتی اولمغله مخصوصًا برصنف عائد اولمه

اشبو خدمتده صنوف سائره دخی حصه دار اولدقلرندن بالذات خدمته بولنمقدن بحث ایدلمیوب فعلاً خدمته اولمیه جقدر بونلرك
ادای خدمتلرنه اشبو وظیفهٔ اصلیه‌لرینه نسبت متساویه تعیینی مقتضای اصول معدلتدن بولنمغله بو بابده اتفاق ارای ارکان
دولت اوزرینه متعلقه وتوقف ورتبه بیورلیدقده امرفرمان حضرت شهنشاهی اولنوب ویرلدیکی قرار دردنجی بیاننده واعلان
اولنور بروجه محرر سلطنت سنیه‌لرینه خدمت جلیلهٔ عسکریه‌ی کافهٔ تبعهٔ شاهانه‌لرك وظائف مرتبه‌لرندن اولدیغی حالده
اهل اسلامدن اولمیانلر صنوف تبعهٔ شاهانه‌دن بو خدمتده بولنمیوب انلردن عموم ویرگوده بشقه جزیه نامیله بر ویرگوی مخصوص
النور ایدکلری بولندقدن صکره صنوف مرقومه دخی دولت علیه‌لرینك تعیینه ایده جکی مقدارده اولدقدن صکره عسکریه ویره جکلردن
اهالیٔ اسلامیه‌لرینك کلیسی وکلیسا مشروطه‌لرینك الغای اقتضاسنه سلطنت سنیه‌لرینك هرکسك قوهٔ
عسکریه‌لرینك بالطبع جزؤ اکثری اهل اسلامدن وجزؤ قلیلی صنوف سائرهٔ تبعه‌دن اولمق مقرر اولوب بو جهتله صنوف مرقومه‌لرینك
نفوس مذکوریه نسبتله واهل اسلامك ویرمکلری نفقات عسکریه‌لرینك مقدارینه قیاسلرینك ویرملری لازم کلان حصهٔ
عمومیهٔ عسکریه‌دن ویرملری جهتله قرار اوزره بر مقدار معینی فعلاً ادای خدمت ایتمکله اوزره عسکریلکدن النوب فضله سیچوه
بدل خدمت اولمق عموم ویرگودن بشقه بالکز اعانهٔ عسکریه‌لرینه الزجه اشبو اعانهٔ عسکریه‌لرینك اساً قاعدهٔ
اساسیه بولندقدن بویله صنوف مرقومه‌لرینك ویره جکلری حصهٔ عمومیهٔ عسکریه‌لرینك بالده بیاننده نسبت وقیاسی اوزره تعیینه
اولنمق بالذات خدمته بولنمقدن اعانهٔ عسکریه‌لری اشبو ویرگولرینك مقدار معینه بالتنزیل قصورسی صنوف
مرقومه‌ده بولنمقله تبعهٔ شاهانه‌ده بو خدمتده حصه‌دار اولمسی لازم کلدیکندن نفوس مذکورك عمومه توزیع وتعمیم وعموم
ویرگولرینه ضم ایلم اخذ واستیفا قلمغی صورتله اولوب اشبو اعانهٔ عسکریه‌لرینك عهده وعمل اوزره تعیینه مقدار ایله
صورت توزیع واستیفای ایچون نظامات مخصوصه بایله جقدر بالفعل خدمت عسکریه‌ده بولنمقدن ایچون تعیینات
عسکریه‌لرینك تعیینه ایله‌یلدکدن صکره اصول وقاعده قاعدهٔ اصلیه اولدیغی هرکسك الزجه نفقات عسکریه‌لرینه دخی اساً
تعیینه مقداری ایله صورت اخذلرینك برنسبت صحیحه برقوغه اولمسی وبونلردن کلن صنوف عسکریه ایچنده بیارلره
کوسترمه‌رك وکلن مطالب شاهانه‌یه تحصیل معلومات ایله‌رك ضابطلکه لایقلرینه اولدقلرندن استحقاقلرینك
بر اصول مطرده تحتنه قونلمسی ضمننده کذلك بشقه نظامات بایله جقدر اشبو نظامات تعیینات لازمه‌لرینك ایفاسیله
تذکل اولنمقله اولدیغندن قریباً اعلان واجرا قلنه جغی ایچون سلطنت سنیه عموم تبعهٔ صادقه‌لرینك الاده ایراده ایتکده
اولدقلری مأثر غیرت وحمیتی تعیینه ایله‌رك واصل بویله وقتده ولی نعمتلری اولدقلرینه بادی هدیه ودولت وطنلریه
خدمت ایلمکلرینك جلب ارزو ایتدیکلری اولدیغی بیارلرك بولونمکلرینه خدمت جلیلهٔ عسکریه‌لرینك ویرملری اعتبار
وشائسته‌لرینه قدر بو خدمتده بولنمیان صنوف تبعهٔ دخی حصه‌دار ایلمکلرینه بروجه محرر نظامات مخصوصه
ایله تعیینه اولنه‌جغی اصول دائمه‌لرینك تمامیٔ اتخاذینه قدر فوقه العاده اولدیغنه طولایی وروم ایلینك مناسب کوردیکی
محللری اهالیسنده تنسیب اولنه‌جغی مقدارده نفقات عسکریه المغه قدر ویرمسنه هرنقدر بو صورت
فوقه العاده برحال ایراد بولنه‌جغی نفقات عسکریه‌لرینك اما استخداملرینه ایراد اتخاذ اولنه‌جغی اصول
دائمه‌لرینك اساسنه توقفیه اولنه‌جغی مثلو فوقه العاده الزجه اشبو نفقات عسکریه‌لرینك اصول دائمه اقتضاسنجه
تعیینه قلنه‌جغی اعانهٔ عسکریه‌لرینك وفعلاً خدمتلرك حصهٔ عمومیه‌سنه محسوب قلنمسی وفوقه العاده

معینی

الزجم نفرات عسكريه ايچنده ضابطلك اهليت وقابليتلرى تبيه ايدنلرك البروده درجات استحقاقدينه كوره تائل
مراتب عسكريه اولمديغى مقرر اولوب صورت اجراسى اوامر سنيه مخصوصه ايله بيلديريلوب لهذا ايفاى مقتضاسنه
ابتدار قلنجقده مشقت وزحمت الى اعتبار وشايان بر يره جمع ايدوب خدمت عسكريه ك بوصورتله هر صنف
تبعه شاهانه نك حال واقتدارينه كوره حصه دار اولدقلرنده مزيد عالى سلطنت سنيه منوط اهل اسلام
اولدقلرندن اولادلرينه خدمتلك تحفيفيله برابر سائر صنوف تبعه شاهانه نك خدمت دولت و وطنه بولنمق
اعتبار وشايانه حصه حند اولدقلرى قضيه سى اولدرمه بودفعى زمان معدلتشعار حضرت ملوكانه نك على العموم
تبعه شاهانه لرى حقنده بيدريغ بيورلمقده اولدقلرى مرحمت و عنايت جليله جناب پادشاهانه نك بر اثر
جسيدى اولمق اوزره اولمغله هركس محمنونيت ومتشكر اولاجغى بر اشتباه در

Berat du Commandement d'Hommes

دولت عليه ابد الدوامك دوست معاهد اولدقلرى دول متحابه تبعه وملتزيه وتجارينك ممالك
دولت عليه ده هردرلو اسباب حمايت وصيانت ووسائل راحتى واميتلرى استحصال واستكمال
اولندقجه مستلزم قانونه وقواعد دول اوزره سلطنت سنيه م تبعه سى حقلرنده دخى اصول مقابله يه رعايت
اولنه جغى بديهياتدن بولندقجه ناپولى دولتى تبعه سى معتبره سنده بالياد وارباب درايت واستقامتدن اولوب
بناء عومى ايله سچيلميا دولتى سواحلنده واقع موقع تجارت اولدقلرى ناپولى شهريه باشى شهبندر نصيد وتعيين
اولنمسى خصوصنه جوكن اراده سنيه ملوكانه م تعلقيله امر همايون شاهانه م صدور وصدور ايدوك
مقتضاى منيفى اوزره عومى ايله مأمورينى مضمن ديوان همايونمزدن اشبو امر جليل القدرم اصدار وتسليم
اولندى عومى اليه جوندبولم مقتضاى مأمورينى وصداقتى اوزره دولتلو عليم تبعه سنده اولطرف آياب
وذهاب ايدن تجار وزوار وسفينه قپودانلرى وطائفه وادملرينك مركل الوجوه حمايت وصيانت ومستلزم
اولدقلرى كافه امتيازاتك وقابيتلرى تسهيل امور واقعولرينى موجب اولور اسباب ووسائلك استحصال
واستكمالنه ومواد مقتضيه تجارلرينك دخى اصولجه حسب وثبت وتسويه اقدام وغيرتله اجراسى
لازم كارگذارى واستقامت صرف مقدرت ولازم ملحوظ الدرزيا اولدقه احوال واثارى دربار
شوكتمدار ملوكانه م تحرير واشعاره مبادرت اليه شويله بيلدرلمه علامت شريفه م اعتماد قبيلدن
تحريرا فى اوائل شهر رجب الفرد سنه اثنى وسبعين ومائتين والف

Berat de la Déclaration de Guerre

---

9 1 V 2

1676

شانه

لعلی العزیز

بسم الله

Firman Kayali:

الملک لله تعالی

تاکه دست ناصر الدین خاتم شاهی گرفت

صیت عدل و معدلت از ماه تا ماهی گرفت

Traduction de l'ambassade de Perse صحیح است

الملک لله تعالی حکم همایون شد آنکه چون بپاسداری دولت خلافت ابد اتساق وشکرگذاری حکم علی الاطلاق ملزوم همت قضا مساعد و منظور نظر خورشید اشراق است بمقتضای کمال اتحادیکه فیمابین دولتین قویشوکتین ایران و فرانسه سمت استقرار یافته همیشه از جانبین دولت و خدمتگذاری آنحضرت که نشانه استعدادش از جبهه احوال ظاهر و در مدارج صحه عقیدت و دولتخواهی منظور نظر مهر مظاهر ایه پیکر ارادتش را بنشانه توجهات خسروانه زیب و زینت بخشایم و نشانه صداقت و ارادت او را بخاتم قبول مختوم و مزین فرمایم از آنجاکه جناب مجدت و نبالت نصاب نخبت و فخامت انتساب عمدة الاکابر العیسویة موسیو توونل المچی کبیر دولت بهیه فرانسه مقیم اسلامبول در جاری خدمات دولتیه و ازدیاد اسباب موالات حضرتیه مساعی جمیله و مجاهده کافیه بظهور رسانیده مظهر آیتی از عنایات خدیوانه گشته لهذا در هذه السنه میمونه فوی بیل اورا باعطای یک قطعه نشانه بمثال مهر مثال همایون با محائل آی قرین مباهات فرمودیم که نشانه مبارک را زیب صدر مفاخرت خود ساخته زیاده از پیش در مراسم ازدیاد اتحاد دولتین ساعی و مواظب باشد کتاب دفتر خانه مبارکه شرح فرمان همایون را ثبت نموده در عهده شناسند تحریرا فی شهر رمضان سنه ۱۲۷۲

Le frontispice de cette regalle restreint

au dos: Recu du Sadr azam:

صدر اعظم دولت علیه ایران

اعتماد الدوله میرزا آقاخان

Recu du frontispice et affixé [illegible]

للملک لله الواحد الله

الحمد لله سعید نصارک

در دیوان وزارت خارجه دولت خانیه ثبت شد